

Почтову оплату заплачено гуртом.
Pocztową opłatę zapłacono ryczałtem

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 19 (43)

Львів, 1-го жовтня 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90
NASZ LEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 вол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— вол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам дол. або рівновартість.

Купуйте „Золотий Колос“ на 1936 рік

Смичкова орхестра під дріґентурою Степана Цуприка в Горішньому Вислоці. Музики вчать-ся хлопці від 9 літ — вгору.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ НЕ ЗНИ-ЩАТЬ РЕЛІГІЇ

В цілім світі сильно підскочила ки, що мешканці міста Володимира зложили недавно 40 тисяч рублів на будову церкви. Це дуже велика сума, коли зважити, що мешканці міста назагал бідні та що зарібки в нинішній Росії майже ніякі.

ЗБІЖЖА ДОРОЖІЄ.

В цілім світі сильно підскочили в ціні пшениця, а на європейських ринках також жито. Така підвишка цін прийшла з чутками про можливість вибуху нової світової війни, а також тому, що багато господарів здержується з продажем — одні роблять собі запаси на лиху годину, а інші чекають на ще вищі ціни.

»ЗОЛОТИЙ КОЛОС« на 1936.

рік поміщує дуже цікавий та корисний спосіб — як використати силу вітрів, з рисунками і поясненнями, як до того забратися. Читайте на ст. 139., бо це дуже важне для наших господарів у Карпатах. Також багато інших корисних порад там знайдете.

ПОЖАР

В Шляхотській Добрі спалилася хата, стодала з цьогорічним збіжжям господаря Федора Крайника. Приїхало вправді дві пожежні сторижі, але не було води і незорганізованість команди сторижі, що сварилає між собою, не спинювали пожежі.
(В. П.)

ХТО ВИРІШУЄ ІНВАЛІДСЬКІ СПРАВИ?

На основі міністерського розпорядку з 1933. р. всі інвалідські справи, звязані з одержанням рент для самих інвалідів, вдів або сиріт, полагаджують лише деякі повітові староства, які в тих справах приймають усякі зголошення, внесення та дають потрібні вияснення.

Повітове староство в Перемишлі — з повітів: перемиського, добромиського, лиського, сяніцького, ярославського, любачівського, мостиського, переворського та березівського.

При перемиськім старостві урядують інвалідсько-ревізійні комісії, які вирішують усі справи, звязані з ушкодженням тіла або здоров'я, у звязку з відбуванням військової служби так підчас війни, як і тепер у чинній службі.

Там треба зголошуватися.

РОЗПОРЯДПОК ПРО ПЕРЕМІЛ ЗБІЖЖА.

З днем 1. жовтня 1935. р. обов'язують нові приписи про переміл жита і пшениці. Від того дня можна буде в млинах молоти пшеницю до 65 проц., а жито до 55 проц. Усі інші роди муки, з вищим процентом перемолу (себто біліші), не будуть допущені до продажу, їх можна буде уживати тільки у власнім сільським господарстві. Адміністраційна влада буде строго контролювати, щоб така біліша мука не була продавана.

ПРОХАЄМО

Всіх, що замовили »Нашого Лемка« і досі ще не вислали передплату — скоро посилати найрадше цілорічну передплату, тоді »Наш Лемко«, буде сталим Вашим приятелем і дорадником.

Ратуймо наші останки на західних окраїнах

На західних границях перемиської єпархії, за Порохником, лежить територія гр.-кат. парохії Круглий Розбір, до якої належать слідуєчі громади: Круглий Розбір, Довгий Розбір, Чудовичі, Ріплин, Свобідна і Йодлівка. Як виказують метрикальні книги та другі акти, перед 100 літами були на території цієї парохії чотири самостійні гр.-кат. парохії, що мали своїх осібних отців парохів. Сьогодні тільки хрести вказують місця, де стояли колись церкви.

Споглядаючи у минувшину, бачимо, що територія цієї парохії і всіх сусідніх греко-католицьких, як: порохницької, полнятицької, кречовицької була у давнині чисто українською етнографічною територією. Це твердження скріплює той факт, що у громадах агаданих сусідніх парохій заховалися докази існування гр.-кат. церков у давнині. І так у порохницькій гр.-кат. парохії ще до сьогодні заховалися церкви: у Гавловичах, Тиневичах і Угорці. Всі ті церкви були колись самостійними парох. церквами. У той саме час, коли у 12 громадах було аж 8 греко-католицьких парохій, то для латинників у цих 12 громадах був тільки один костел в Порохнику. А тепер?

По сто літах цей стан змінився на нашу некористь. З вісьмох гр.-кат. парохій повстало через злуку сіл дві з двома парохами в той час, коли латинська парохія в Порохнику виділила дві інші в Йодлівці і в Крамарівці, в котрих працює 6-ох лат. душпастирів. Наслідки цього є такі, що в цих громадах всюди переважає число душ рим.-кат. обряду. Ці громади, що є ближче церкви, всежтаки виказують більше до неї привязання, ніж дальше віддалені.

В таких положеннях знаходиться громада Слєбідна (Свобідна), яка числить 452 душ гр.-кат. і 488 душ рим.-кат. обряду. Віддалена від церкви 5 і 10 км., а від костела 1—2 км., задля впливів ріжних чинників для гр.-кат. обряду ворожих, поважно загрожена у приналежності до греко-католицького обряду і національності. Українське населення задля дальшого віддалення від церкви, не може, чи не хоче удаватися до неї у своїх релігійних потребах, а наслідок такий, що річично убуває гр.-кат. населення. Заходить небезпека, що по літах будуть в цій громаді доживати віку старші віком особи, як останні могікани гр.-кат. населення, так як це сталося у богатих селах, задалеко віддалених від церкви в західній частині нашої єпархії.

Тому закликаємо увесь народ на ра-

тунок. До 28. квітня 1800 р. у Слєбідній була самостійна парохія. Сьогодні найперше треба церквцю вибудувати, щоби вірні гр.-кат. обряду мали можливість сповняти свої релігійні потреби у своїм обряді і у своїй церкві, не тинялись по чужих. Українська суспільність повинна прийти негайно з видатною помічю. А є ще що ратувати, бо гр.-кат. населення живе не тільки в Слєбідній, хоч і розсіяне, але також у значній кількості в громадах Ріплинська Воля, Йодлівка, Майданах, де воно тепер зовсім позбавлене опіки свого обряду. — Щоб гр.-кат. населення цих громад само будувало церквцю, про це нема мови, бо воно не розуміє ваги того почину, бо воно збайдужніло зовсім до своїх релігійних потреб під напором чужих.

Ми певні, що українське громадянство заопікується цими зароженими позиціями, бо й початок уже зробили шляхотні особи. І їм на цим місці складаємо найсердечнішу подяку, а особливо: Впр. оо. Мітрагови о. Пинилі (за жертву 20 злотих), Крилош. о. Гриникова (35 зл.), Крилош. о. Решетилі (10 зл.), проф. о. Денькови (10 зл.) і Українській Шадниці в Перемишлі (за щедрий дар 100 зл.).

За ласкавих жертводавців відправляється Служби Божі!

Ласкаві жертви на будову церкви у Слєбідній просимо пересилати до Української Шадниці в Перемишлі на вкл. Ч. 21232, або до гр.-кат. Уряду парох. в Круглім Розборі, п. Прохник.

Інші українські часописи в краю і за кордоном, а передовсім українські часописи в Зєдинених Державах Америки, в Канаді, і Бразилії — просимо цей заклик передрукувати!

Ратуймо західні окраїни!

(За «Українським Бєскидом» ч. 18).

ЧИЙ ХЛОПЕЦЬ?

Коло Вильна приловила поліція на одній циганській фірі 8-літнього хлопця, що називається Зигмунт. Більше хлопець не знає про себе. Цигани виправдуються, що ніби хлопчина сам добровільно до них прилучився. Але здається, що його вкрали цигани. Цей випадок хай буде принукою для всіх батьків, щоби вчили своїх дітей, як вони називаються та як називається рідне село. Таке завжди може придатись, чи наприклад підчас наглої повені, підчас війни, тощо. Як лише дитина зачне говорити, негайно треба її навчити, як вона називається та з якого села. Ще конче навчити її, якої вона народности.

Не відставаймо від світа

Нарікаємо та плачемо, що біда нас пригнітає. І то чим раз більше чорних хмар напосідається на господаря.

Що-ж, коли господар не стареться тої недолі відганяти від своєї хижечки. Ця клята криза так нагло заскочила господарів і таки на добре загадувалася в наших селах. Скажемо, ніхто не сподівався такого нещастя, або що воно само прийшло.

Навпаки — наша непередготовність затягнула нас у це безрадне положення. Ми — господарі привикнули по давньому газдувати, засівати батьківські загінчики, дробити рілечку в пасочки, натицькати посілом, бо в горах немає переднього збіжжя. У нашій голові не хочеться — чомусь — помістити, що так дальше не сміє бути. Сусіди вже давно забули про таку планню гірську господарку, якої ми на наше велике нещастя — ще придержуємося.

Та хоч сама природа пхається в наші руки зі своїми багатствами — нам байдуже! Мій дід-няньо — того не робив — і я не буду! „Най си робить, хто хоче!“

Ходимо наче оп'янілі, замрячені та не бачимо, що діється в світі, або таки біля нас.

Наші господарі, так довго не визволяться з того скрутного положення, поки не зрозуміють, що треба організувати ціле посподарске життя на селі. Через організацію створити силу, силою виперти всіх, що стоять на перешкоді до кращого добутка гірського господаря. Переврати у свої руки всі галузи народнього багатства, творити нові варстати праці й доходу. Визволювати себе з ярма господарської неволі. Це все можна скоро осягнути, лише закотити рукави і до праці! Стари привички, повіря, забобони, страх перед новиною подаруйте жидам і самі вже ставайте до піднесення господарського і свого добробуту. Разом будемо змагатися з бідю! Пишіть до нас, ми ваші брати радо вам поможемо. На це ми і прийшли, щоб рама об рама звалити спільного ворога-кризу та вибитися на чисті води народнього відродження.

До 1. жовтня повинен кожний Лемко, власник будинків виповісти в П.З.У.В. забезпечення 1/3 частини вартости будинків і забезпечити її в одинокому українському Товаристві взаїмних обезпечень «ДНІСТЕР», у Львові, вул. Руська ч. 20.

Кого Бог хоче покарати тому відбере розум

Давніше ми згадували в «Нашім Лемку», що православні батюшки, не могучи вже ширити своєї агітації по чисто гр.-кат. селах, взялися на інший спосіб. Ото вони приїжджають до наших чисто гр.-кат. сіл, але наразі ніби закладають читальні, а як в них зведуть собі вже гніздо, тоді вже піchnуть і то, про що їм властиво ходить.

Одним із таких батюшок є і батюшка Павлишин, який давніше видавав православну газету, що очернювала нашого Єпископа і священство, а тепер він є й діяльним членом місійного (агітаційного) товариства, яке має на цілі даліше ширити православля на Лемківщині й даліше розбивати наш нарід.

Така наша осторога перед такими батюшками не подобалась криницькому «Лемкови» і зараз його з того серце заболіло за батюшками, і він в 29 числі з 1. серпня виразно написав, про що йому ходить. Він співчуває з тим батюшкою і рівночасно нашій Лемківщині бажає: «...дай Бог, жеби таких священників було більше», то значить, щоб таких православних батюшок була ціла Лемківщина. — Якби «таких священників було більше», тоді на Лемківщині немає що вже робити ап. Адміністратор.

Чи може вже про це «Лемкови» ходити?

Така бачите є моральність і «стойкій» характер криницького «Лемка». Ще недавно помістив фотографію ап. Адміністратора, кричав йому «осонна», а тепер болить його серце за православним місіонарем і кличе «...дай Бог, жеби таких священників було більше».

Здається, що на світі нема вже огиднішого гріха, як дволичність Юди, — Богови свічку і дияволу огарок.

ПЕС ЗАГРИЗ ЦИГАНА

В кольонії Чекаї, коло Сандомира селянка пішла рано в поле до праці, залишаючи в хаті свою дитину під опікою пса. Коли вернула до дому вполудне, побачила в хаті трупа цигана з ножом у руці, побіч нього напів живу циганку зі страху, біля неї пса. Виявилось, що до хати ввійшла циганка і підійшла до дитини. Тоді собака скочила до циганки і звалила її на землю. Незабаром надійшов циган і побачив, що собака не дозволяє циганці навіть рушитись з місця. Циган копнув собаку і зранив її ножом, але розлючена собака схопила його за горло і загризла. Опісля повалила циганку на землю і затримала її, аж доки не вернулася владителька з поля.

Передвоєнне „Відродження“

Першим завданням українського протиалькогольного Товариства „Відродження“ було повести живу протиалькогольну та протинікотинну агітацію по українських часописах, які дуже радо поміщували всі відродженецькі статті й заяви. Для вишколу відповідних відродженецьких діячів, виділ „Відродження“ уладив протиалькогольний курс. Після того розпочинається низка протиалькогольних викладів у Львові й по українських селах. Повстає дві кооперативи „Відродження“ та вже в 1914. році „Відродження“ має 6 своїх філій і 50 кружків з тисячу діяльними членами, в тім більшість українських селян, міщан і ремісників. Одначе першим і найважливішим добутком початкової діяльності „Відродження“ було небувале до тепер зрозуміння шкідливості життя алькогольних напів і тютюну. „Відродження“ здобуло собі заслужене місце серед українського громадянства. Але з вибухом великої всесвітньої війни, наші українські землі стають полем дикої боротьби, ораним гарматними стрільнями, зливаним людською кров'ю та засівами людським трупом. (Даліше буде).

Пізнав свій свого

або графіла коса на камінь

Криницький «Лемко» сего року нападав також довший час і на свого брата, американського «Лемка». Довідуємось з Америки, що тамошний «Лемко» порядно вичесав криницького. Пишуть нам коротко, що американський «Лемко» написав на криницького: «така газета и такі редактори, як криницький «Лемко», можуть пошкодити чоловіку на його чести, лем тогди, як го хвалять, а не тогди, як на него нападають...».

В тім однім і ми годимось з американським «Лемком», бо ми самі були свідками, як криницький «Лемко» виливав помії на наших найліпших священників, а знова хвалив декого з негідних, як пр. одного батюшку, який вкрав гр.-кат. господареві барана. Таких «подвижників» «Лемко» знав лише хвалити. Може нам дехто закинути, що ми опираємося на американським «Лемку», який пішов на большевицьку службу, але криницький «Лемко» під тим оглядом також не святий! Яке їхало, таке здибало...

Американці пам'ятайте про Рідних братів, шліть передплату.

Такого то ще не було

Криничанський «Лемек» пускає блахмани, що в Королівським Вороблику отвирається дволітній курс для дяків. Щоби бути прийнятим, треба між іншим долучити і посвідчення з партії «Лемко-союза». Знаємо, що «Лемківський Союз» є політичною партією, і не можна розуміти, чому якраз аж політична партія має видавати посвідчення для тих, що мають бути дяками, Дяки будуть прецінь служити Церкві, а не партії, а зрештою — чи як хтось є побожний і гідний бути дяком, а не буде з тої політичної партії мати посвідчення, то він вже негідний, чи нездібний бути дяком? А може у виділі тої партії є такі священники, що мають право таке жадати? Де-ж там. У виділі тої політичної партії є такі люди, що витали в Горлицях минулого року на Лемківщині православно-го єпископа, а коли цего року приїхав до Горлиць ап. Адміністратор, то ті самі його не витали, хоч вони є греко-католиками, бо не мали часу, в той час поїхали на села з православним батюшкою.

Отже такі люди мали би видавати посвідки для учеників на дяків, що мають служити гр.-кат. Церкві? Таких дяків і з такої покровительної партії, жаден український священник напевно до себе не прийме.

А може се є курс для православних дяків, тоді вже віримо, бо в православних ріжні чудасії можливі. Може незадовго і від грабарів та церквічників будуть жадати посвідчення від партії «Лемко-Союза»!?

Наші побіди

ГОРА ЛИСОНЯ, к. БЕРЕЖАН

Найславнішим, хоча неменче кривавим боєм Українських Січових Стрільців, був трьохденний бій на Лисоні під Бережанами. Москалі здобули переважаючими силами окопи 35 австрійського полку й заняли гору Лисоню. Ранком дня 4. вересня 1916. р. наткнулися Москалі на курінь Українських Січових Стрільців. Закипів бій, важкий та кривавий. Стрільці кинулися в протинаступ, у якому відібрали від Москалів більшу частину гори. В двох чергових днях виперто Москалів з Лисоні цілком. Німецький генеральний штаб велів, при звітах, відчитати найвищі похвали для стрілецької хоробрости й боевої бравури. Але побіда на Лисоні була стрільцями до рого окуплена. Стрілецький курінь залишив на полі бою около 120 убитих, понад 400 ранених і багато полонених...

ДЕНУНЦІЯТИ.

В попередньому дописі писали ми, як нашим громадянам із Чертежа годі було добитися дозволу на влаштування аматорської вистави та що аж новий староста дав на неї дозвіл. Та це не подобалося чертежанським, чи сяницьким «руським» і вони взяли на інший спосіб. «Хтось» зробив до поліції донесення, що чертежанські українці мають у селі машину й пишуть на ній комуністичні відозви. Донесення було зладжене так, щоб у сам день представлення в'арештувати аматорів. Але припадок хотів, що це донесення спізнилося й поліція розпочала розшуки щойно день по виставі, бо 20. 8. ц. р. Арештовано таких громадян із Чертежа: Івана, Андрія та Северина Кіктів, Степана Запотічного та Йосипа Райтара. Два дні переводила поліція розшуки й не знайшла нічого підозрілого, бо це був тільки злобний донос. По двох днях поліція випустила арештованих, а почала шукати за авторами анонімного доносу поміж чертежанськими «руськими». Чи найде — невідомо.

—о—

Старинна церква в Крампній з 1782. р., біля Жмигороду.

ДИТЯЧІ САДКИ.

Оснований в Загутині дитячий садок під доглядом Кружка Р. Ш. в Сяноці розвивається дуже гарно. Замість 20 дітей, що вписалися в дні оснування, тепер є в садку 60 дітей, що пильно та охотно ходять у садок. Кружок Р. Ш. веде при садку акцію доживлювання. В Березівщині є два дитячі садки, а саме в Гуті й Володжі.

Критика нашого життя

(Продовження).

5. ПОВОЛИ, АЛЕ ДОБРЕ.

Сміються наші баби з декотрої газдині, що «літат і скаче коло пеца, а робота в місци». Виходилоби, що в руках тої «рухливої» та цікавої газдині повинна робота аж горіти. Та, ба, воно так не є, бо та газдиня не робить по пляну і економічно (мала праця — великий зиск!). Вона бігає, старається, але щож, кілька разів ту саму роботу робить, тому, стоїть в місці. Наколиб вона працювала поволіше, але пляново, з тверезою, не шаленою головою, набігалаби менше, і скорше скінчилаби роботу. Або така справа. Не можу ніяк пояснити собі того поспіху, з яким в нас дехто буде хату. Будують скоро, без добрих фундаментів, не вибравши доброго місця, з двома маленькими цюпками. Заложили підвалини, витягнули сруб, а тут вже й дах вкривають. Все це з якимсь перегонивим поспіхом, з американським темпом. Дивлюся, а тут робота вся на «валь-паль»; за рік буде гриб, а в хаті в середині немає цілій родині де дітися, так тісно. (Про будову хати ще пізніше). Питаєш, чому так скоро і недбало? — «А то лем на тимчасом» — відповідають. Дя речі то «натимчасом» тріває ціле життя. На місце недбалства і поспіху, тримаймося засади: *Поволи, основно, ґрунтовно і добре!*

6. БІЛЬШЕ ВІРИ У ВЛАСНІ СИЛИ!

«Шкода праці, в нас не дасться

нічого зробити» — можете часто почути від байдужих, непорадних, сонливих, зданих на чужі сили, зневірених і лінивих господарів. Ні, і ще раз ні! Неправда. Таке може сказати тільки чоловік, що затратив особисту і народню честь та гордість і зневірився у сили народу і власні. Так може думати лишень людина лінива, слаба, нездорова, до краю зіпсута й знищена. Денеде на земській кулі ще вищі гори і бідніша природа та проте люди там краще живуть і чуються щасливіші. От хочби в таких Альпах. Там, щоб земля ськ-так зародила, треба в кошику на голові виносити погній, бо возом там не доїде на таких там горах орне поле, а люди там, мило цього, не бідують так, як в нас, всі свідомі, горнутья до рідної книжки і газети, стремлять до поступу і вищої культури. В нас теж не гірше, як денеде, а може навіть ліпше, дасться все зробити, тільки треба нам всім хотіти! Коли не будемо всі хотіти, старатися, колатати, вперто і завзято домагатися, то правда, нічого не вдасться, бо само нічо не прийде, бо «без праці не буде колачів». Але коли постановимо собі і скажемо — *мусить*, напевно так буде. На місце нарікання, непорадности і плачу — глядати кращих доріг життя, дертися до науки, домагатися і боронити своїх прав, не датися скривдити, поконувати лінивство і труднощі. Мусимо вицілювати і виробити в собі завзя-

ЧЕМНИЙ РОЗБІЙНИК

Розбійник Лепей напав дня 26. серпня біля полонини Кук, на Закарпатті, на 6 студентів і ограбив їх. Нападав не сам, а був ще один спільник, що назвав себе Клевець. Ціла пригода нападу була дуже цікава. Коли студенти йшли на полонину Кук, з лісу виїшли два мужчини й приклавши рушницю для стрілу, крикнули: «Стій, руки догори, або загинете!» Студенти піддалися рішучому наказові. Тоді один підійшов до туристів, а другий з наставленою на них рушницею стояв оподалік. Перетрусивши кишені та торби туристів, зазначив, що він не візьме того, що йому не потрібне, та чого він не розуміє. І справді фотографічні апарати він полишив, а забрав гроші. Опісля представився, заявивши, що він Лепей, а то його товариш Клевець. «Тепер, панове, маєте пів до 5-ої, сказав Лепей, за дві години будете у Воловім на жандармській станиці. Коли хочете, можете написати до новинок». Здивовані чемністю студенти раді, що вирвалися з рук, пішли до Волового й зробили так, як їм порадив сам Лепей. Тепер студенти вже в Празі й весело оповідають знайомим свою пригоду. Лепея жандарми в погоні окружили під селом Волове і застрілили.

тя і охоту до чогось ліпшого, кращого, досконального, вищого. В прямованні до наміченої цілі не зрачуватися хвилими невдачами і не втікати з обраної дороги. Згода, згідність, взаємна поміч теж повинні глибоко вкорінитися в нашу душу.

7. СМІЛИВІСТЬ ВІДВАГА ПЕВ-НІСТЬ СЕБЕ.

Знаємо всі стару, випробовану приповідку «Світ належить до відважних». А чи ми всі смілі та відважні? Правда, є між нами навіть дуже смілі та відважні люди, але є й такі боягузи, що мало що власної тіни не бояться. Буває, не один вдома так вміє сваритися і на кожного висісти, а коли прийде десь між людей, до громади, або на якісь збори (пр. кооперативні), до уряду чи суду, або навіть до хати якогось інтелігента, то там зробиться такий маленький, такий невидний, що аж язик йому кілком стане в роті. А то зле і негарно. То лишень дитина несмілива. Людина доросла, що знає й шанує свою гідність, повинна бути все смілива, відважна і певна себе. Лишень такий в життю вибеться й тільки такого в світі цінять і шанують. Боягузів бють і висмівають.

(Дальше буде).

Чому наші діти нищать сади

Гарні наші українські гори, але в наших селах за мало маємо овочевих дерев і тому навіть квасниця є на декотрих селах лакоминкою. Сільська дитина звичайно вигодує, кидається лакомо на овочі і нераз не допоможе навіть погроза родичів.

Якби в селі було посаджених бодай 1000 деревець, то за 10 літ було би стільки овочів, що нікому не прийшло би до голови кидати камінням на чужу яблінку.

А противно, як в селі є десь на кладовищі одна одніська груша чи яблунь, як лише відцвіте, то вже роїться від цікавої дітвори.

Вони обтрясуть її, поломлять та ще й хорують від недоспілих або гнилих овочів.

Для приміру подаю таке: Є села, де тяжко доховатися огірків, бо як побачать діти, то мовляв, під землею знайдуть і поїдять.

Та є знову околиці, де садять огірки моргами і там лежать вони як барани і ніхто не зігнеться по „лакоминку“.

Чому? Бо де їх багато, там кожній знає, який в огірках смак і навіть його не скортить їсти чуже добро.

Отже найкращим засобом на збиточників є посадити багато овочевих деревець, певно втече лихо з наших сіл.

Громадські уряди, Читальні „Прогреси“, Кооперативи „Сільський Господар“ і всякі інші товариства в гурті повинні зі своїх ощадностей спровести більшу кількість щеп до села і розпродати по ціні своїх коштів, а біднішим навіть зі заплавою підсадити.

Тоді з року на рік буде в нас більшати зацікавлення садами та кожного кортітиме побільшити садок.

Бо нашому селянинові є найтяжче зробити початок.

Всі громадські і полеві дороги треба конче обсаджувати овочевими деревами, щоб у селі був достаток овочів.

Тоді зменчиться збиточність і буде гріш на нараву доріг, на яких грязнуть осінню вози і пропадають коні.

С. В.

КУПУЙТЕ

цукорки й помадки

„Фортуни Нової“

Крамниця—Львів, Руська 20.

Чому перепавав В. Соловій в сяніцькій окрузі

З Сяніччини пишуть нам:

Як читаю вже відомо, в сяніцькій окрузі перепавав наш кандидат на посла п. Володимир Соловій зі Середнього Великого, лиського повіту. Перепавав головню тому, що польське громадянство не дотримало компромісу і голосувало виключно на першого і третього кандидата, обох поляків. Польські кандидати на посла, головню третій, Йосиф Моравський, дідич з Небещан, сяніцького повіту, агітували на вічах у присутности самого старости, щоб виборці голосували виключно на польських кандидатів, себто на Остафіна і на нього. Таку саму акцію між учительством розвів шкільний інспектор зі Сянока п. Шемельовський і голова організації інвалідів зі Сянока п. Робак. Навіть поліція по наших селах (у Сторожах під Сяноком) розбивалася, щоб наші селяни голосували на третього кандидата Моравського, замість Соловія. У Буківську й околиці обwodові виборчі комісії не допускали мужів довіря п. Соловія. До того домівки обwodових виборчих комісій були так штудерно викроєні, що нашим виборцям приходилося мандрувати найменше по 5—7 км. від одного села до другого, щоб виконати свій обовязок.

Треба теж знати, що села в тій окрузі порозкидані по горах і деякі з них тягнуться навіть 10—13 км. (нпр. село Іздебки). Зимний дощ, який падав у неділю 8. вересня ц. р. майже цілий день, примусове перепливання тратвами рік річок і потокові (нпр. з Дубрівки Руської зпід самого Сянока до села Межибородя, яке віддалене від Дубрівки кілька кілометрів), вплинули теж на меншу виборчу фреквенцію нашого населення.

Правда, В. Соловій може вів за слабу передвиборчу акцію, але якщо зважити широко розкинені три гірські повіти, себто за великий простір і короткий час на передвиборчу роботу, то годі дивуватися тому. В кожному разі п. Соловій був увесь час

ПОМЕРЛА КРУШЕЛЬНИЦЬКА.

В Харкові на Україні померла Марія Крушельницька, жінка професора Антона, що був прихильником комуністів і вірючи в їхню честь, виїхав разом з цілою родиною до большевицького пекла. Тут спіткало їх розчарування. Большевики розстріляли їх синів Івана і Тараса, батька запроторили в тюрму, де він збожеволів а інших виселили. Покійна Марія Крушельницька жила в великій нужді і болю. Смерть визволила її зі страшних мук.

в обїзді передвиборчого терену і зробив цілу низку віч та зборів. Певне також одио: українське населення, яке в сяніцькій виборчій окрузі творить більшість, голосувало масово на двох перших кандидатів — згідно з інструкціями свого проводу.

Окрему згадку треба перисвятити жидам, бодай сяніцьким. Ці останні на передвиборчих сходинах, які відбулися в суботу 7. вересня ц. р. ввечером у салі „Яд Харузім“, ухвалили не голосувати на п. В. Соловія, бо він, мовляв, „петлюрівець“, а „петлюрівці“, нібито робили жидівські погроми... Це становище сяніцьких жидів повинно наше громадянство собі запам'ятати і витягнути з нього відповідні висновки. (Подаємо за „Ділом“).

ЗІЗД ЛЕМКІВ В НЬЮЙОРКУ.

В Злучених Державах відбувся дня 4. серпня ц. р. Перший Зїзд Лемків у Нью-Йорку, який покликав до життя „Організацію Оборони Лемківщини“. Зїзд влаштовано старанням Комітету Допомоги Лемківщині в Нью-Йорку. Прибуло кількадесят відпоручників лемків з різних сторін. Промовляв м. ін. делегат Лемківської Комісії зі Львова, Михайло Дудра, що представив грізний стан нашої найдалі висушеної землі напередодні винародовлення. Зїзд нап'ятував роботу різних „місій“ релігійних і політичних, а зосібна запротестував проти кацапської кирині, різних адміністрацій і т. подібних „розсадників культури“. Зїзд звернув увагу на конечну співпрацю між лемківською еміграцією в Америці, яка малаб принести більшу поміч лемкам у краю. Працю з місця розпочав вибраний зїздом уряд „Організація Оборони Лемківщини“ з великим успіхом. Еміграція виявляє своє зацікавлення і поміч по всіх кольоніях.

УВАЖАЙТЕ НА ГРОШІ!

В краю появилося багато фальшивих 5-и і 10-и золотівок, а також двозолотівки. Такі фальшиві гроші мають відмінний звук, є нерівно чеканені (вирізувані), мають меншу вагу і жовтаву закраску. У Львові та по інших містах жиди пускають в обїг старі австрійські срібні двокоронівки замість 5-и золотівок, бо є до себе досить схожі. — Тож дуже уважайте як приймаєте гроші, особливо від жидів. Того, що пускає такі гроші навмисно, віддавайте в руки поліції.

Жадаємо правди і вияснення

Село Дудинці, сянницького повіту, розпростерлось у вузькій кітловині поміж двома високими горбами по обох берегах тихого потоку. Мешканці села, це малоземельні селяни, управляючи своєю глинку старим способом і тому дуже бідні. Хати вкриті соломомою з малими віконцями.

На книжку і на людей, що хочуть її ширити, дивляться чомусь з погордою, мовляв, книжка мені їсти не дасть, се тільки панська видумка. Є вправді в селі читальня «Просвіта», але не так вона працює, як повинна.

Дехто може обуритися, а передовсім довголітній голова читальні «Просвіти» Антін Г., однак кільканадцятьлітнє існування читальні повинно щось зробити.

На жаль велика деморалізація між молоддю, вціплення в її душу грубого повоєнного матеріалізму, безідейність, нічим не заступлено, кривоприсяжство, злодійство. Сумно на саму згадку про такі невідрадні обставини деякої дудинецької молоді. Може А. Г., як звичайно, скаже, що він цьому не винен?

Свідомі громадяни хочуть знати, де подіваються гроші, прислані братами з Америки та зложені в касі «Сян» у Сяноці?

Чому кооператива і читальня має

бути жеровищем різних шахраїв і підпанків? Хто відповідає за всі поступки? І чи А. Г. взагалі здає собі справу з того, що діється?

Свідомі Лемки! Ваша праця тільки для вас! Пора отямитись! Пора скинути зайвих трупів-ненажерів нашої кєрвавиці. Категорично жадаємо вияснення від п. Гуртака, що забирає ці гроші і ними орудував та від тих, що ці гроші видавали. Чи є в заміну за видані гроші писемні рахунки і інші писемні звітлення з виданих грошей? Зазначаємо, що жадні слова нас не переконують. Хочемо чорне на білім! Хочемо фактів! Якщо Виділ читальні не дістане жадної відповіді, то всі Українці знатимуть хто їм ворог і ціла справа опиниться в суді.

Не знаємо вкінці, де є книжки, що їх мали купити за решту грошей — з певністю вони спокійно ще лежать десь у Львові на складі! Зі своєї чесної дороги ми не зійдемо. Ми не вдоволені з відповіді п. др. В. з Сянока. Жадаємо правди та за всяку ціну мусимо її видобути на денне світло.

Свідомі.

ЗА ВИДІЛ

Микола Когляр
голова

Антін Когляр
містоголова.

—о—

З Вороблицьких гараздів

Дуже люблю звиджувати місцевості, в яких є щось до звидження, тому саме недавно збрала мене охота звидіти село Вороблик.

Довідаюсь, що в селі, є Т-во «Сільський Господар» з 200 членами, та якась там читальня Качковського з кількома кивай-головами.

Першзавсе заходжу до Т-ва «Сільський Господар»; в домівці повно членів, одні читають часописи, другі балакають про господарські справи, а молодь вчиться в окремій кімнаті своїх рідних пісень.

Перед відходом, я зайшов ще до «Квачковського». Приходжу до домівки, дивлюся: за столом сидить двохтрех пройдисвітів та «ріжуть» в карти аж гомін вулицею йде, а в другому куті кільканадцять кивайголівів свариться, хто винен — що чимраз менше членів в «Квачковського»...

Не було на що глянути, ні з ким поговорити.

Аж туть попадає мені в руки криницький «Лемек» та там чорне на білому написано, що якийсь великий учений Підтіх «откриват» 2-літний курс, на котрім має вчити дяківства, закону, співу, церковного співу, словянського язика, московського язика, історію Москви, дірігентуру, фотогра-

фію, інтролігаторство та ще щось в тім роді...

Що за дїтько — думаю — я там був і того славного ученого не бачив? — Тож чимскорше вибираюсь щєраз до того славного Вороблика, однак тим разом вже беру окуляри і ліхтарню, щоби не довго шукати...

Вже на місці, питаю стріченого чоловіка, де тут мешкає той славний учений, Підтіх чи як там, що то усіх розумів має учити «кандидатів». Той як вам вхопиться за боки, як почне сміятись, а я стою, як зачарований і не знаю що робити.

Коли добре висміявся, починає говорити: «А то трафилісьте, та то певно ота заволока, що мало з голоду не пухне, як прийшов до Вороблика? Та де він — каже — учений, таж це пустець першої кляси, опудало з баранячим голосом, що дітей страхає і собаки гавкають, коли переходить у підертій свитині, яку йому якийсь жид з ласки подарував...

Хай — каже — отой баряк завошивлений, дякує Богу, що ще досі не вкинули його хлопці в болото. А не то, щоб 2 роки тут надіявся сидіти...

Люди з рук до рук видирали собі це його оголошення в «Лемеку» і всі з нього до сліз сміялися».

Для науки і розваги

Члени читальні Качковського в Смільнику коло Лупкова писали до своїх односельчан в Америці, щоб ці прислали їм гроші на читальню. Та сталося нежданне. Американці дійсно збрали і вислали гроші, але не на руки виділу читальні в Смільнику, лишень до «Просвіти» у Львові і звідси дістали до своєї читальні книжки видані «Просвітою»!

Подібно, але ще ліпше повелось читальні Качковського в Зубенську коло Лупкова, якої виділ також писав за підмогою до Америки, звідки дістали коротку відповідь: «Вишлемо, але на українську, а не на кацапську читальню!»

З цього бачимо, що освіта та свідомість наших братів в Америці на найкращій дорозі. Честь Вам Брати Американці!

—о—

«КАНЦЛЕР» БОЇТЬСЯ... ШЕВЧЕНКА.

Прибічник о. д-ра Масцоха, о. Іван Полянській, що є рівночасно парохом в Королівському Вороблику, прийшов недавно зі св. сповіддю до недужого селянина Осипа Струса в Шлях. Вороблику. Як увійшов до хати, побачив на стіні висячу картину нашого Генія Т. Шевченка, яку свого часу враз з календарем прислав син недужого з Америки. На вид Шевченка, «канцлер» дістав панічного страху, зблід і майже забуваючи з чим прийшов, цофнувся назад та страшенним криком зверещав: «Заберіть того українського гайдамаку зі стіни бо не буду сповідати хорого».

Рідня недужого здивувана «канцлеровим» страхом і боячись його погроз, усунула тимчасово зі стіни портрет Шевченка, а повісила його назад щойно по відході «храброго воїна за Россею». Добре ще, що на цьому скінчилося.

Так то мені наоповідав отой стрічний дятко та ще показав мені цього «ученого» як сидів над «Студінцем» (так називається потічок, що попри церкву тече) і вибирав воші з подертої сорочки — гейби «Гобляль» Ваньо з Боська...

При нагоді, я ще довідався, як то «канцлер» «позичив» собі жовто-блакитні ленти з церковних хоругв, та як то опісля «чаша при Престолі з (рук) йому випала» і яке повстало з того згіршення в селі, та ще багато дечого такого, що не годиться тут описувати...

Подорожній.

Дорого коштувало

— Мамо, давайте вечеряти! Але скоро, бо жену коні пасти! — награв Павлик на матір, увійшовши в хату.

— Та візьми собі там з печі бандурки і квасне молоко зі сивого горця, — з того, що в жоморі під лавкою стоїть. Візьми сам, бо я маю часу. — заворкотіла мати.

Не відказав нічо. Витягнув з печі миску — з грубо покраяною бараболою, приніс молоко і сів на маленьким стільчику. Присунув миску під бороду, і швидко — мов каменем за пліт — кидав за зуби бараболою. Що хвилини, заливав молоком. Спішився, бо вже добре звечоріло, а він що вчора гнав коні пасти.

В день, пас дуже рідко, бо раз, що не було часу, а по друге — така, що голку можна найти, — де буде пасти? — На межі трава навіть не оплатиться стояти. А в ночі, о-о то вже інша справа! Тут попаса хвильку, там хвильку та за годинку-дві — коні як бочки.

Вже зів; відсунув порожню миску. Скочив до стайні, відв'язав коней, сів на карого й поїхав...

Вечір був ясний. На небі мерехтіли зірки. Павлик широко отвореними очима блукав безцільно по зоряних просторах. Заїхав вже не близько, бо аж за другий потік, зліз на землю, скупав збох коней, — себто карого й бурка і лягнув у борозді під пшеницею. Про стання він навіть не думав та поживився на землі от так, тільки, щоб трохи відпочати.

Лежав й дивився, як ніжний, ледви помітний вітрець, переував по небі біляві хмаринки. Ой той вітрець! Він і Павликові не давав спокою. Невидими крильцями мускав його по лиці, зтулював павіки. Під його подихом, пшеничні колоски настирливо шепотіли: спи... с-спи... с-с-спи...

І Павлик, хоч як не хотів заснути, таки вснув; вітрець і колоски заколисали його.

Павлик спить, а коні: хрум, хрум, хрум, так смачно заїдають сусідову пшеницю. Коні столочили більше, як пів загона пшениці, вже ранок зближцється, а Павлик спить тай спить...

Сусідові Максимові, вже не мало шкоди нароби́в хтось у полі. Він з десять ночей не спав, — ходив, сторожив, а таки нікого не міг зловити.

— Ану, піду ще раз. — подумав Максим цього вечора. Але зараз не пішов, трохи переспався й над ранком пішов.

— Є, мало не крикнув Максим,

коли побачив у своїй пшениці пару коней. — Та чиі це коні? — Ов, хтоб то був сподівався; коні сусіда Матвія. От й маєш: ти роби-гаруй, доглядай оцих колосків, як ока в голові та будьякий лиходій знищить твою працю за одну ніч — думав Максим.

Серце стукнуло живіше, з жалю й з втіхи. Жаль йому було, коли побачив столочену пшеницю, а радів, що таки нарешті вдалося йому зловити шкідника. — Максим навіть не будив Павлика, лише забрав коні. Павлик зістав у борозді спати.

Сонце вийшло із за гори, кинуло жмуть червоних лучів Павликові в обличчя й отворило йому очі. Він зірвався, як опарений. Напівсонними очима повів сюди-туди, — коней не було. Зате побачив шкоду, яку коні нароби́ли. В його голові зродилося десятки уриваних думок: де коні? — Чи пішли самі до дому? — чи букають десь по полях? — чи може їх хто забрав?..

Рушив до хати. Неспокій гнав його стрілою. Задиханий увійшов до хати й боязливо питає батька:

— Чи то... йой... коні прийшли?

— Які коні?

— Та бо я... — зачав Павлик і урвав.

— Ну, що ти? — Говори!

— Я тее... трохи здрімнувся і коні десь пішли.

В хаті знялася сварка; довший час не втихал икрики.

Врешті Матвій і Павлик пішли шукати коней. До полудня шукали, та коней не було. Ходили по полях, по потоках, ярах, горах, а коней як нема, так не було.

Максим нарочно не сказав зараз Матвієві, що забрав коні, думаючи:

— Та цхай трохи набігається насуетиться за мою шкоду! Аж в полудне пішов до Матвія й каже:

— Коні є в мене. Я зловив їх у своїй пшениці, отже заплатити мені за шкоду 10 зл. Матвій визирився:

— Го-го, або то я гроші на дорозі згортаю, щоб зараз платити по 10 зл. Я сам не пас, синові я теж не казав шкоди робити, отже я й не відповідаю за шкоду.

Було багато плутанини з цією справою. Матвір вперся, що не заплатити за шкоду: ні й ні! А Максим доходив свого.

Пішов до вїята, вїйт зігнав громадських радних та вони присудили, що Матвій мусить заплатити Максимові за шкоду. Але Матвій не піддавався, ще й глузував з Максима.

Максим мусів віддати справу до суду, а в суді, — от звісно, як у суді — терміни тяглися близько цілий рік. Обі сторони ставили адвокатів,росло коштів тільки, що страх. Та в кінці присудили:

— Матвій має заплатити Максимові за шкоду — враз з коштами, яких було 120 зл. — Матвій аж по голові шкробався; дорого його коштувало нічне пасіння.

Петро Попередний.

До праці Долиняни!

Село Дошко межує з риманівським живцем. Є в селі кружок «Сільського Господаря», при ньому Аматорський Гурток, але немає провідника.

Вправді місцевий дяк дуже охочий до праці та ідейний, повів би молодь на кращі шляхи, одначе москвофіл батюшка спинює в селі всю культурну роботу.

Тож чесні долинянські молодці — як ви зачали діло, не зражайтеся чужими підшептами, лише беріть собі кожний примір з других українських сел на Лемківщині — тоді москалі самі щезнуть з наших земель, як роса на сонці. Відроблюйте занедбане!

(Сусід).

Організуймо наш промисл

Наше село Балутенка, заховане в риманівських горах, мале, числить всього тільки 46 хат. Матеріальне положення села добре, тільки люди не знають, як його використати. Молодь нашого села вироблює ріжні різьблені річи і продає в доколичних місточках. На жаль ця галузь незорганізована, ніхто не подбав про українських відборців. Натомісць є ще що носять жидові свої виробы до Риманова, і той жидюга платить, що сам хоче. А ти лемку роб сой на пейсатих. Час нам люди зрозуміти і не датися так Майови використовувати.

Чи вам не сором, як вашою керованицею збагачується рудий жиdice, а вам за ваші гарні різьблені виробы кидає таку заплату, начеб ви були жидівськими наймитами, а не господарськими синами! Невже ж не краще зорганізуватися, заснувати українську гуртвню різьблених виробів та шукати зв'язків з українськими відборцями? Тоді гріш не піде в чужі руки, лише вернеться в село та дасть працю багатьом, що хочуть вчитися цієї красної штуки. Така кооперативна гуртвня принесе великі користи малоземельним господарям і поліпшить під кожним оглядом господарські обставини села.

Нумо брати до діла!

Балутянський Лемко.

ВПИСИ ДО ГОСПОДАРЬСЬКО-САДІВНИЧОЇ ШКОЛИ ТОВАРИСТВА „ПРОСВІТИ” В МИЛОВАНІУ

Дня 1-го листопада 1935 р. починається новий 11-місячний сільсько-господарський курс, який буде тривати до дня 30-го вересня 1936 року.

Навчання в школі є теоретичне і практичне, обіймає всі ділянки сільського господарства та підготовляє учеників не лише до праці на власному господарстві, але також до праці в хліборобських і кооперативних організаціях (контролі молочности, кооперативних діловодчиків і т. п.).

При Школі є зародова обора молочної худоби, зразкові курники, шкільки овочевих дерев, продукція насіння, пасіка, все це пристосоване до практичного навчання на курсах.

Школа має ремісничі варстати, в яких ученики мають нагоду навчитися робити ті прилади потрібні для господарства, які кожний господар може сам собі зробити.

1. На курс приймається муштин у віці 15—24 літ, що покінчили найменше народню школу.

2. Кожний прийнятий ученик мусить мати два одяги (в тому один до праці при виконуванні практичних вправ в шкільному господарстві). Крім одягу має мати кожний ученик 4 пари біля, 4 ручники, 2 простирала, подушку, покривец, сінник та начиння до їдженя (тарілку, мисочку, п'в-літрове поливане горня, ложку, вилки і ніж).

3. Ученики платять одноразово при зголошенню на курс 10 зол. вписового. Крім вписового платять ученики місячно 3 зол. за науку, а 4 зол. за приміщення в приюті, опал і світло.

Ученики харчуються в кооперативній харчівні, яку самі ведуть, а прохарчування одного ученика в кооперативній харчівні вносить 18 зол. місячно.

В часі курсу ученики користають з 50% знижки при переїзді залізницею.

4. До зголошення на курс треба долучити:

а) Шкільне свідоцтво.

б) Посвідку родичів, потверджену Парохіяльним або громадським Урядом, якою родичі зобов'язуються правильно платити кожного місяця належну оплату за ученика в Школі.

Коли ученик має підмогу від установи, тоді треба до зголошення на курс долучити заяву від установи, що буде правильно кожного місяця платити оплати за свого кандидата.

в) Почтовий значок на квоту 55 сот. на відповідь.

г) Вислати поштовим переказом вписове 10 золотих.

5. Про прийняття і день приїзду до Школи повідомить Управа Школи до 1. жовтні 1935 р. Неприйнятим до Школи повернеться документи і вписове.

6. Зголошення приймає Управа Школи до дня 15. жовня 1935 р.

Школа впродовж 25 літ свого існування положила великі заслуги в ширенні сільсько-господарської культури. Це найкращий доказ того, що збільшення числа молоді саме під цю пору тимбільше вказане.

7) Зголошення слати на адресу: Господарська Школа Т-ва „Просвіта” в Милованіу пошта Стриганці (Stryhańce) над Дністром.

ПРИСИЛАЮТЬ БЛАГОДАТЬ

Поза даремним напиханням «Лемка» до многих сел на Лемківщині, починають присилати якісь добродійні видавництва на адреси лемків (хтось їх подає) преріжні «оказові» газетки як: «Потас-и», «Новіни», «Плони», «Господажи польське» з додатком «Календаж месенчнн».

Це все приходить до лемків, спевністю тільки тому, щоб лемко відзвичаївся від рідної преси. Рівночасно це є яскравим доказом що тут, на Лемківщині, іде велика «завзятка» за лемкову душу.

«КОМПРОМІС».

Третій кандидат на посла в сяницькій окрузі, Юзеф Моравські, дідич із Небецан, увихався по виборчому терені та агітував за собою. Дня 1. вересня розліпив він усюди виборчі відозви, де величає свої заслуги та всякі гідности. У цій відозві є між іншими такий уступ: «коли стріне вас яке нещастя, повінь, град, тоді звер-

тається за поміччю до правительства. А щоб звернутися до правительства, мусите мати таких представників, що будуть Вам могли допомогти в правительстві. Такими представниками є Остафій і Моравські, тому голосуйте на них». Того ж дня відбулося віче інвалідів зпід знаку ББ. На цьому вічу був присутній і староста. Віче ухвалило голосувати на кандидатів Остафія і... Моравського, хоч кандидатом компромісовим на 2 місці був В. Соловій.

ЗА ВІДОЗВУ.

Свідома молодь села Улюча, над Сяном — задумала будувати свій «Народний Дім». Зогляду на скруту, звернулася вона до своїх братів-односельчан в Америці з закликом про поміч. І дійсно Улючани в Америці закупили своїм братам в Улючі величаву площу під будову згаданого дому.

Та в часі переведення ревізії в секретара читальні «Просвіта» в Улючі, Павла Харадчака забрали відозви до Братів в Америці та відіслали до староства в Березові. Засудили цілий Ви-

діл читальні по 5 днів арешту, або по 20 зл. кари.

Проти цього присуду внесено спротив до окружного суду в Ряшеві, де тепер приділено цілу Березівщину й Динівщину — та на розправі дня 1. 8. ц. р. суд звільнив усіх від вини й кари.

ДОВКОЛА ПОДІЙ В АБІСИНІІ.

Італійсько-абісинський спір дістався перед Союз Народів у Женеві та тут невдалося нічого зробити. Диктатор Італії Мусоліні й чути не хоче про якесь замирення, конечно хоче дістати цілу Абісинію. Це не є до вподоби Англії, яка побоюється зросту в силу Італії, тому Англія поспішно висилає до усіх своїх кольоній в Африці військо і літаки, а усі свої пристані і острови та півострови на Середземному морі закріплює. На цьому морі є тепер понад 150 англійських воєнних кораблів. Англія замкнула просмик Гібральтар, що лучить Атлантийський океан з Середземним морем. Дальше погрожує Англія Італії, що замкне ще й Суезький канал, так, що Італія не малаби тоді ніякого доступу до Абісинії, а її армія, що вже там є скоро вигинулаби з браку поживи і не малаби вкоротці чим воювати.

Народна Торговля

у Львові
і її склад-філія
в Сяноці

гриби скупують по найвищих

цінах і продає всі

споживчі товари,

висилаючи їх також у найдальші гірські села дешевими харчевими поштовими посилками.

ЦІННИК ОГолошень: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одва осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ву шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 20 (44)

Львів, 15-го жовтня 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90
NASZ LEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 вол., Піврічно 1'80 вол., Чвертьрічно 1'— вол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам дол. або рівновартість.

Товариство „Луг„

На цій світлинці бачимо свідому молодь зі села Барвінок коло Ду-клі. В цьому селі постійно зростає організована праця.

Зі Союму

НОВИЙ СОЙМ І СЕНАТ РОЗ-ПОЧАВ СВОЮ ПРАЦЮ

В п'ятницю 4. жовтня розпочалися перші наради нового польського союму і сенату. — В сенаті провів першим засіданням найстарший віком (79 літ) український сенатор Горбачевський. На голову — маршала союму вибрали бувшого міністра Ст. Цара, а маршалком сенату вибрали бувшого голову міністрів Ал. Пристора.

На віцемаршалка Союму вибрали українського посла Мудрого.

В соймі засідає 14 українських

послів, а в сенаті 5 наших сенаторів.

УКРАЇНЬСЬКА ПАРЛЯМЕНТАРНА РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ

Наші послы і сенаторы вибрали свою президію. Голова: пос. В. Мудрий, заступники: пос. В. Целзвич, сен. Юл. Павликовський і сен. О. Луцький, секретар: пос. Д. Великанович. До Контрольної Комісії увійшли: сен. В. Децикевич, пос. Г. Тершаковець і пос. д-р С. Біляк.

За вбивство міністра Перацкого

18-го листопада ц. р. розпочнеться у Варшаві найбільший політичний процес проти згоданих вбивників міністра Перацкого. Су-

дитимуть студента Миколу Лебеда і 11 товаришів, а саме: Степана Бандеру, Дарію Титківську, Ярослава Карпинця, Миколу Клими-

шина, Богдана Підгайного, Івана Малюцу, Якова Чорного, Евгена Качмарського, Романа Мигалья, Катарину Зарцицьку і Ярослава Ракка. — Бандера, Лебедь, Гнатківська, Карпинець, Климишин, Підгайний і Малюца є обвинувачувани в приготуванні замаху і безпосередній допомозі в убитві. Останніх судять за улекшення втечі вбийникові Григорієві Матейкові. Підсудні сидять у варшавських тюрмах. Акт обвинувачення обіймає 380 сторінок друку, а акти з перебігу слідства обіймають 22 грубезних томів. Судова розправа потриває приблизно 4 тижні. На розправу покличуть 200 свідків. Боронитимуть підсудних численні українські адвокати.

—0—

ВБИЛИ СВЯЩЕНИКА

На Волині в селі Садки, пов. Рівне хтось застрілив місцевого православного священика Арсенія Татуру.

—0—

ВИСЕЛИЛИ РЕКТОРА.

Уряд виселив з Польщі голяндця о. Перрідона, що був ректором українського Малого Семинара у Львові. Він був членом монашого чину Редемптористів.

—0—

СТРАЙК В АМЕРИЦІ.

В Америці застрайкувало було 400 тисяч гірників. Страйк щасливо покінчився, бо гірники дістали ліпші умовини праці та вищу платню.

—0—

ЗБІЖЖА ПОСТІЙНО ЗВИШКУЄ.

В Польщі ціни на збіжжя постійно підносяться, з причини воєнних алярмів. Небавом розпочнеться вивіз за границі більшої кількості жита і вівса.

Поширюйте „Нашого Лемка“

НАШІ БРАТИ В ПОЛУДНЕВІЙ АМЕРИЦІ

В часах, як північна Америка перестала бути золотою країною, мандрував наш та закарипатський Лемко до південної, гарячої Америки. Одно йому лише, коби заробити «кущенька талариків».

Платні агенти-жиди манили туди недавні роками сотки наших братів. Осідали вони по приїзді до Аргентини і Бразилії — переважно на фармах. Вели там далеко гірше життя, як у правдивій Америці.

Не могли вдержатися. Нападали їх тамешні дикі племена, грабили добуток, нищили засіви, часто вбивали цілі родини. Також різні слабости, як жовта фебра, тиф де-святкували їхні ряди. Дошкулювали надто нашим братам стада малих мушок, що несуть непомітно свої яечка під нігті на ногах, або й на руках. Вилягли насікомі затроюють кров, викликають великі болі, часто смерть.

Кидали тому наші емігранти фарму, оселювалися в великих містах, як Буенос-Айрес в Аргентині та Ріо-де-Жанейро в Бразилії. Находили там роботу в фабриках та міських пристановах. Одначе зубожіння світових ринків, брак вивозу тамешніх продуктів спричинило занепад торгівлі. Присідати зачали емігрантів голод та біда. Тамешні голодні робітники — гаряча кров — допускалися грабіжей, убивств. Це відбилося на наших заточеннях. Не виявляли вони довгий час охоти до життя. Щойно, як стала творитися в старому краї своя хата і потрясали цілим світом важні події, став об'єднуватися емігрант-Лемко в українських товариствах. Гуртувався, бо спільна праця краща; головне одначе — піддержати братів дома.

Зачинають видавати українське, друковане слово; у бразилійському Прудентополісі виходить тижневик «Праця», в Буенос-Айресі «Українське Слово», в Порто-Уніас

«Лябрадорська Україна». Заснують по більших кольоніях українські товариства і «Просвіти» в Парагваї, Парані.

Наші фермери, що передержали щасливо це лихоліття, є багаті під теперішню пору, їхне майно представляє вартість декілька десятків тисяч доларів. Грізна небезпека національної загибелі та винародовлення Лемків у гарячій Америці розвівається.

Так і сміло можна надіятися, що не пропадають для нас ці тверді працівники-скитальці!

Ю. Бескид.

—о—

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ В ШКАГО.

В серпні ц. р. відбувся старанням Комітету Союзу Гетманців Державників величавий Український День в користь Української Вищої Школи в Стемфорді. На свято прибуло багато Українців з околиць своїми автами, щоб на площі св. Миколая продемонструвати величаво українське імя.

Полеву св. Службу Божу відправляв Преосв. о. Константин Богачевський в асисті українського Духовенства. Він також виголосив гарну і патріотичну проповідь, повну любови до поневоленої Батьківщини. Весь час над площею кружляв український літак «Львів», а отаман Союзу Гетманців Державників, др. Ом. Тарнавський промовляв до зібраних, пригадуючи всім, щоб ніколи не забували про Рідні Сторони.

В часі богослужбового торжества держала взірцевий лад молодь Гетманців в приписових українських мундурах.

По обіді була концертна частина дня з українським козацьким хором і піснями; виступала рівнож українська молодь у національних строях. Всі присутні щедро склали датки на Українську Вищу Школу в Стемфорді, що стане українським університетом.

Так то наші брати за Океаном дбають про українську справу.

Сварка в „русской фамелії“

Арештування інж. Дуркота.

Серед наших русских починається «вайна» на добре.

Досі вже існує між ними три групи, які починають вести між собою безпощадну боротьбу: одна «Лемкосоюз» (госп. Гнатишак, Трохановський, Сьокало — а їхній роботі патронус Ап. візит. о. Масцох), друга — це група прихильників «Землі і Волі» (нині найчисленні-

ша), а третя зачала доперва творитися під проводом інж. Дуркота — та зачинала хилитися в сторону большевизму. Орган їх — чи радше симпатії їх були по стороні американського «Лемка», редактованого п. Вислоцьким з Кабової. Останнім потягненням 3-ої групи була відома акція, (збирання підписів під петицією до міністерства), щоб дозволили Лемків пустити ко-

льонізувати Сибір. Група Дуркота повела сильну акцію проти «Лемкосоюзу», лемківського букваря, проти польського вчителства — і скоро добувала собі популярність серед місцевих «русских». Нагло в п'ятницю 8. вересня поліція **перевела ревізію в мешканні Трохановського в Криниці, у якого мешкає Дуркот** (він є швагром Трохановського), арештувала п. Дуркота і відставила до тюрми в Санчі. Серед «русської фамелії» викликало це велике збентеження.

ЛІКАРЮ, УЗДОРОВИ СЕБЕ САМОГО!

В селі Нова Весь живе рідна сестра теперішнього ап. Адміністратора Лемківщини. Одначе вона не хоче вертати з православ'я.

Так само другі православні Лемки на голос заявляють, що вони хоч перейшли на «накинене-фалечне» православ'я, бо сподівалися, що й ті москвофілі душпастирі, що їх до цього намовили разом перейдуть на нову віру — то всеж таки узнають одного свого єпископа в Перемишлі.

Сьогодні вернуть з православ'я, якщо ніхто не буде їм стояти на дорозі до свідомости та національної згоди між цілим Українським Народом.

Запізно тепер Лемкові показувати Качковського і Наумовича, бо здорова національна думка полонить душу чесного Лемка і веде його на праведну дорогу Шевченка і Франка. Тут саме початок кінця uzдоровлення Лемків і з фальшивого сорому (стиду).

—о—

БАНДИТСЬКИЙ НАПАД.

На дорозі між Лібушею а Війтовою в горлицькому повіті напало двох бандитів, один з них був на коні, на почтовий віз, що їхав до Ліпінюк. Напасники побили тяжко почтаря і він від того в шпиталі помер.

Бандити зрабували 30 тисяч зл. і багато почтових марок. Другий бандит, що був пішки, відчепив коня і оба втікли. Поліція ствердила, що один з бандитів називається Фльоріян Юречек і за ним тепер пошукують.

—о—

ВИНАЙШЛИ ЛІК НА СУХОТИ У ХУДОБИ.

Швайцарський учений Генрі Шпатель-блонжер винайшов суровицю, яка защеплена здоровій худобині зовсім охоронювала її перед зараженням страшного пошесною недугою людей і звірят — сухотами. Є надія, що сухоти зникнуть з наших стаєн, а з тим щезне головне джерело зарази цією недугою у людей.

Жиди і Лемківщина

Знаємо з історії Українського Народу, що не так давно це було ще ані одного жида в карпатських селах і оселях.

Населення Лемківщини жило своєрідним півгомо гірським життям, по більшій частині займався пастирством, корчуванням пралісів. На підставі історичних джерел знаємо, що простори над долининою Вислоком, над Стобницею та Вислокою були в минувшині аж по коліно Сянузалісені густим, буйним лісом і серед догідних умовин оселявався тут тодішній Лемко. Він випалював у різних гутах, малярнях, смолярнях, вуглівках, склярнях — поташ, смолу, дьоготь, вуголь, витоплював скло, побіч головного заняття пастирства, ловлі та погаївкової управи випасічених лісових просторів.

На ці саме часи припадає найкращий розвиток початкового лемківського промислу і торгівлі зі сходом — цебто з братами Українцями. Через Борднів заходили купці з полудневих країв та навіязували з Лемківщиною вимінно-торговельні взаємини. Лемко знав обходитися без посередників. Та хоч ця початкова торгівля стояла на дуже простому способі, як також продукти відзначалися примітивністю виготовлення, однак нічим непідроблюваний та нефальшований карпатський продукт манив купців з усіх сторін. Венецькі та угорські купці заходили у західні українські землі природними прогалинами серед густих карпатських лісів.

Ці прогалини були получені прорубаними шляхами т. зв. просіками. Для оборони таких переходів перед ворогом були в певних місцях пороблені засіки з вузькими просміками, або воротами. Це були т. зв. брони. Такіх брон було багато в пограничних пралісах Чеського Ліса і Судетів, про таку брону на південі від Мисленіць для оборони переходу на Угорщину згадується вже з 1258 р. З цього бачимо, що населення боронило завзято переходу в свої сторони та оселі. Однак жиди не зайшли цими шляхами на Лемківщину. Ненаситне — до тяжкої праці нездібне жидівське племя почало з північного заходу привілікатися в лемківські гори. Багатства карпатських земель манили цих найгірших легкоробів у гарні здорові карпатські сторони.

Жидовина надіялася тут дешево проживати і дороблюватися майна на простодушности і честолюбивости Лемка — бо-ж Лемко сам від початку чесний і солідний сподівався, що всі такі самі.

Отож почалося змагання за здобуття стану посідання і поширення своїх впливів. Жид розсідався вигідно на лемківських добутках. Рівночасно ста-

вав на силу, в багатьох разях намаганням посередником у промислі та торгівлі.

Як до меду збігалася ляхв'ярська підла жидівська хмара на більше торговельні, переїздові місця, видирала в ошуканський спосіб землю Лемкам, будувала собі їхніми руками оселища га в панцизняних часах стала володіти Лемківщиною. Вмішувалася в родинне життя Лемка, пхала свої проклятуці руки ненажери й в релігійні справи карпатського села.

Знову як пани відчинили бровари, курити палінку-горілку — жид став поплечником пана, шинкував і опіював Лемків діявольською отруєю. Жид вкорінювався ще більше на лемківських землях — тепер вже за водку і довги за пропиту землю. Жид сидів на рогачках у містах, жид був паном млина, тартаків, жид платив панови за хлопа данину, щоб міг з ним робити, що сам захоче.

Селянин на своїй рілі — був жидовим наймитом, бо жид разом з паном був володарем.

Одинокою остоею та розрадою для Лемка перед цим клятим нещастям була свята Церква та завдяки їй Лемко вдержався, не дав себе залляти жидівським морем. Лемко протиставився жидівській нахабі, ще більше став горнутися до своїх душпастирів, що наводили його все на праведну і добру дорогу.

Церква пригорнула своїх дітей і захоронила їх перед заглодою, бо священство обнялося за своїх Вірних. Лемко з вірою став дивитися на своє краще майбутнє.

Але нововідкрита Америка, приплив більшої готівки під лемківську стріху знову зводить на манівці працьовитих Лемків. Часто весь довголітний дорібок тане скоро в жидових закамарках, знову жид розперізується на лемківську душу.

Тепер вже подає разом з горілкою панську тандиту, щоб цілковито перемістити на чиясь (?) бажання дотеперішній вид Лемківщини. Жид і жид — побіч других і москвофілів стає до війни, зокрема по світовій війні — найгіршим руйніником лемківського села.

Жид наносить на Лемківщину найгіршу заразу, яку історія знає — а саме большевицьке дикарство. Жид знову хоче вдертися в душевні справи Лемка. Жид, що вже доволі розбагатів та наївся досита лемківського, кровю і потом зрошеного хліба — хоче стати вибраним народом цілого світа, тому всюди, де тільки вдається йому, ловить нерозважних і манить їх большевицькою правдою. Прокляте жидівське насіння воює безбожництвом; жидівська родина — це збиловище найгірших шахраїв, лихва-

рив, фальшивників, ошуканців, розбийдухів хоче уподібнити всіх до себе та в цей спосіб робить прислугу червоному дияволу — сталінівській почварі. Жид стає найгіршим ворогом людства!

З цим ворогом треба вести безпощадну боротьбу, бо не було ще ніколи випадку, щоб жид поміг християнинові, лишень все чигає на його заглоду. Жида треба оминати, бойкотувати жидівські товари, організуватися та боронити кожної пяди землі. Українська земля на Лемківщині для Українців Лемків!!

Юліян Бескид.

СПАСАЮТЬ РАСЕЮ.

Московський діяч на Закарпатті Фенцик задумав влаштувати «День русской культуры» в селі Дравцях, але люди його висміяли. Свято культури відбулося на замкненім подвір'ї школи, якого берегли жандарми, а було на ньому двацять кількоро люда. Таке діється і на українській Лемківщині, бо деякі панські лизуни, починаючи від Гнатишаків, Сьокалів, Мизиків, Когутів, Курників, Барнів, Гайдів і попів Шереметів разом з Лейбами, Срулями, Хаскелями і Пінкасами творять нову шайку розбийдухів, кацапів, щоб дальше ширити гніль і моральну загибель для Лемків. Вони то самі створили і Талергофи, бо брали царські рублі на «посебляючі» роботи на Лемківщині та зладили список всіх москвофілів в Карпатах, щоб московська армія по приході до Галичини знала, хто її прихильний. Цей список скоро дістався в руки мадярських жандармів і вони почали гнати до Граців і Талергофів Богу душу винних селян і знущатися над безборонним українським населенням на Лемківщині.

А проводирам самим поводилося тоді краще, як в небі. Так і тепер за панські гроші надрукували пустих букварів, щоб туманити по школах невинні наші діти та большевицькими шматами «Лемок» ширять незгоду між братами Лемками, бо москаль-кацап тільки там находить жир, де мутні води.

До ідейної, шляхотної праці — так, як ними славлений цар Петро, що трупами вистелював українські дороги — вони не були ніколи і сьогодні не є здібні. Такіх і жидів треба гнати зі села і стерегтися, як морової зарази!

— 0 —

ЗГОРІВ МУЗЕЙ.

У Варшаві згорів університетський природничий музей. В цьому музею були приміщені випхані звір'ята, птиці, засушені комахи з цілого світа. Згоріло 60 тисяч дуже рідких okazів. Шкоди є на 3 мільйони злотих.

Над світом зависли чорні хмари

Війна в Абісинії

3. жовтня розпочала Італія наступ на абісинський край. Італійські літаки закидали бомбами різні абісинські місцевості, а передовсім велике місто Адуу. Згинуло багато неповинних жінок і дітей. По таким приготуванню рушила 100-тисячна італійська армія до наступу, посуваючись черепашиним кроком вперед. Абісинці ставлять завзятий і геройський опір, попри те, що не мають такої модерної зброї як італійці. Абісинські війська відбиваючись, поволи уступають, щоб заманити італійців в глибину краю. Вони хочуть італійців «скубати» зі всіх боків, бо так сподіються скорше знищити італійців. — Здобута А-

дуя, за котру йшли так завзяті бої, має для італійців велике значіння, бо під цим містом перед 39-ми роками абісинці побити на голову італійські війська і тому італійці дишать пімстою за поразку.

На передодні війни в Абісинії Мусоліні мав в Римі велику воєнну промову, що була гостро звернена проти цілого світа. Він отверто заявив, що «на війну відповімо війною».

Через війну в Абісинії дуже загострилися взаємосвідносини поміж Англією та Італією. Взагалі тепер є велике напруження в світі і леда їскорка може викликати нову світову пожежу.

—o—

А що на те інші держави?

Зед. Держави Америки, Еспанія і Японія зберігають у війні італійсько-абісинській строгу невтральність. Президент Зед. Держав Рузвельт видав заборону доставляти воюючим сторонам зброю.

Німеччина заявила, що на випадок якихнебудь кроків Союзу Народів проти Італії, буде їй помагати різними доставами. Зате Італія буде дивитися «крізь пальці» на ріжні політичні потягнення Німеччини в середущій Європі і дасть більшу свободу німецькій меншості в Тиролю, що його завоювала Італія.

Франція ще вагається, однак все таки піддержує Англію в її протиіталійських виступах. Здається, що дійде до військового союзу між цими державами.

Англія дуже гостро виступає

проти Італії, бо її посілості (колонії) в Африці є загрожені.

Союз Народів радить і радить. З тих нарад виходить, що Союз Народів боїться гостро виступити проти Італії, щоб часом війна не перенеслася й до Європи. На однім засіданні італійський представник Альойзі в глумливий спосіб виступив проти Абісинії, кажучи, що її треба вичеркнути з членів Союзу Народів, бо вона є напасником і вона спровокувала війну з Італією. — Абісинський цісар дуже довіряє Союзові Народів, але певно гірко заведеться, бо цей Союз нездобний до життя і якоїсь акції. Є це живий труп і зовсім безпотрібна та без значіння установа, коли ніхто не слухає її розпоряджень і кожний кпить собі з її ухвал.

Невзгоди між Польщею і Чехо-словаччиною

Між обома цими державами загострюються щораз сильніше взаємовідносини. Польська преса гостро осуджує протипольські виступи чехів на Шлеску, а по містах відбуваються протичеські віча з протестаційними ухвалами. Чехи звільнюють польських робітників і арештували кількадесять поляків — чеських горожан. — Ці невзгоди між чехами й поляками настали через приязнь німецько-польську-мадярську з одного боку і союз чехів з румунами і більшевиками з другого боку. Одні побоюються большевицької нава-

ди, а другі — німців, поляків і мадярів.

Змова в Болгарії

В Болгарії 2. жовтня, в останній хвилині, викрили приготований заговор на болгарського короля, королеву і членів уряду. Кількадесять революціонерів під проводом полковника Велчева перейшло болгарську границю, щоб виконати замах (Велчев втік був з Болгарії за спробу перевороту). Болгарський уряд арештував 40 цивільних осіб і 15 вищих старшин.

Між арештованими є бувший голова міністрів Георгієв і кілька бувших міністрів. В Болгарії тепер вже спокійно. — Кажуть, що змова в Болгарії мала бути ділом Греції і Туреччини, бо ці держави зміряють до відсунення впливів Італії на балканські держави. Болгарія є в союзі з Італією, а також Альбанія, де були вже спроби перевороту.

—o—

ВИБОРИ НА ЛИТВІ.

Литва дістала від Антанти по скінченій світовій війні малу країну Клайпеду, а тимсамим доступ до моря. Клайпеда, де є більшість німців, має автономію і власний соймик, та є під контролею Англії, Франції і Італії. В цій Клайпеді відбулися 29. вересня вибори до автономного соймику. Вслід виборів ще не проголосили та німці твердять, що вони виграють. Ця Клайпеда є гейби бочкою пороху на Сході Європи, бо німці хочуть цей край знову прилучити до Німеччини.

МАЄ ВЖЕ ДОСИТЬ ГОНОРІВ.

Дотеперішній канцлер о. І. Полянський перенісся скоро з Живця Риманова до Вороблика і замешкав у хаті москвофіля Барни, бо більшість свідомого населення відмовилася будувати під теперішню пору нове приходство. Навпаки, побудують не лише гарне приходство і господарські забудування, якщо прийде до Вороблика такий український священик, що буде радо працювати з чесними і свідомими господарями та помагати їм радою і вказівками до кращого завтра, а не розбивати і ширити незгоду проти волі народа.

Кружляє також поголоска, що о. канцлер скористав ще з нагоди поки о. др. Масцяк є в Риманові та обіймив тому адміністрацію Воробликів.

—o—

ПРИСУД СМЕРТИ.

В Тернополі повісили Онуфрія Зданевича, що був засуджений на кару смерти за вбивство сусіди і поранення постерункових.

Якщо хочете причинитися до розвитку Українських Установ, обезпечить негайно, а **найдалше до 31. жовтня** дозволена законом 1/3 частину вартости будинків з **Товаристві взаємних обезпечень «ДНІСТЕР»** у Львові, вул. Руська ч. 20., за попереднім виповідженням її в ДЗУВ.

Вірування і правда

У лемківському селі, головню між старими людьми можна подібати чимало різних переказів, вірувань, тощо. Одним з таких вірувань є власне вірування в існування дивної сили, що її назвали «горбоже». — Мабуть зараз декому насунеться питання:

Що це таке горбоже? — звідки воно береться? — що воно робить?..

— Отже горбоже — після вірувань — це є дух людський. Але, це дух не першої ліпшої людини, тільки ось якої:

— Коли жінка має семеро дітей (не менше ані більше) однакового полу, себто коли всі діти самі хлопці, або дівчата і коли всі діти живуть, тоді одно з них — найстарше, або наймолодше — мусить бути горбожем. Коли такий чоловік-горбоже засне, тоді з нього (без його відома) виходить дух і блукає собі куди захоче. Такого чоловіка-горбожа, тоді ніяк не можна збудити; він спить як забитий. Аж як дух поверне, то тоді такий чоловік може збудитися. Блукаючи по світу, горбоже виправляє різні дива, а найчастіше душить сплячих горлиць людей, та висисає з них кров. Але кожного сплячого горлиць, горбоже не душить, лише «кого собі вилюбить». Нападена горбожем людина чується наче придавлена, не може віддихати й є дуже перетомлена. А як когось горбоже напасує через довший час, то можна й вмерти.

Нападени бороняться перед горбожем у цей спосіб, що лягаючи спати, кладуть на грудях (або заголовку) гострі предмети. Найчастіше кладуть щіть і то на це, щоб, як горбоже схоче душити, покололося і більше вже не приходило.

Горбоже часто чіпається також коней. Якого коня собі «вилюбить», то заплітає йому гриву, приносить йому овес та годує його. Такий кінь добре виглядає, лише йому ніколи не слід розплітати та розчісувати гриву, бо інакше горбоже позлоститься і може накоїти різних пакостей, а кінь може згинути.

На це даємо коротко пояснення, що таке вірування нічо не має спільного з правдою. Описані почування викликають у людини перевтома, густий та нечистий воздух в хаті, переїда, або тяжкі накривала (перини). По їді перед сном треба перейти, ніколи не лягати скоро спати. Лягати найкраще на лівому боці, бо тоді і менше натискається на серце, накривається легким, але теплим накривалом; перед сном провітрювати все хату і не курити тютюну і прасівок. Про гігієну хати напишемо окремо.

Знову деяким коням заплітає гриву звичайна собі домова ласиця, а ніколи якась собі «горбоже». Вона деко-

Як під Римановом НА КУПАЛА?

Купалові обряди на підриманівській Лемківщині виглядають так:

— На Купала люди збирають всіляке зілля та запихають його на стриху за крокви. Старе зілля, з попереднього року виймають і вечором спалюють його на полі — враз з маями. Як темніє, то на полях можна побачити десятки вогнищ-собіток, а біля них гуртки дітей, молоді й старших людей.

Собітки для дітей — це правдива радість; вони майструють своєрідні смолоскипи (шмаття намочують у ропі, обмотують дротом і прикріплюють до жердки) і бігають з ними по полі. — Молодь співає такі пісні:

«На Івана, на Купава
Собітка ся підпалава,
Підпалава ей... Марусенька
Закликава си... Митрусенька.

— Поди... Митрусь на собітку,

Впечемо си сліпу кітку.

Як ся хлопці позбігали,

Сліпу кітку розторгали

А Марусі і Митрусеві кісточки
позіставляли».

— — — — —

«Горішане, долішане —

Подте до нас на собітку.

В нас собітка ясененька,

В нас дівонька красенькая:

А є в... Паламаря красна... Євця,

А в... Шостака є красний... Андрусь —

Треба того враз злучити

І на Бога поручити.

І на Бога і на людий

Нех ся любят як два гавуби».

(голуби).

— — — — —

Співають ще й інші пісні, але вони не є ніяк звязані з собітками. Опріч того молодь скаче через вогонь, приговорюючи при цьому:

— «Трястеса бушкі

На... Марусині подушкі».

Вкінці роблять над вогнем знак хреста і розходяться.

Слідуючого дня (на Івана) стараються всі як найкорше вигнати худобу, щоб першим перегнати через спопеліле вогнище. Вірять, що хто перший пережене, то його худобина буде все здорова, а головню ноги ніколи не будуть її боліти. (Подав М. Н.).

Зближаються довгі вечорі — кінець робіт — вирівняйте передплату, приєднуйте нових передплатників «Нашому Лемкові», буде ще кращий.

— — — — —

ли непокоїть коня, її дуже тяжко зловити, або бачити, бо вона дуже чуїна і полохлива; такому коневі найкраще вимити гриву креоліною, тоді ласка не буде його непокоїти, бо вона не любить запаху креоліни.

ВИРОК НАЙВИЩОГО СУДУ

30. листопада 1933 р. Староство в Нов. Санчі покарало підписаного тоді сотрудника в Злоцькім, гривною 300 зол., згл. арештом через 2 тижні за це, що підписаний «в публичному місці демонстраційно оказав нехить для Польської Держави через це, що дня 11. листопада 1933 р. у церкві в Злоцькім перервав співання польської пісні «Боже щось Польскен», а сам почав співати українську пісню «Боже Великий».

Підписаний відкликався до Окр. Суду в Нов. Санчі, а цей ще заострив кару, бо покарав підписаного арештом через 2 тижні без заміни на гривну. Тоді підписаний вніс касацію до Найв. Суду у Варшаві. Цей узгляднив касацію і передав ту справу Окр. Судові в Нов. Санчі до поновного розглянення. На внесення урядника Староства, Окр. Суд віднісся до гр. кат. Еп. Конс. в Перемишлі зі запитом, чи пісню «Боже щось Польскен» заборонено співати в церквах перемиської дієцезії, на що одержав письмо Еп. Конс. ч. 5652 з дня 23. X. 1934 р., де сказано, що та пісня не знаходиться ані в церковних книгах, ані в молитвенниках, апробованих церковною владою (і через це, очевидно, не має місця в церкві). Мимо цього Окр. Суд покарав підписаного арештом через 2 тижні вправді не за перешкодження в співанні пісні, але за «оказане нехенці для Паньства Польского».

Засуджений вдруге вніс касацію. Найв. Суд на розправі касаційній в дні 23. травня 1935 р. звільнив підписаного від вини і кари. Мотиви, ізза котрих звільнено підписаного від вини і кари, є слідуєчі.

1. Місцева учителька п. Антоніна Крамковська зачала співати ту пісню без попереднього повідомлення підписаного яко відправляючого св. Сл. Божу, а без його відома і згоди не мала права співати.

2. На підставі вяснення Еп. Конс. та пісня не належить до ряду тих, що їх вільно співати вірним у церкві, яка на основі Конкордату в своїому внутрішньому житті управляється своїми зако-

КУПУЙТЕ

цукорки й помадки
«Фортуни Нової»

Крамниця—Львів, Руська 20.

нами. Ізза цього згідно з ореченням Найв. Суду з дня 23. травня 1935 р. п. Крамковська не мала права співати в Церкві пісні «Боже цось Польскен» без попереднього порозуміння з духовними властями, а оскаржений не був обов'язаний здержатися зі співанням релігійної пісні («Боже Великий»), яка є предвиджена в обряді гр.-кат.

Так отже справа зовсім ясна, що в церкві має голос лише священник.

а всі інші мають мовчати; без відома і згоди священника ніхто не сміє вводити новостей, а тим більше з дому молитви робити трибуну чужої політики. Тому, що справа цієї пісні вже вияснена в користь Церкви — може кожний священник, без обави кари зі сторони цивільних властей, заборонити її співання у церкві.

о. Василь Гриник молод.
у Селиських коло Яворова.

Серед карпатських гір

Тарновець, се польська відпустова місцевість, недалеко Ясла. Тут до Тарнівця рік-річно ходить на відпуст богато і наших Лемків з гір. Сего року 7. вересня посвятив тут фундаменти під новий костел латинський Епископ з Перемишля. Для більшого торжества запрошено і нашого священника зі Службою Божою.

Прекрасним голосом співав Службу Божу о. Еван Антін з Боднарки, горлицького пов. разом зі своїм сільським, гарно вишколеним хором. Хор з Боднарки, се один із кращих українських сільських хорів на Лемківщині. Підчас нашої Служби Божої костел був цілий переповнений. Багато навіть Поляків приступило до нашого св. Причастія. Варта було глядіти, як поляків з одушевленням слухали нашого прекрасного співу.

Честь молоді з Боднарки, що хоч з дуже далека, а приїхала до Тарнівця, щоб показати красу нашого співу, бо гідно і величаво звеличала наш обряд своїм гарним

співом, в присутності кількатисячного народу і численного польського духовенства.

По Службі Божій польські священники не находили слів похвали для боднарського хору і до днес з одушевленням згадують той спів.

Розділе, пов. Горлиці.

Дня 8. вересня в неділю відбувся відпуст в тутешній парохіяльній церкві. Службу Божу з діаконами відспівав горлицький декан о. Й. Ляльович. Сильну проповідь виголосив о. М. Горечко, один із найкращих проповідників на Лемківщині. На другий рік розділяни будуть обходити 150-ліття своєї церкви, добре було б, щоби до того часу вже не зволикали, а скінчили вже мальовання церкви, бо всі сусідні церкви є помальовані, лиш їх одна в околиці ще не вимальована ціла, лиш до половини. По гарнім храмі Божім пізнається побожність парохіян, а по занедбанім лишень недбальство і скупість, а до цього останнього розділяни мабуть не допустять.

Дивні дива

Є на Лемківщині село **Костомарівці** (Костарівці к. Сянока). Село, як і другі села, багато верб між хатами мало садів, а місто ланів поля вузюнькі межі, межі. Як господар оре, то не має права на своїм полі конем навернути. Вже під кінець зими біда в Костомарівцях. Нетільки хліба чорного бракує, але й картопельки нема і бочки з капусти порожні. А люди? Жалься Боже, бідні, мізерні такі, аж чорні. За п'ятьдесят грошів на панське ходять. Розуміється свій харч: вар і борщ пісенький. Бо остання ложка молока іде на продаж на сіль, на податки і додатки до податків. Живуть не живуть і вянуть люди в отих Костомарівцях, в чудовій кітловині, окруженій віночком верхів лісистих.

Задумали костомарівчани шука-

ти собі якоїсь помочі і заснували кооперативу. Приїхав український ревізор до села, зібрався гурток людей, відчитали статуту, вислухали цікавого реферату і охрестили кооперативу як свою «Надію» на краще завтра.

Та ба! Довідались про це москвофільські матадори зі Сянока і давай громадою посунули в Костомарівці з котячою музикою, та ріжними когутиками і попеределами. Приїхали двома фірами й питають: «Да каким-же то каком, ви посміли без нашого соглашения засновувати мазепинскую кооперативу?»

І пішли-пішли крякати і гавкати. Костомарівчани народ спокійний, довірливий, думають собі, може й їх правда, тай погодились

записати кооперативу до ревізійного.

З великої радости тоді когутик аж зап'яв і вліз до курничка. А курничок, вибачте, трохи кривий, запаскуджений аж чорний, як лайняк. Отож взяли господинове і поставили костомарівчанам того курничка на стіл і кажуть слухатися когутика, а як когут вилетить за своїм інтересом на кохання, тоді, мовляв, слухайте самого курничка. Не знали костомарівчани, як саме такий деревляний і замазаний курник буде вести лад у кооперативі, бо то й смердить від нього і не гарно для всіх і з дива аж слова не промовили.

Господинове відїхали, когут собі полетів за ними, а костомарів-

Засновуйте Кружки «Відродження» у всіх українських селах на — Лемківщині.

Відродження визволить наш Український Народ з алькоголізму й нікотинізму і так відродить його до нового життя.

чани осталися з чорним, замазаним курником. Думали, думали, а потім ставали десь в кут під лаву, хай біда там стоїть і чекає свого газди.

Самі взялися живо до праці. Звозили цеглу, пісок, каміння, дерево і вимурували кам'яницю. Тяжко працювали, всі згідно. А записував ту роботу Миколай, йому люди зразу повірили, бо видавався чесним чоловіком. Не мала кооператива грошей платити за роботу, люди працювали за півдурно, а Миколай обіцяв всім вписати належитости на уділи. Тільки курник під лавою в куті сміявся і як нікого не було шептав «будуйте, будуйте, то все буде мое, я ту буду паном і мій когут».

Вибудували люди хату зі склепом, канцелярією і салею. Посвятили будинок, як Бог приказав і зійшлися якось на збори. Радять с'як і так і постановили вибрати собі управу таку по своїй більшості і волі. Вибрали. Аж тут приходить страшне письмо аж зі Львова, що збори і вибір управи неважні, бо не було виставленого курника з когутом на столі. А бідаки костомарівчани тяжко працюючи не знали, що ревізійний має такі церемонії. Думали, що кооператива буде тих власні-

Купуйте „Золотий Колос“ на 1936 рік

стю, що її будували, тай помилились.

Зашуміло - загуділо - запищало, прилетів червоний, задиханий когут і вскочив на свого курника: »А ти сякий такий, чого не пильнував на зборах, чого я тебе тут замазаного страшака зіставив?!« Курничок аж вігнувся. А когут давай до Миколая: »А каким-же ти каком, Миколаю, смів без могого соглашения втягати до протоколу нову управу та чисто українську? Да как ти, Миколаю, важився записати уділи тим, що тут працювали для нас?« Збілів Миколай, аж трясеться і просить ласки. Побіг до канцелярії і виписав цирограф:

»Отсим викидаєся з членів кооперативи могого рідного батька, моїх братів і сестри і ще тих кільканайцять, що ту тяжко працювали при будові, бо вони готові голосувати по своїй волі, а не по волі високопчтенного господина когутика. І як стій всі вон зі салі! А хто поважиться з тих виклятих зістати на салі, то хай знає, що наш високопчтенний господин когутик може полетіти до самого царя-батюшки, а тоді вам всім смерть на амінь!«

Скорчилися »викляті« і вийшли. Хтось пробував питати, чи то когутик будував, та чия це хата. Але в ту мить котяча музика музичка заграла марша »молчать і не разсуждять« і все втихло.

Пропівав когут, хто має бути в управі і надирати над ділами кооперативи, поставив свого курника на столі, наклав дзюбом Миколаєви, затріпав крилами і зник.

Стидно стало всім членам, що ними помітує якийнебудь когутина, та що на ганьбу мусять тримати на столі замазаного курника, але Миколай всіх заспокоїв: »Тихо будьте — каже — бо то наш істинний когут! Чи ви не виділи, що хвіст в него біло-синьо-червоний, як наша лента, я там добре заглядаю, а ви не виділи. А курник також помазаний істинно, як має бути.«

Не втерпів котрийсь і крикнув: А що з тими кількома сотками злотих, що то склепареві бракло? По тих словах сталося якесь диво. На столі курник зачав крутитися, як несамовитий, піднісся в гору, а крізь шпари зачалосся сипати таке, що когут звичайно випуцає, що люди чимскорше мусіли затикати носи і втікати. Відреклися і кооперативи і своєї праці і цілої хати.

На пляцу осталися при курнику тільки Миколай з тим, що під капличкою рие і злодій-манкар.

Осталися, набрали диху і рикнули: хай живе святая гусь!

А костомарівчанам вже очі отеорилися. Свою працю мусять взяти в свої руки.

Іван Молодий.

Критика нашого життя

(Продовження).

8. ОСОБИСТА ГІДНІСТЬ.

Дуже багато стрічаємо таких, що перед леда панком, якимсь, там вчєра батариною, а сьогодні чужим попихайлом ломлять коліна і гнутья малощо не до землі. Ти, чоловіче, знай, що хоча той панок трохи може, ліпше вбраний від тебе, він такий самий чоловік як і ти. Отже коли ти віддаєш йому пошану, він теж зобовязаний тобі її віддати і ти повинен її домагатися, бо ти теж маєш якусь особисту честь на якій тобі залежить. Я нераз був свідком, як то нашим людям всілякі панкове особливо жидки »їздили по носі«. Виїде наш брат до міста свою кервавицю продати, а тут не тільки що його обдирають, але ще й добре висміють. Не дати собі »на голові кілки тесати!« Боронитися! Не дати себе понижувати. А найгірші то вже ті, що запродаються за якусь там чорну каву, недокурки та інші відпадки. Так то нажаль деякі наші люди поступають перед чужими і то навіть такими, що ділають на шкоду нашого народу. А якжеж відносяться до рідних інтелігентів, що хотять або вже працюють, або працювали для нашого добра і взагалі бажають нам всього найліпшого? Цей інтелігент нераз мусить добре намозолитися заки поборе в наших людей впертість, недовірчивість, фамі і облуду. Часом люди роблять навіть пакости чоловікові, який хотівби нам прихилити неба. Якеж то прикре непорозуміння. Тому добре розважмо і вчїмся пізнавати й належно оцінювати рідних інтелігентів, що бажають нам зо щирого серця добра! Мусимо вмїти оцінити належно працю і заслуги рідного інтелігента, нашого провідника, віддати йому належну пошану та віддячитися за труд для нашого добра. Тим лише заохотимо його до дальшої праці для нас. Бо велика кривда і несправедливість, коли належно не пошанується людини, яка працює для нашого щастя.

9. СОЛІДАРНІСТЬ.

»Всі за одного, один за всіх« — каже давня приповідка. А чи ми є солідарні? Часом, але рідко. Коли щось злого притрапиться, одному синові

Ізраїля, сейчас як ті ворони, прибігають йому на поміч другі жидкове. А в нас, коли когось десь несправедливо набють, або його стріне якесь нещастя чи кривда, то замість рятувати, ще й з нього насміються — »добре йому так — говорять між собою — міг там не іти, або то не робити«, — кажуть. Так не повинно бути! Треба все й всім нам ставати в обороні нашого брата.

10. ФАЛЬШИВИЙ ВСТИД.

В нас дуже числяться з тим, що »другі скажуть«. Добре є того триматися, але не занадто. Неоднє господар, неоднє нове пробувавби на господарці і в життю, тільки страшенно боїться отцего сакраментального »що повідать другі«, або »що будуть сміятися, коли йому не вдасться проба«. В злomu все треба числитися з чужим голосом, з чужою опінією, зате в добромu ніколи не треба зважати, чи хтось з того буде сміятися, або тішитися з хвилевої неудачі. Робити задумане й кінець! Ті, що перше сміялися, самі будуть робити те саме, як тільки переконаються, що це добра річ.

(Дальше буде).

ВІДВІЧНЕ НЕЩАСТЯ

По наших селах не переводяться спори за межу, за поділ маєтку і ці спори часто кінчаються смертю, або вічним каліцтвом. Кілька днів тому в Корчині, сокальського повіту на тлі маєткового спору 23-літний Евген Шульган застрілив свою мачоху та важко ранив свого батька. Потім сам себе застрілив.

КАЧКИ ІЛИ ЗОЛОТО.

На Уралю в Росії в місцевості Ємони-Павльово господарі завважили в дзюбах своїх качок нераз й по кілька зернець золотого піску. Скоро переконалися, що качки порпаються в намулі річки, вилвлюють також золоті зеренця. Та недовго тішилися господарі цим багатством, прийшли большевицькі посіпаки і заборонили приступ до річки.

ВПИСИ ДО КОЕДУКАЦІЙНОЇ СІЛЬСЬКО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ШКОЛИ В ШИБАЛІНІ.

Управа Школи повідомляє, що черговий шкільний рік починається 5. листопада. Навчання триває 20 місяців без перерви.

Школа приймає хлопців і дівчат у віці від 14. до 19. року життя, що скінчили найменше вселюдну школу.

Предмети навчання: 1) Загальнообразуючі: релігія, українська мова, історія, географія, рахунки, гігієна, спів. 2) Фахові (теоретично й практично): рільництво, годівля, організація, городництво, садівництво, бжільництво — для хлопців і дівчат.

Окремо для хлопців: сільське будівництво і необхідне для власного вжитку ремесло.

Окремо для дівчат: шиття, крій, куховарство і домашнє господарство.

Молодь проходить теж теоретично й практично кооперативний вишкіл.

До прохання о прийняття долучити: метрику (метрикальний впис), останнє шкільнє свідоцтво, життєпис, зобов'язання родичів, що правильно платитимуть місячні оплати та поштовий значок на відповідь.

Управа Школи повідомить про своє рішення.

Оплати: вписове (одноразово) 10 злотих, оплата за навчання та повне утримання в інтернаті — 25 злотих місячно.

Адреса школи: Сільсько-Господарська Школа, Шибалин, пошта Бережани.

ТРЕБА АЖ СТІЛЯТИСЯ.

В Кам'яній, пов. Ліско 20-літній молодець І. Готер, ідучи гостинцем, стрів свійого суперника Б. Пелю, що залицявся до тої самої дівчини, що й Готер. Не думаючи довго, Готер витягнув револьвер і п'ять разів стрілив до Пелі. Важко раненого Пелю перевезли до лічниці. Це все наслідки жидівської комуни, що не узнає ні Бога, ні релігії, бо якщо Готер мав би на серці Бога, не стріляв би зараз, лише старався би мирно полагодити любовну історію.

Слідуюче число «Нашого Лемка» одержать лише ці, що мають заплачену передплату по кінець ц. р.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот., Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот., Дрібні оголошення за слово 10 сот.

ЛИСТУВАННЯ.

Поради і відповіді на запити помістимо в наступнім числі, бо досі начальний редактор перебував на відпустці.

Мбл. Мабуть забули зайти до нас, тому «Дзвіночок» шлемо поштою. Ждемо на нові адреси. Привіт.

Полева: Просимо прислати.

Андрій В. Барвінок: Чи написали подання до школи, дайте знати.

Володимир При: Праці у нас немає; можливо — що літом найшли б яке заняття, але на зиму трудніше. Чи асекурацію вже виплатили?

Комісентів прохасмо бодай ратами вирівнювати зобов'язання. Сетик, виданий на рідну пресу, вернеться в народі. — Деяким, що мимо упімнень, не вирівняли своїх довгів, або не відновили за останній квартал, переплату — здержуємо з цим числом вписку часопсеу. На кредит лише большевики посилають свої газети.

Відновлюйте читальні «ПРОСВІТИ», пишть до Головного Т-ва «Просвіта», Львів, Ринок 10.

Від повітового староства в Березові дістала наша Редакція слідуюче спростування:

СПРОСТУВАННЯ

до статті п. наг. «Як воюють Стрільці в Яблоніці Польській», поміщеної в часописі «Наш Лемко» ч. 17. з дня 1. IX. 1935. р.

Неправдою є, що дня 11. 8. 1935 р. на забаві в читальні ім. Качковського в Яблоніці Польській, березівського повіту, ввав гурт п'яних Стрільців, узброєних в револьвери, книжали і пружиннові палки та що вони з диким вереском руйнували салю та виганяли і розбивали присутних.

Натомість правдою є, що в тім дні підчас забави, за виразним дозволом Комітету увійшло кількох польських хлопців враз з дівчатами, яким за згодою Комітету зізволено перетанцювати один танок, після чого поляки хотіли негайно опустити салю.

Правдою є, що Осип Тащ з Дубин коло Яблоніці Польської просив о докінчення заграного танку, на що в відповіді Кирило Гринік вдарив Таща в голову сокирою, спричиняючи тим цілий випадок і загальну біятику. Неправдою є, начебто руські хлопці були заскочені нападом поляків. Неправдою є також, що Стрільці були узброєні, натомість правда, що один з них Клямут Владислав показав, коли почато на вулиці бійку, руським хлопцям револьвер страшак, що його відобрала від нього поліція.

Про цей випадок донесено судовим властям, що є єдино управлені до оречення, хто завинив в цій справі.

Повітовий Староста
Бориславскі.

ПРИГОДА З КОРОВОЮ.

В селі Кранув, пов. Кельце, корова одної бідної вдови кинулася на коморника, коли він хотів від вдови її забрати за довги. Коморникові вдалося якось втекти, а постерункового, що з ним прийшов, корова рогами добре поколола і його мусіли відвезти до лічниці.

ВСЯЧИНА.

В селі ОЛАВИ к. Новотомця грім підпалив хату і забив в хаті молодого господаря Василя Хомика. Його не встигли вирятувати з вогню, бо хата з усіх сторін загоріла. Згоріло все майно з цьогорічними зборами.

Народна Торговля

у Львові
і її склад-філія
в Сяноці

гриби скуповує по найвищих

цінах і продає всі

споживчі товари,

висилаючи їх також у найдальші гірські села **дешевими харчевими поштовими посилками.**

Поширюйте „Нашого Лемка“

Почтову оплату зазначає гуртом.
Pocztową opłatę zapłacono guszałtem

Наш Лемко

РІК II.

Ч. 21 (45)

Львів, 1-го листопада 1935
Виходить двічі в місяць.
Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90
NASZ ŁEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 вол., Піврічно 1'80 вол., Чвертьрічно 1— вол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам дол. або рівновартість.

Дуже працюючі та ідейні члени Клуба „Рідної Школи“
в Костарівцях — коло Сянока.

ЩЕ ПРО ПОВЕНЯН.

Воєвідський Комітет Допомоги Жертвам повені у Львові подав у жовтні ц. р. на кінцевім засіданні звіт точної діяльності. Допомогову акцію звернено головно для західних повітів, бо вони найбільше потерпіли від повені. Найбільше допомог розділено в ряшівськім повіті (507,127.63 зл.), потім в ярославськім (411,448.18 зл.) і в ланцюцькім (404,445.61 зл.). Другі повіти одержали менше. Комітет займався також доставою продуктів на прохарчування людей і худоби, доставою збіжжя на засіви, дерева для направи знищених забудовань, або будови нових. Всіх розходів мав Комітет 2,506,163.40 зл. Підчеркнено також на засіданні потребу регуляції рік; Комітет розв'язано.

ПОШИРЮЙТЕ

»НАШОГО ЛЕМКА«!

ЧИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ
»НАШОГО ЛЕМКА«?

Загальні Збори клубка Рідної Школи

Загальні Збори клубка „Рідної Школи“ в Сяноці відбудуться дня 2. листопада ц. р. в год. 10, у домі читальні „Просвіти“.

Управління клубка Р. Шк. в Сяноці.

Головна Управа „Р. Ш.“ у Львові устійнила в порозумінні з львівським воєвідством, що діяльність клубка Р. Ш. в Сяноці, як повітового союзу клубків Р. Ш. обіймає територію повітів сяницького, березівського, короснянського та ряшівського. Громадяни цих повітів повинні звертатися в усіх справах, що торкаються рідношкільництва з огляду на віддалення тих місцевостей від Львова, до клубка Р. Ш. в Сяноці та діяти з ним в порозумінні.

УКРАЇНСЬКИЙ ТАНОК ДОБУВ ПРИЗНАННЯ В НЬЮ ЙОРКУ.

У вересні ц. р. року відбувся popis народніх танків на майдані Вашингтон Сквер в Нью Йорку.

Признання добули всі групи, українського танку й американського сільського танку. Признання танцюристи добули через оплески 2-тисячної публіки. Українських і американських танцюристів прийняли бурею оплесків.

Інші групи були — фінляндська, німецька, шведська, данська, італійська й норвезька.

Знавці

їдять солодощі лише з фабрики

КИШИНЕВІ БАТЕРІЇ
ДАЙМОН
НЕЗВИЧАЙНО ДОВГА
ЖИВОТНІСТЬ, ТОМУ
ДЕШЕВІ В УЖИТТЮ

Цікаве з газет, або як то було у Плаучі Малій?

Під таким наголовком описує «Діло» таку подію:

Кружок «Рідної Школи» у Плаучі Малій, пов. Бережани, улаштував у себе дня 22. вересня ц. р. чайний вечір і на цей вечір запросив членів сусіднього кружка «Рідної Школи» в Красній, пов. Зборів. На ту забаву вибралися в год. 3. пополудні члени кружка «Рідної Школи» в Красній: Степан Перейма, Павло Гуменний, Петро Бендюга, Гнат Яловий, Андрій Гуменний, Федір Зарицький, Микита Цебрій, Павло Михайлюк, Семко Цебрій і Василь Перейма.

Йшли гуртом по два-три у малому віддаленні від себе, а коли наблизилися до постерунку державної поліції у Плаучі Малій, заступив їм дорогу командант постерунку Юзеф Зелінський з палицею в руці і запитав їх: «Що то іде за одзял, сконд і доконд?» Колиж прохожі відповіли, що йдуть як запрошені гості на забаву до місцевого кружка РШ. у Плаучі Малій, командант закликав постерункового ч. 269 Казимира Стасячка і приказав йому запровадити всіх на постерунок.

Як тільки підписані станули на коридорі, не почувачись до ніякої вини, прискочив постерунковий ч. 269 до Степана Перейми, вхопив його за груди і викрикуючи: «Ходзь ту, ск... сине», потягнув його до кімнати, де сидів уже другий постерунковий Казимир Тенчак, який зараз вискочив до сусідньої кімнати, а постерунковий ч. 269 розпочав своє урядування: «Сконд ти, зборовскі ск... сину!» А коли перейма відповів, що з села Красна, віддаленого півтора кілометра від Плаучі Малої, ударив його постерунковий ч. 269 двічі з цілої сили в лице і кулаком у груди. Відтак списав з ним

родовід, перевів особисту ревізію і крикнув до нього: «Марш, жебись бил за пеньць мінут в дому».

Подібно було з Павлом Гуменним.

Відтак прийшла черга на Петра Бендюгу, якого постерунковий ч. 269 за примітив найближче, викрикуючи: «Ходзь ту, ти велькі, як сен. називаш?» Колиж він подав імя і назвище, ударив також і його двічі в лице і ще раз запитав за назвище, викрикуючи при цьому: «Бандиці, злодзее красняньске, ск... сици, хцеце будоваць Українем? У вас нема постерунку поліції паньствовай, нема вас кому научиць і ддятого робіце, цо хцеце». Відтак списав родовід, перевів особисту ревізію, ще раз штовхнув Петра Бендюгу під ліве ребро і крикнув: «Ідзь, абись бил за пеньць мінут в дому».

Андрієві Гуменному відібрав постерунковий палицю і краватку, яку за якийсь час звернув, ударив його в лице і по списі родоводу і переведенні особистої ревізії пхнув за плечі

також з порученням: «жеби за пеньць мінут бил в дому».

Майже так само зроблено з Теодором Зарицьким, Микитою Цебрієм і Семеном Цебрієм.

Павла Михайлюка запитав постерунковий ч. 269 також про родовід, а коли на запит, якої він народности, відповів, що українець, крикнув до нього кількакратно: «Гдзеж та Україна? Муф, я ці дам Українем, ск... сине» і вдарив його з цілої сили п'ястком у лице.

Підписані таки пішли на забаву і через часопис запитують владу, чим вони провинились і за що їх без ніякої причини потурбовано, побито й ображено?

(За несконфікованим «Новим Селом» ч. 40).

— 0 —

ПРИСИЛАЙТЕ ПЕРЕДПЛАТУ!

**ЧИ ВИ ВЖЕ ПЕРЕДПЛАТИЛИ
«НАШОГО ЛЕМКА»?**

ПОДЯКА.

Хвальному Комітетові Допомоги у Форд Сіті, Па в Америці, складаємо оцим в імени всіх громадян обох Воробликів щирю подяку за цілорічну дальшу передплату щироукраїнських часописів. Рівнож Кружок «Сільського Господаря» у Вороблику Корол. складає подяку за матеріальну поміч. Усім Вп. Жертводавцям за Океаном шлемо щире староукраїнське Спасибі!

Вороблик, у жовтні 1935. р.
Українці обох Воробликів.

○ — ○ — ○

ЗВІЮКА В ЛЮДСЬКОМУ ТІЛІ.

В селі Чорній, пов. Лісько, 27-літний Алек. Вельгуш відрізав косяю голову своїй жінці, тому, що не одержав від неї обіцяного вина.

— **Брат зарізав брата.** В Лішні коло Дрогобича побились брати 28-літний Гриць з 26-літним Михайлом Собком за маєткові справи. Від слів прийшло до бійки, в якій Гриць косою пробив Михайла в живіт і він негайно помер. Гриць також тяжко покалічений та стратив мову.

○ — ○ — ○

У БІЙ З ТЕМНОТОЮ

На горбі, серед бідного, вічним сном і нуждою окутаного лемківського села, стояв немов залізна статуя юнак, Петро Плугогар і бистрим оком зорив по розкинутих у долині хижечках.

Він кожну оцю хижечку знає дуже добре, бо тут уродився, тут виріс.

Він бачив виразно, як якась темрява пригнітає ці хижечки аж до землі.

В міру того, як приглядався, зроджувалася велика постанова: Він постановив розпалити такі вогні, що розяснять ціле село. Негайно стане він на позиції і з кличем: «Смерть і загибель темряві!» — поч-

не завзятий бій. Побідить, бо відвороту немає!

Від цієї пори щодня зустрічався Петро з мешканцями села. Старець чи дитина, чоловік чи жінка, багатий чи бідний, всі рівні, з усіма він говорив та в часі кожної бесіди майстерно проганяв з їх душ царство темряви, а на місце її розпалював вогонь невигасаючої любови до рідного народу.

— Чоловіче, бери книжку й газету до рук і читай, а через читання станеш живою людиною.

— Што мі по казеті. Што мі з читання прийде. Я з читання жити не буду.

Але небагато таких було. Гурт вогнів побільшувався з кожним днем.

Петро радів!

Петро розпалив уже стільки вог-

нів, що дні темряви були почислені.

Минув рік один, другий невтомної Петрової праці та за той час село змінилося до непізнання. Топилось воно в зелені садів, гуділо роями пчіл, тут і там плюскали риби в ставках. Буйні збіжжя відумілої господарки філювали полями. Сам Бог царював над селом.

На місце позакриваних читальень кожна хата ставала читальнею. Мешканці ставали одною родиною, жили одним спільним, організованим життям...

Хай тепер вдарить дзвін на тривогу — в одну мить мур людей стане. Не даром то кажуть, що й вода скалу розлупає, — не то живі люди.

Сфінкс.

○ — ○ — ○

Чому нема української захоронки в Криниці?

(Ко). Криниця (так живець, як село) не має нині жадної української установи. А треба ствердити, що Криниця більше, як кожна инша місцевість є виставлена на денационалізацію. Світських наших установ не допустять, читальні «Просвіти» не дозволили заложити. Лишається ще хіба захоронка; її зорганізування це невідзовна потреба — коли хочемо задержати місцевих українських дітей для нації. Цю справу дуже добре розумів Владика в Перемишлі і вже в 1933. р. справа була майже на укліченні. Саме 1932. р. уряд вивластив великі ерекціональні площі в Криниці на суму 270 тисяч зл. Та тодішній парох Криниці о. Король зголосив свої претенсії до цієї суми і спротивився передачі цих грошей Ординаріатові в Перемишлі. Вкінці, коли Рим видав декрет перемиській консисторії на осудування малого семинара в Перемишлі — о. Король взяв назад свій протест з цим застереженням, що гроші будуть вжиті на організацію семинара. На жаль, зложилось так, що саме в цім часі повстає апостольська Адміністрація й о. Масцюх зголошує свої претенсії до цієї суми. Процес зачався наново. Коли-ж о. Король побачив, що гроші готові перейти на нового адміністратора — зголосив знову свої претенсії, мовляв він зрікся своїх претенсій лише під цею умовиною, що гроші будуть зужиті на організацію малого семинара. Справа скомплікувалась. Процес триває далше — а гроші лежать в депозиті в банку.

Так мається справа з цими грошми й тому дивує нас, звідки дописувач «Діла» узяв ці відомості про парохіяльних 20.000 зл., які лежать в купелевім заведенні, і зовсім непотрібно нападає на «лопату», мовляв, за якісь церковні гроші побудували величаву віллію в Жегестові на «Лопаті». Бо є загально відомим, що віллію на Лопаті побудувала кооператива «Епархіяльна Поміч» в Перемишлі — за вкладом своїх членів, а не за якісь церковні гроші.

Вертаючи ще до захоронки в Криниці, — треба подати, що там могла би повстати не тільки захоронка — але ще й величавий «Народній Дім» — колиб не створення лемківської Адміністрації. Саме на парохіяльнім ґрунті в Криниці-селі фірма з Тарнова побудувала велику цегольню — і на кошт держави складала (тепер не знає, кому складати, прим. авт.) 60.000 цегол річно. Та тодішній парох всю цю цеглу зужив на будову своєї віллі (хоч в контракті було застережене, що 2/3 мало йти на парохію (не для пароха), а 1/3 для консисторії. Єпископ звільнив о. Короля за цю з парохії і мав обсадити ідейним священиком, який напевно в скорому часі був би побудував захоронку — та все пішло інакше. Тепер ходять чутки, що о. др. Масцюх хоче будувати захоронку. Та Бог його відає, коли це станеться, а тимчасом «матечки» збирають жнива з існуючого стану.

(За «Новим Часом» ч. 221).

—o—

Лемківські богослови в Кракові

Довідуємось, що богослови апостольської Адміністрації для Лемківщини поміщені в римо-католицькій Духовній Семинарії в Кракові. Число питомців виносить 6, з того 2 екстерністів.

Ця вістка викличе велике здивування серед вірних гр.-кат. Церкви, коли взяти під увагу, що в Галицькій гр.-кат. Провінції є аж три духовні семинарії — у Львові, Перемишлі і Станиславові. Та не уважаючи на це, лемківських богословів вислано аж у Краків і приміщено їх в відділі ченстоховським (Краківська Духовна Семинарія складається із трьох секцій: краківська, шлеська і ченстоховська). Гр.-кат. богослови в Кракові не мають ні своєї каплиці, ні своїх духовників — взагалі релігійні практики виконують в римо-католицьким обряді — хіба в неділю ходять на Службу Божу до парохіяльної церкви в Кракові. Богословських викладів будуть слухати на ягайлонським університеті в Кракові. Так отже гр.-кат. богослови будуть виховуватись в чужім для нашого обряду середовищі і ніхто не міг би заперечити, що кориснішим булоб, якби вони були приміщені в гр.-кат. духовній семинарії в Перемишлі, Львові або Станиславові. Є це перший випадок впродовж 19. і 20. століття, що гр.-кат. богослови приміщені в римо-кат. дух. семинарії тільки тому, щоб не виховувались в гр.-кат. духовній семинарії. Історія мабуть додатньо не осудить цей факт, та й ледви, чи це буде корисне для виховання священничих кандидатів.

Стільки пише «Український Бескид».

Ми від себе додаємо, що ледви чи буде хісно гр.-кат. Церкві на Лемківщині з таких вихованків. Всі знаємо, що чим горнець накопить, тим його й чути. Як далше довідуємось, діються ще другі дива, що затемнюють Лемківщину — їх варто зятимити! Шкода, що ап. Адміністратор чванився — наче знає душу Лемка і лемківські болячки-обставини... І фіолетний колпак тут нічого не вдіє. Лемки все бачуть і добре собі міркують, хто та за що їх зазначає.

Довгі і темні осінні ночі, це найкращі жнива для вломників, тому обезпечить від крадежі з вломом своє майно в одинокому українському Товаристві взаїмних обезпечень «ДНІСТЕР» у Львові, вул. Руська ч. 20.

ТИСЯЧІ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ «НАШОГО ЛЕМКА» ВІД СЬОГОДНІ ДО КІНЦЯ 1935. Р.

МУСИМО ЗЕДНАТИ І ЗЕДНАЄМО!

Тому

закликаємо Всіх наших передплатників, Всіх наших прихильників та Всіх, що разом творимо одну велику Україську Рідню в наших рідних Карпатах, зеднувати нових читачів, членів передплатників при кожній нагоді.

Хай не буде ні одної української хати на Лемківщині, де б не було **»НАШОГО ЛЕМКА«.**

І Ви наші Рідні Брати в Америці, Канаді та Франції подайте нам руку, ставайте в ряди наших передплатників та не забувайте про долю Рідної Країни.

»Наш Лемко« вчить, провадить, стереже і змагається за відвічну українську правду на Лемківщині. Він розганяє ще кромішню темряву, що поневолює наших Братів у Карпатах. **Тому Всі до праці для загального добра!**

Всі підемо до Вороблика

В перших днях листопада ц. р. припадає річниця смерті нашого любленого і загально поважаного Душпастиря, бл. п. о. *др. Романа Винницького*, пароха і риманівського декана, що помер 1. листопада м. р. в *Королівському Вороблику*.

Наш греко-католицький обряд поручає, щоб у такі торжественні дні Всі Впр. Отці Душпастирі деканату від-

правили жалібну заупокійну панахиду на гробі померших наших ревних душпастирів.

У цьому торжестві повинні всі до-околичні Громадяни взяти як найчисленнішу участь, бо Покійний ревню сповняв Свої обовязки і стояв вірно на сторожі нашої української Церкви та помагав, де лише міг, Українському Народові.

Мурована церква Успен. Пресв. Богородиці у *Король. Вороблику*, візантійського стилю з 5 баями, побудована в другій половині 19 ст.

І в наших братів на Закарпаттю біда і нужда

Про злидні, в яких живуть гірські села на Закарпатті, пише чеська газета «Лідове Новіни»:

«У гірських частинах Підкарпаття люди постійно вмирають з голоду і недоїдання... Чим далі на північ у гори, тим гірші дороги й брудніші села. Верховинці все ще будують свої хати без коминів, вірять у чари, тримаються старих забобонів, і при тім голодують. Іноді й до ширших кол громадянства проскакують вісті про тяжкі верховинські недостатки. В зимі цього року виявилось, що гірські села, біля Ужогоцького переходу, кілька місяців не бачили лодської соли, а й червоної, худобячої соли селяни не мали зашто купити. З Чехії післано до Ужюка кілька мішків соли й трохи обуви та одягу для обідраних дітей. Це було зимою; в літі небагато краще живеться на Верховині. На гірських низьких щойно цвіте картопля, але селянські комори вже майже порожні. В Лубні, Волосянці, Ужюку, Бистрому, Вищі, Тихій, Розтоці, Стужиці й Станнім багато людей їсть лише тричі на тиждень. Кільограм кукурудзи коштує одну корону, а деж селянин візьме стільки грошей? Корона в го-

рах це справжнє багатство. В деяких селах крамарі-жиди позамикали свої крамниці, бо люди не мають зашто сірника купити, а не то горілки. Та проте — неймовірно! На селян з Ужюку наложили 30.000 (чеських) корон кари за лісові шкоди, себто за випас худоби на лісових полянах і луках та за збирання хворосту й лісових плодів. Село Лубня вже кілька років правується з управою державних лісів за пасовище. Продовж цілих століть користувались селяни тими пасовиськами. Але чехословацька лісова управа почала заліснювати їх і карає кожного, хто хоче на них попати худобу. Нащо ці кари за вязку хворосту, коли в підкарпатських лісах гниють тисячі метрів дерева?»

Далі пише газета: «Замість коштовного будинку крайового уряду в Ужгороді ми могли побудувати в горах двіста шкільних будинків. Не дивлючись на найліпшу волю, зубожілі верховинські села не спроможуться на добру школу. Тут буває, що школи поміщено в тісних курних хатах, де нема ні підлоги, ні комина».

«Господарське й соціальне питання на Підкарпатській Верховині це наше

ВИЛАЗИТЬ ШИЛО З МІШКА.

В 242. ч. «Діла» п. з. «Образки із нашого західного відтинку» пише лемко з Грибова: «кружляє в нас уперта чутка, що криницький «Лемко» перестав виходити... з браку фондів. Новосандецький, горлицький і ясельський старости, які мали давати на цю ціль по 100 зл. місячно, перестають далі «Лемка» фінансувати, тому, що переконалися, що його «діяльність» показується зайвою, ба навіть шкідливою. Лемки почуваються українцями. Польські рішаючі чинники, що далися хвилево заманити відомого поведінкою гуртка москвофілів, переконуються, що у факті, що лемки щораз більше освідомляються національно у бік українства (ми радше сказали би, що лемко все був українцем — лише його затуманювали кацапи пр. Ред.), нема для поляків ніякої небезпеки, а відносно винародовлення лемків, як показують численні приклади в історії хоч би й польського народу, це зайвий труд.

Довголітня «виховча» роля всіляких ендецьких і неендецьких «Курієрків», які ніколи не то що річевої й об'єктивної статті не надрукували, але навіть вірної інформації про Український Нарід не подали, виконала була глибоку прірву між польським та українським громадянством».

Закінчує цю статтю: «Щоб випрямити горб, треба би поважної ініціативи з боку тих, що його спричинили. Та покищо не видно ніяких заходів... Нам нагадується гарний та повдаючий віршок про зеленого коника та комаху. Полевий коник бігав собі ціле літо, пасожитував, а мала комаха працювала, щоб приспособити собі запаси на зиму. Як зима настала, коник впрошувався на готове до комах, але вона сказала йому: Хто гуляв літом, хай собі гуляє зимою та за готовим не оглядається.

МАЛИЙ ЗАПИТ.

Парохіяни села Межиброда запитують апостольського адміністратора, о. д-ра Масцюха, чи йому відомо, що сталося з вишиваним рушником, забраним із межибродської церкви його бувшим канцлером, о. Полянським, та що сталося із квотою 300 зл., що її була записала одна громадянка із Сяюка на церкву в Межиброді? Кажуть, що гроші ці мав забрати один із заступників пароха, що їх посилав до села о. д-р Масцюх по перенесенні о. Кузмінського.

(«Новий Час» ч. 231).

найболучіше місце... Яке значіння мають ті всі грошеві кари, коли правильно покараний мусить їх відробляти працею? Селяни не виходять з кар і даремної праці. Хто ж тоді по-дбає за їх родину?»

ПИСЬМО З КАНАДИ.

До Хвальної
Редакції «Нашого Лемка»
у Львові.

В прилозі посилаю готівкою два канад. долари, які прошу почислити на рахунок моєї передплати. Бажаю Вам якнайкращого успіху у Вашій праці над пробудженням Лемківщини, та згадаю, що хоч вийхала з Рідного Краю (з Вишової коло Горлиць) тому 26 літ, як 11-літня дівчина, однак все мрію про Рідні сторони і коли мені прийдеться вернути до Рідного Краю, хотіла б я вернути до Української Лемківщини — а не до кацапської.

З поважання, Ваша Теодозія Г.

ЗНЕСЕННЯ НАУКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

У Сяноці існує від кількох літ приватна жіноча гімназія, що має навіть право прилюдности. До цієї гімназії ходять і дівчата української народности. До цієї пори гімназія придержувалася плянів навчання таких, як у прилюдних школах, цебто в гімназії вчили також і української мови. В цьому році директор гімназії Левицький, колишній греко-католик, зарядив, що в гімназії української мови вчити не будуть. Ми дуже цікаві, що скажуть на те родичі дітей та кураторія, що повинна подбати про те, щоб наукові пляни були точно переведжені.

(«Новий Час» ч. 231).

САМІ «РУССКІ» ПІЗНАЮТЬСЯ НА «ЛЕМКО-СОЮЗИ».

(КО) При читальні Качковського в Криничі був дуже гарний хор, один з кращих хорів на Лемківщині, під проводом п. Ропіцького. Хор цей гарно розвивався, аж змішався до того «господин» Гнатишак і Трохановський; прийшло «Свенто Гур». Господини хотіли чимсь похвалитися і по довгих намовах вислали «лемківський хор» до Закопаного. По приїзді звітам зачалося на добре негодування серед хористів — мовляв їх коштом хоче дехто (п. Гнатишак і Спілка) добувати собі ласку і «пособія». Коли ще п. Ропіцький дістав посаду в Живці — хористи заявили, що до хору належати не будуть і хор розбився! Так отже впливи лемко-союзу навіть в самій Криничі падуть чимраз більше. Чи радше вони тут ніколи не були «моцні». — Не тратьте господине сили — спускайтеся на дно!

Поширюйте „Нашого Лемка“

ДИТЯЧИЙ САДОК.

Дня 21. ц. м. відбулося в Загупині святочне закінчення дитячого садка, що його уладила в цьому році місцева читальня «Просвіти». На свято зійшло понад 250 старших громадян, що з великою увагою прислухувалися пописові дитвори у віці від 3 до 6 літ. Треба підчеркнути, що дитвора ходила пильно до садка та користала з праці вчительки п. Ольги Чабанівної Кружок Р. Ш. в Сяноці під помагав цей одинокий в повіті садок тим, що перебрав на себе акцію доживлювання. На пописі явилися також гості з сусідних місцевостей Долини та Загіря. — Варта, щоб найближчі села, а саме Сторожі великі та малі, взяли собі на майбутнє приклад з Загупиння.

— 0 —

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ КРУЖКІВ Р. Ш.

Дня 22. вересня відбулися загальні збори кружка Р. Ш. в Мокрім при участі делегата м-ра Букатовича зо Сянока. Вибрали нову старшину, в складі майже такому, як попередній. Зо звіту старшини видно, що вона старалася по змозі сил працювати над розвитком товариства, але стрічала великі перепони. Старство не дозволило ні на аматорські вистави, ні на відчитити, ні врешті на чайні вечорі та забави, а навіть чайні вечорі обмежені тільки для членів, поліція розганяла. Кружок побільшив значно свою бібліотеку. Цього ж дня відбулися загальні збори кружка Р. Ш. в Морохові, а на них був присутній делегат зо Сянока д-р Ванчицький. Збори вибрали нову старшину з головою Михайлом Мицьом на чолі. І тут були великі перепони в праці. В 1933. р. кружок уладив 9 аматорських вистав, 1 концерт та кілька чайних вечорів і забав. У 1934. році дістав Кружок дозвіл тільки на 1 забаву й 1 чайний вечір, аматорські вистави заборонили.

— 0 —

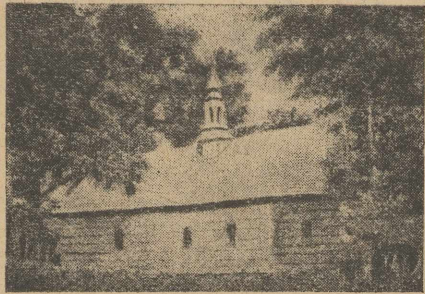
ПРИГАДКА.

Всіх наших Передплатників прохаємо, подавати нам точно свою нову адресу при зміні місця осідку та не наражувати нас на непотрібні видамки.

З цим числом здержуємо всім часопис, що не вирівняли досі нової передплати.

Одночасно посилаємо деяким, що не могли ще досі вирівняти залеглої передплати, листовні пригадки; щоб пригадати, кілька ще треба виплатити по кінець ц. р.

Адміністрація.

Дерев'яна старинна церква в Іздебках, коло Березова, збудована в 17 ст.

СВЯТО ПІСНІ.

Дня 1. вересня владила старша молодь села Красна (Коростенко) короснянського повіту, свято пісні. Хорві пісні та 2 деклямації, що склалися на програму цього свята, вивчив молодь місцевий сотрудник, о. М. Гайдук. В полудне цьогож дня відбулася генеральна проба свята для дітей, а вечором концерт для старших. Неосвідомлена місцева кацапська молодь, підоджена різними чорними духами, старалася перешкодити в святі, кричала, виспівувала різні пісні, а навіть кидала камінням. Всежтаки не вдалося їм перешкодити та знівечити свята, що пройшло з гарним моральним і матеріяльним успіхом. (За «Новим Часом»).

— 0 —

ЧОРНІ ДУХИ ХОДЯТЬ.

По війні з'явилась на Закарпатті ціла маса різного роду сектантів. Вони ходять по селах та впишають людям різні безбожницькі брошури і обфразки. Люди відпекуються і навіть не хочуть брати до рук цих книжечок. Ті воякі «бейбелники» ходять цілими громадами та страшать греко-католицьке населення; вони звивають також, щоб люди викидали з хат святі хрести і святі образи та вигнали зі села священників. Не тяжко догадатися, що це жидівсько-комуністична робота! Оці большевики найбільше дошкулювали в околицях Ужгороду, а навіть самі почали по хатах нищити хрести й образи. Тоді обурені люди в одному селі кинулись на цих зайд і хотіли зробити над ними хлопський твердий суд. Аж чеські поліцаї поарештували бейбелників і відставили «на спочинок» до суду в Ужгороді.

— 0 —

ОПОВІСТКА.

Прийму від зараз до науки дяківства і діригентури здібних і чесних учнів з Лемківщини (на відповідь залучити значок).

Михайло Коханський,
дяк у Бібрці над Сяном, п. Ліско.

Серед українських гір і високоверхів

ГОРОЮ ДИНІВЩИНА.

Незвичайно радіємо вісткою, що свідоме українське громадянство в Диніві відчинило першу та одну в цьому містечку українську крамницю. Як про це довідалась жидівня, давай галюкати, що її кривда діється та стала визивати наших чесних селян. Але народ бачить, що вже досить накормився жидівських дармоїдів, тому гурмом горнеться до рідної крамниці. Честь Вам динівські Брати за Ваш почин! Дай Боже, щоб у всіх наших містах і містечках на Лемківщині поставали українські крамниці, тоді добемося добробуту, бо наш криваво запрацьований гріш не буде мандрувати до чужих жидівських рук. Не лайкою, лише чесною працею здобуваймо наше завтра.

МУШИНЬСЬКА ВОЛОСТЬ.

До мушинської волости належать села: Жегестів село і Жегестів Живець, Андріївка, Милик, Шавник, Злоцьке, Ястрибик, Поворозник, Війкова, Дубне і Пелюхів.

Населення тих сіл — за виїмком Жегестова Живця у 90—96 відс. українське. У Шавнику, Злоцькім, Ястрибику, Дубнім і Лелюхові — населення національно свідоме. — У дру-

гих селах тільки одиниці, боючись терору, не признаються до українства.

В ОСВІТІ ЗАПОРУКА.

В селі Шляхотська Добра, к. Мриголода була культурна українська пристанова «Народний Дім». Однак вона розв'язана. Кооператива ледви клигає, за те молодь не може нагулятися, навіть на якомусь пожарницькому святі, в часі відправи св. Служби Божої — витупцювали надто веселі стражаки — аж гуділо.

Такий не візьме книжки до руки, газети боїться, бо ще досі деякі не годні зрозуміти, куди веде правдивий шлях. Час зійти з манівців, пошанувати свою народну честь і не пхатися там де нас висмівають та повдигують. В книжках і добрих часописах знайдете найкращу розраду і пізнаєте здорову мету! Туди всім горнутися.

ЛЕГКО ГОСПОДАРИТИ В ЧУЖІМ ДОМІ.

У Корол. Вороблику Кружок «Сільського Господаря» звернувся до «Качковських» у справі винайму салі на представлення, але «істинно руськіє» відповіли листовно (чомуś немосковським язиком), що

салі не дозволять. Так то горстка хрунів править Народнім Домом, хоч дійсними власниками повинні бути давно ті, що його побудували, в першу чергу наші Брати ізза Океану.

ВОГНІ І РАБУНКИ.

Дня 14. вересня, в суботу згоріла хата Федька Каньчуги на **Фолюші**, пов. Ясло. Хата зовсім нова, щойно третій рік як вибудована і на нещастя не була ще заасекурована, бо господар казав, що ще не зовсім викинчена і не спішився з асекурацією. Тепер тяжко покутує за свою байдужість. Не відкладайте ніколи асекурації своїх будинків, бо можете дуже жалувати, але буде запізно...

Дня 16. вересня, в понеділок згоріла також хата в **Баднарівці**, горлицького повіту. Мати перед вечором запалила, а позичену запальничку казала хлопцеві віднести до сусіда. Хлопець вийшов, і під хатою коло загати «прібував» запальничку і спалив цілу хату. Не давайте ніколи дітям до рук сірників ні запальнички, бо можуть вас на біду обернути.

У вівторок, 1. жовтня їхала почта

З історії Лемківщини

Початки села Боська

Про заложення українського села Боська (давніше Боско) не маємо історичних відомостей. Однак треба знати, що давнішими часами ріка Вислок, перепливаюча через Босько, мала відмінне русло; іменно за теперішнім залізним мостом, скручувала на схід в сторону вулиці — звану «між Цепляками в Закуття», відтак на південь попри часть села «Заповідь» скручувала до Заршика, де зливалася з теперішньою своєю притокою Пельницею. Через це ціле Закуття находилося давніми часами по лівім березі ріки Вислока. Старе русло цієї ріки вдержалося між двірським полем коло цісарської (тепер державної) дороги перед частиною села Заповідь.

З часів володіння польських королів, село Босько, подібно як і декотрі сумежні села, належало до королівських дібр. Про це вказує спис з 14. листопада 1783. р. при установленню тодішнього пароха бл. п. о. Андрея Копистянського, як саме якийсь Йосиф Вандалис Мнишок, загнуваний на бувшого городського старосту в Сяноці Андрея Корнашевича — відібрав три

півтірки поля бувшому в Боську парохіві о. Василеві Корнашевичеві (+ окол. 1730. р.) та надав це поле Лешкові (Олексієві) Цуп, Мартнові Мазур і Васькові Козак.

Боцанська Церква мала здавель давна 12 півтірків орного поля та багато скорше була побудована, як костел по другому боці Вислока, бо першими мешканцями села були українці-лемки. Щойно через заряд королівських дібр, прийшла колонізація. Польська парохія в Боську установлена грамотою польського короля Жигмонта III., з дати Краків 19. березня 1595. р. Згідно з цією грамотою — в Боську не було костела, лише була українська греко-католицька церква (Хроніка гр.-кат. Парохії в Боську з 1900. р., написана о. Олександром Зубрицьким) — а латинники, згл. звані там «католики», належали аж до парохії в Сяноці. До сьогодні також задержався звичай припинання челяди на службу — від нашого нового — українського року.

До села Боська належить присілок «Поруби». Саме село Босько ділиться на: «Село», що тягнеться від греко-католицького приходства в північну сторону, переділене залізничним тороом; «Грabenь», від державної (давніше цісарської) дороги по вулицю, що веде до Мильчи і Вороблика; «Во-

ля», від дороги до Мильчи в сторону Риманова; «Закуття» по правому березі Вислока; «Поріччя» по лівому березі Вислока; «Заповідь» на сході до Заршина. Яко дочерні села: «Мимінь», де спис населення з 1890. р. нараховує 43 душі гр. кат. обряду; «Гачів, Ясенів», де були також греко-католицькі церкви (Шематизм гр. кат. Епархії Перемишль 1853. р. ст. 115), та Буків, Зміниці і Черешнів.

У згаданій хроніці находиться рівнож цінна, на всі часи, згадка, що українська Церква є кріпостою для гр. кат. обряду й українського народа; навпаки — де не стане української Церкви, там нарід загиває, винародовлюється і переходить в чуже русло.

Про перших українських душпастирів у Боську згадує письмо о. Ф. Кибульта з 17. березня 1602. р. і грамота Юрія Мнишка з дати Дукля 30. березня 1669. р.

Цікаве також, що в цій парохії, в противенстві до інших, парохіяни ніколи не ходили своєму парохіві даром робити в поле.

В дні 15. травня 1898. р. на ерекціоніальнім полі зв. «Лабі» на «Волі» посвячено при гостинці до Риманова. кам'яний хрест на пам'ятку 50-ліття знесення панщини.

до **Липинок** горлицького повіту, на яку напав бандит. Зрабував кілька тисяч, а фірмана тяжко побив. Бандита люди пізнали і за ним тепер шукає поліція.

Село Лубна, повіт Березів.

Це наш острів серед чужого моря. Від віків борониться перед чужинцем і твердо держиться грекат. церкви. І це є ознакою в селі приналежності до української нації.

Село має за собою історичні традиції. В 1722 р. збунтувались прадіди нинішніх лубнян проти насаджування в них чужинців-колоністів. Там, де сьогодні є костел, давніше пишалась церквця. Однак мимомо цього не зневірились лубняни, не пішли шукати чужих богів, але загартовані в важкій боротьбі, хай будуть прикладом одному українському селові під Коломиєю, Косовом.

А треба знати, що лубняни бороняться самі, як знають. Не мали вони щастя до сьогодні навіть до священика свого, рідного. От і тепер від 35 літ щось сидить у них священик руский, що гальмує всяку роботу національну.

Коли під проводом свідомих селян основано «Просвіту» в селі та приступлено до будови дяківки, — священик і собі — для роздору — зорганізував «русских» і давай будувати чит. Качковського. Йому й без перешкод дозволено будувати, а українцям навіть дяківки не хо-

Засновуйте Кружки «Відродження» у всіх українських селах на Лемківщині.

Відродження визволить наш Український Народ з алкоголізму й нікотинізму і так відродить його до нового життя.

тілі дозволити. Чия це рука була в цьому, селяни догадуються. Тимчасом село пропадає в кромішній темноті. Хлопці, дівчата — вільні дні проводять тільки на spacerах, гулянні. Але це нікого не болить, бо ніхто з інтелігентів незаінтересований в поширенні свідомости.

Освідомляюча праця впала на плечі кількох селян. З великим завзяттям та з вірою, що село буде українське, вірне традиціям прадідів, які то завзято боронили своєї народности — освідомлюють в «Просвіті», гуртують охочих до народньої праці.

Найбільшою перешкодою є брак домівки. Але є надія, як вибудують домівку, то може тоді рушати роботу.

Гей, повернуть Запорозжці!

*В Придніпрянській Україні
Плачуть наші браття рідні,
Умиваються сльозами,
Поневолені та бідні.*

*Гей заснула Україна —
Вже літ двісті у неволі,
Потоптана ворогами,
Чи діждеться вона волі?*

*Гей, повернуть Запорозжці
І преславнії Гетьмани,
Що колись, давно бувало,
Воювали бисурмана.*

*І прийдуть ще переможці
Зпід Вод Жовтих і Багога,
Ще засяє ореолом
Над врагами перемога.*

*Зажурядись наші браття,
Бо й є чого сумувати!
Тяжко в ярмах пропадати,
Тяжко, гірко, любі браття:*

*У холоді проживають
І голодом примирають.
Ні в що вбратись, придігись,
Нічого у рот вложити.*

*Знущається ворог клятий
І неділеньки святої
Не дасть людям святкувати.*

*Але Господь милосерний
Тую славу нам приверне.
І підуть в криваві бої
Повні віри і завзяття
Українській Герої.*

*Помолітесь, любі браття!
І горнімся до просвіти,
Бо в просвіті наша доля.
Перебудем духом в світі.
І повстане тая воля —
По всім світі піде слава,
Що з кайдан уже повстала
Наша славна Україна,
Ненька люба і Єдина.*

Всі вони тільки й ждуть цього радісного моменту, коли в рідній хаті буде можна розгорнути широкую працю. Вже довго не будуть на це ждати, бо хата стоїть, тільки покрити дахівкою та викінчити в середині (підлога, вікна). Селяни згадують, що й цієї домівки не довелось би збудувати, якщоб їхній односельчанин полк. Васильовський з Чикаго не допомігав би їм. Тільки чомусь тепер забув про них. А дошкульна криза в селі, темнота не дозволяє, щоби будова пішла скорим темпом. Однак до зими — з великим трудом — віддадуть до вжитку домівку і перенесуть там чит. «Просвіти», яка тепер мусить тиснутись по селянських хатах.

Для здобуття фондів улаштовують просвітяни забави, а дня 21. вересня відіграли Карпенка-Карого песу «Мартин Боруля». Гра деяких аматорів була без закиду. Найкраще подобались глядачам своєю грою Омелько (Павло), далі Марійка (Евгенія Васянко), Палашка (Тетяна Шевчик) та Мартин Боруля (Вацек).

На представленні було багато українських гостей зі Селиськ, Павлокоми, Глудна і містечка Динова. Вони дали доказ, що розуміють потребу лубнян здобути фонди, а рівночасно були добрим прикладом для лубнян. Бо з лубнян на виставі поза молодю — зі старших не можна було нікого доглянути. А тут з чужих далеких сіл приїхали старші господарі і господині. Є надія, що й лубняни поволі дійдуть до такої свідомости. Початки вже зроблені.

Під кінець слід згадати, що

в Лубні «Районова Молочарня» з Володжда заложила свої Зфілії. Однак цього не могли стратити керовники польської молочарні з Футоми. Бо як то може бути, щоб українець самостійно про себе думав, своїми справами кермував? Давай, підвищили вони ціну для конкуренції, щоб підважити довіря до української молочарні. Вони знають, що як несвідомі селяни, то можна їм голову крутити. А як тільки впала би українська молочарня, так зараз ціна впаде в них на масло.

Господарі Лубняни! Ви не знаєте, що наш Маслосоюз дуже пильно дбає про піднесення господарського положення села та платити найвищі ціни за масло! Про це навіть поляки знають та побоюються його. Сам міністр хвалить роботу Маслосоюзу. А Вам намагаються футомяни за гроша завернути в голову і Ви вже кидаєте свого та йдете до них. Якщо були би свідомі, то не мали би футомяни до Вас приступу!

Однак віримо, що Ви не покинете свого, а зорганізовано, дисципліновано скажете їм: **досить нас використовували стільки літ, хочемо бути самі газдами на своєму власному обійстю. А Вам засі до нас!**

Тримайтесь Лубяни твердо, щоб про Вас слава йшла по цілій Українській Землі. Покажіть, що Ви гідні наслідники своїх завзятих прадідів.

Гість.

Село Поруби, повіт Березів. Маленьке це сільце; числить 65 хат. Господарі тут переважно ма-

лоземельні, 2-5-моргові. Але йдучи слідами других свідомих українських сіл — оснували в себе перед 10 роками «Просвіту». Зразу примістили її в селянській хаті. Як свідомість в селі стала зростати, українська національна ідея опанувала все село. Число членів «Просвіти» зросло, так, що в селянській хаті стало тісно.

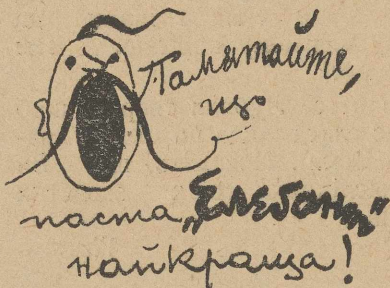
Задумали збудувати собі Народній Дім, де містилась би кооператива, читальня, саля для вистав. Скільки трудів, перешкод мусіли побороти Просвітняни, заки добились дозволу на будову своєї хати! Бо відомо, деякі люди бояться зросту української національної свідомості. Але по важких зусиллях пишається сьогодні в селі Народній Дім, критий дахівкою.

Завзяттям і свідомістю селянських мас збудовано твердиню в надсянському селі. Не було хати, не було хлопця, дівчини, господаря, чи господині, щоб не приклали своїх рук, чи гроша до будови. Хай це буде приміром — гідним наслідування нашим селам! А Поруби по викінченні будови, хай беруться до дальшої і глибшої праці — культурно-освітньої, яка тепер трохи притихла. Мусять викоринити неграмотність, поширити число читачів українських газет і стати в ряді других сіл на рівних позиціях — за краще Української Нації.

Сусід.

Всі курицько
в паперцях і тупках
Калина

ЦІННИК ОГЛОШЕНЬ: За текстом, оеред звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-гу шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

Видавць і відп. ред. ІВАН ТИКТОР.

«ГОТОВСЬ» КАЛЕНДАРЦЬ УКРАЇНСЬКОГО ЮНАЦТВА на 1936 р. »З ХРИСТОМ ЗА УКРАЇНУ — ГОТОВСЬ!»

Найкращою рекламою цього підручного календаря — його власні слова: «Як лицар Христа борони ЙОГО ЧЕСТИ ТА ПРАВ СВ. ЦЕРКВИ в публичному житті. Зберігай, шануй та плекай УКРАЇНСЬКИЙ ОБРЯД. ДБАЙ ЗА РЕЛІГІЙНЕ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ. ТИ Є ЧЛЕНОМ СЛАВНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ, що для її добра працювати є Твоєю НАЙВИЩОЮ ДОЧАСНОЮ ЦІЛЛЮ. Пізнавай, люби й шануй усе рідне та стій на сторожі ЧЕСТИ Української Нації. Зберігай і плекай українську традицію.

На кожному місці вживай РІДНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.

Тям, що сила нації в її ЗОРГАНІЗОВАНОСТІ, то-ж будь карним членом народніх установ».

Ціна цього календарчика незвичайно низька — тільки 30 грошів. Хто замовляє один примірник, мусить прислати 15 гр. на порто (разом 45 грошів), тому краще відразу замовляти бодай 20 примірників на адресу:

»УКРАЇНСЬКЕ ЮНАЦТВО«, Львів
вул. Петра Скарги ч. 5.

ЛИСТУВАННЯ.

Хв. Читальня Учнів, Перемишль: до жінця року ще 50 гр.

Хв. Чит. «Просвіти», Лежайськ: заплатив Вп. Роман Кишакевич по кінець серпня 1936 року.

Вп. Іван Гомза: передплата вирівнана до жовтня 1936. р. з Америки. Придуйте нам нових передплатників і не забувайте. Щирий привіт для Вашої Рідні.

Дошно: Шапки з робітні Українських Інавалідів у Львові вільно кожному носити. Заложення Кружка «Сільського Господаря» згідно зі статутом не може без важної причини ніхто заборонити, бо такі Кружки є владою дозволені і затвержені, вони мають піднести добробут селі і загалу. За малку Української Держави, поміщену в книжечці «Мала Історія України» не повинні нікого лаяти та її конфікувати, бо ця книжечка з малкою перейшла належну цензуру та є дозволена. Як неправно забрали малку, треба домагатися звороту цієї малки судовою дорогою. Всім свідомим нашим Братам у Дошні під Римановом шлемо братні привіти та бажання успішної праці у правному змаганню за краще завтра і правду українського села.

Вп. Антін Заверач: щиро дякуємо, використавмо.

Вп. Микола Малій: гаразд, шлемо.

Вп. Др. О. Во: прохаємо вибачати. Часо-

КРИТИКА НАШОГО ЖИТТЯ.

(Продовження)

11. Проч забобони!

Мусимо також викоринювати з нашого життя смішні й перозумні забобони, пересуди і перестарілі шкідливі звички, бо вони нас осмішують, понижують і здержують наші поступ до нового кращого життя. Ненаситна людина, що їсть що хвилини і їне може привикнути точно три рази денно їсти, розхворюється на шлунок, отже біжить «лічити болячку». Знані між нами ви падки, скільки то гроша видають наші люди ріжним дурисвітам і «ворожкам», що лічать і «ворожать» з псалтиря, хоч краще піти до доброго лікаря за фаховою порадою. Або кілька то наші бідні господині наскочуться й нафукаються при печенні паски на Великдень, щоб «більша виросла». Щоби корова добре доїлася, треба її добре пасти і кормити. На жаль багато ще між нашими газдинями таких, що вірять в якісь «чари». «Корова змаліла молока, бо тота і тота газдиня штоси поробила, перемилилася в жабу, зайшла до нашої стайні і відобрала нам молоко» — кажуть. Правда, яке то смішне й глупе? Тож викоринюймо ту гидку темноту, що лише свідчить про малокультурність нашого жіноцтва. У наших дівчат і жінок треба розбудити охоту до книжки і газети. В книжках є наші найкращі приятелі та дорадники.

(Дальше буде)

пис всім вислали. Окремо листом.

Вп. Володимир Пр.: Пишіть на адресу, подану в «Золотому Колосі» 1936. р. стор. 139. Календарі вислали, «Комар» виждемо пізніше. Знимка неслна, може подбайте, щоб видно було цілу церкву. Привіт.

М. — 28. С: На це найкращий цік — теплі змивання голови виваром з волоського горіхового листа. В літі оголяти голову.

Передплату з Америки одержали: Степан Саманчик Волиця, Кооп. «Єдність» Ялин; Андрій Ланьчак Пакошівка, Ю. Попович Согорів Гор., О. Гои Согорів Дол., І. Мицько Полонна, В. Роман Сянік, Ст. Гніздур Вільхівці, І. Галик Заболотці, Чит. «Просвіти» Загутинь, В. Подубинський Дубрівка Р., П. Карбівник Сянічок, І. Троцько Сторожі В., Уряд гром. Сторожі М., Уряд гром. Смільниц, Кр. «Р. Ш.» Мокре; заплачено до 1. X. 1936. р. Щире Спасєбіг Рідним Братам за Океаном.

Прохаємо свідомих з Рим. Завадки подати нам скоро, чому Іван Петренко звертає часоше — згл. подати нам адресу бідного, але чесного господаря.

Друж. Медичкий—Тиктор, Львів, Влахарьова 9. — Тел. 34-76. РЕДАГУЄ КОЛЕСЯ, ГІЯ.

Почтову оплату заплачено гуртом.
Pocztową opłatę zapłacono gуртом

Зв'язи Лемко

РІК II.

Ч. 22 (46)

Львів, 15-го листопада 1935

Виходить двічі в місяць.

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90.

NASZ ŁEMKO, LWÓW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1'— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

Історична повість про Лемківщину

Цими днями появилася на книгарських полицях нова повість Івана Филипчака «Будівничий держави». Автор (мимоходом кажучи сам з походження: Лемко) малює в ній добу розросту княжої держави за Володимирка Ростиславича, коли то границі її сягали ген аж під Тарнів і Шавницю на Заході. Акція повісти (велика частина) проходить на Лемківщині (Вулич, — Улюч — Іванчепіль) а провідник Лемківщини сяніцький тисяцький Гілярій Поливка з своєю донькою Славою належать до найкращих героїв повісти. Зокрема сяніцький полк під його проводом — це найкраща бойова формація Володимирка. Лемки повинні масово поширити цю повість між собою, щоб знали про славне минуле своїх предків. Проф. Филипчаків належить щира подяка, що не забуває про свої рідні сторони і в своїх повістях (За Сян, Княгиня Романова, Дмитро Детько) їх прославляє!

I.—ко.

—0—

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Знову неумолима смерть забрала з поміж наших рядів вірного сина Лемківщини Григорія Баньківського, купця в Перемишлі, що внаслідок нещасливого випадку помер в перемиському шпиталі в дні 23 жовтня ц. р. Похорони відбулися 25 жовтня ц. р. при участі всіх членів філії «Сокола» і філії «Купців і Промисловців». — Вічна Йому Память!

ЛИСТОПАД — місяць Українських Інвалідів! Кожний українець обов'язаний у цьому місяці зложити жертву на допомогу Українським Інвалідам.

Український Театральний Гурток в Боську, що давав вистави в Сяноці, дооколиці та виїздив аж до Перемишля.

Цікаве зі світа

Війна в Африці коштує Італію досі понад мільярд злотих.

Крокодиль пожег італійського шпіона, що підчас утечі хотів переплисти ріку в Абіссинії.

Мурини з англійської Сомалі помогли абіссинцям вирізати італійський відділ.

Від спраги померло 250 італійських вояків в пустині Данакіль. Абіссинці затроїли всі дооколичні студні.

Абесинці забезпечуються перед нападом італійських літаків у цей спосіб, що безнастанно водять по містах групи італійських полонених.

По здобуттю абесинського міста Адуї нашли в одній палаті двох львів. Їх замкнули в клітці та вислали до Риму в дарі для Мусолінія.

На чеськім Шлеську хтось постійно підпалює чеські будови. 15 жовтня згоріла нова чеська школа в Коутах і дім пожежної сторожі в Краважу. Вслід за підпалами йдуть масові ревізії і арештування декотрих тамощніх німців.

В Чехословаччині міністр війни зарядив обов'язок перевишколу усіх горожан без виїмку, навіть нездібних до ношення зброї. Крім цього створили в цілім краю численні гарматні осередки, зокрема на Закарпаттю і Словаччині. На Закарпаттю створило міністерство військових справ два нові військові гарнізони, а то в Рахові і Гуменнім.

На Буковині під Чернівцями згоріли дві жидівські синагоги. Шкоди є на 4 міль. леїв. Пожежа повстала на сам судний день. В огні згоріла тора, а це жиди уважають за велике для них нещастя.

Проганяймо темряву з наших сіл

Роботи в полі вже скінчені. Надходять довгі зимові вечори. Ці вечори мусимо використати. Перед нами велике завдання. Але це завдання дуже легко виконати: виповідаємо війну з неграмотністю. Продовж цієї зими не сміє лишитися ні один чоловік у селі, що не знав би читати і писати. Кожна хата стає школою — від сьогодні, аж до побіди! Бо якщо зрозуміємо, що навіть такі китайці й вони ведуть безпощадну боротьбу з темнотою, викоринюючи неграмотність — тоді ми українці покажемо, що ми перші побороємо в наших селах цього ворога.

Як це зробити? Незвичайно легко і скоро.

Отож кожний, що знає читати і писати, збирає двох, трьох, або дев'ятьох неграмотних і щодня навчає їх по одній букві. Всіх букв маємо тридцять дві. Як візьмемо ще під увагу, що зима триває в нас майже пів року, себто понад 150 днів, тоді решта місяців лишається на докладне, точне повторення, оброблення цього так легкого, але дуже корисного завдання. І продовж одної зими не буде в наших селах темряви, бо всі знаємо, що неграмотність гірша від правдивої темноти. В парі з викориненням неграмотності пошириться в селі свідомість, а свідомість і знання родить добробут.

Запитайте не одного, що бував

»без языка« на еміграції — цей скаже, як тяжко проживати і вдержатися між чужим народом. Скільки дав би він, щоб його навчили бодай листа написати до рідні? Та — як поведуться посторонні люди з безязичним-неграмотним, що навіть підписати себе не знає?!

І не лише на чужині таке діється; не краще такі серед нас.

Прийде торговий день — народ сипається до міста з усіх сторін світа, одні возами, другі пішком; та на торговиці, на ринках, по жидівських закамарках, брудних крамиках такі чуда-дива діються, що цим записав би грубезну книгу. Одного п'явки омотали та використали, другого мантії »ошвабили«, знову інший впав жертвою своєї неграмотності, бо не знаючи письма, цілу корову перепроцесував. І то за дурничку — отак собі зі сусідою через межу, бо неграмотність звужує поняття людини, робить його неповоротним, непознакомленим з обставинами — сліпим.

Тому, щоб заохотити всіх до цієї зимової праці, постановляємо: хто пришле нам у перших початках весни, або скорше — посвідку, стверджену гр. кат. Урядом Парохіальним, яка вказує — що в цьому селі не має ані одного неграмотного від 10—45 літ життя, дістане слідуочу нагороду: однорічний безплатний побут на науці Господарсько-Садівничої Школи в

Мидованню.

Кожний знову наш передплатник, що буде мати вирівнану передплату та перешле нам посвідку, також потверджену о. парохом, що навчив 9 неграмотних писати і читати продовж цієї зими, одержить: 10 (десять) цікавих і повчаючих книжок, великої вартости.

Вкінці кожна читальня »Просвіти«, кружок »Рідної Школи« і »Сільського Господаря« може також брати участь в цьому змаганню і за успішну працю одержить, або вище вимінені книжки, або одну »Велику Історію України«.

Крім цього розішлемо всім учасникам боротьби з темнотою і неграмотністю цікаву книжечку, яка вийде друком п. з.: »Українське весілля на Лемківщині«.

Тому вже починаймо освітню працю! Найкраще гуртками 9 людей.

ЛІКВІДУЮТЬ УКРАЇНСЬКИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У БЕРЛІНІ.

Німецька влада вирішила зліквідувати з цим академічним роком Український Наук. Інститут у Берліні, як самостійну одиницю, а його персонал, бібліотеку та домівку приділити до недавню створеного Німецького Інституту для закордонних дослідів, як українську його секцію.

ДОБРО ЧАСОПISУ є найкращим мірилом добрих дописувачів. Тому пишіть про все точно, що діється в наших горах.

З історії Лемківщини.

Як у давнині повставали оселі в Карпатах

В давнині, дуже давно не було в наших Карпатах ані сіл, ані міст. Цілі Карпати були вкриті густим пралісом. В лісі виводилося багато дикої звірини. Над ріками лиш денаде були буди, що в них жили наші прадіди, займаючися пастирством, ловами, бортництвом. Ці буди, або салаші — шатра збудовані з галуззя, вяжуться з початками первісного лісового осельництва. Вони були зачатками багатьох сел, які повстали на їх місцях. Лісові робітники випалювали в гутах, смолярнях, вуглівках, склярнях — поташ, смолу, дьоготь, вуголь, скло і від цих перших осідків пізніші рільничі оселі прибирали прізвиська, що досі задержалися. Саме: Буда к. Кольбушеви і Березова,

Вуглівка, (Венглівка, Ванівка к. Коросна), Гута к. Дуклі, Гутиська к. Фриштака, Гадлі Склярські к. Динова, Загутинь к. Сянока, Мазярня к. Ніська, Склярі к. Яслиськ і Динова, Смолень к. Глогова, Шалашиська к. Березова.

Ця полоса пралісів, що на її повставали щораз то ново-основані оселі, була заразом знаменитою охороною перед ворожими воєнними походами в один і другий бік Карпатських Земель. Передертися крізь лісову гущавину, місцями забегнену, було для більшого відділу дуже тяжко. Тому всі воєнні походи зі сходу на захід і наоборот вибирали собі дорогу звичайно далше на північ — через Люблинщину та Судомирщину.

Також зверхній вигляд лемківських, осель вказує, про існування в давнині полоси пралісу між Сяном та Вислокою. Оселі, що повставали в лісах вже з природи річи не могли творити збитих, суцільних, густо забудованих сіл. Звичайно лиш одна або дві-три родини, що в купі корчували ліс, посе-

лювалися і забудовувалися разом; інші гуртки шукали догідного місця деінде, у певній віддалі. Тому так повсталі оселі складаються з кількох, або кільканадцяти окремих груп хат, розкинутих на більшім просторі, відділених від себе колись давно лісом, тепер полями; кожна така група хат має свою окрему назву. Таке бачимо в риманівській, дуклянській, короснянській, стрижівській, ряшівській та цілій прикордонній полосі.

На це вказують назвища осель, що повстали на викорчуванні, вирубанім, витеребленім, або випаленім полі серед лісів. Корчина к. Коросна, Поруби к. Березова, Пняки к. Соколова, Опалениська к. Лежайська, Теробось та другі к. Ряшева.

Знову деякі оселі вказують на колишнє багатство лісової звірини в даній околиці: Турянськ к. Буківська, Вовче к. Стришова, Волковия к. Балигорода, Турашівка к. Коросна, Вовки к. Глогова, Лисій Кут к. Тичина, Медведська Вілька к. Соколова і т. д.

ПРО СПРОСТУВАННЯ НЕПРАВДИВИХ ВІСТОК НА ЛЕМКІВЩИНІ

В часописах «Нива» і «Нова Зоря» появилася спростування канцелярії Апостольської Адміністрації для Лемківщини, в якім опрокидуються вісти, подані львівською українською пресою, будьтоби гр.-кат. вірні на Лемківщині переходили далше на православіє. Канцелярія стверджує факт, що від часу, як Апостольський Адміністратор о. Др. Масцюх обняв управу нової церковної одиниці, не було на Лемківщині ніодного випадку відступства від католицької Церкви і переходу на православіє чи якусь секту. Протівно, багато осіб вернулось із православія назад до гр.-кат. Церкви й ці навернення тривають і далше.

Радіємо всі, що на Лемківщині нема далших переходів на православіє чи якусь секту, одначе мусимо запечити, що це сталося — не від часу, як Ап. Адміністратор о. Др. В. Масцюх обняв управу нової церковної одиниці на Лемківщині.

Факт лишитьс я історичним фактом, що останнє село, що перейшло на Лемківщині на схизму, було Усте Руське. А це сталося ще на два роки перед утворенням Ап. Адміністрації на Лемківщині. Від часу переходу на схизму Устя Руського немає на Лемківщині вже далших переходів.

А тепер пригляньмося успіхам праці Ап. Адміністратора о. Д-ра Масцюха на Лемківщині.

Сьогодні вже майже цілий світ знає, як Лемки приймили свого краяна о. Д-ра Масцюха. Вистарчить заглянути до села Барвінка і Зиндранової, або поспитати когонебудь із Римаюва-Живця, то вам докладно розповість, як то ці два села, облягали минулої зими палату Ап. Адміністратора і як «удушевлялися» його появою на Лемківщині. В тих двох селах, де перед створенням Ап. Адміністрації на Лемківщині нікому й не снилося про перехід на схизму, тепер чуть-чуть, що не вибухла схизма.

А коли хто хоче ще ліпше знати, як православні Лемки приймили свого краяна о. Д-ра В. Масцюха — нехай поїде у грибівський деканат, у котрім з початком липня б. р. переводив Ап. Адміністратор свою канонічну візитацію, а там довідається: які були написи на таблицях коло церкв та що і як православні Лемки зо своїм краяном говорили. Одним словом: православні Лемки прийняли о. Д-ра В. Масцюха так, як прийняли краяни Ісуса Христа у Його батьківщині. Коли Ісус Христос прийшов у свою батьківщину, то Його краяни питалися: «Чи ж він не є тесля, син Марії, а брат Якова і Йосифа і Юди і Си-

меона? Чи ж і сестри його не тут-же між нами?» І соблазнялися ним. А Ісус говорив їм: Що не є пророк без чести, хиба, що у своїй вітчизні і в своїм домі, і між своєю родиною. І

не міг тут ніякого чуда зділати». (Мр. 6. 3.).

Для того замість хвалитися успіхами праці на Лемківщині, ліпше булоб канцелярії Ап. Адміністрації вдаритися в груди і в покорі сказати собі: ність раб болій Господа своєю... Амінь.

Петро Криницький

ЗА СЛІДАМИ МИНУЛОГО

Питання: Звідки ми Українці Лемки найшлися у Карпатах і всунулися цим клином аж поза ріку Попрад — дуже цікаве.

Щоб це питання як слід розв'язати та дати нашим ученим дослідникам відповідні до цієї розв'язки матеріяли — всі мусимо взятися до цієї праці. Ця робота дуже легка, до неї не треба ніякого окремого вишколення, ані спеціального знання. Вже в 17. числі п. з. «Збираймо всі матеріяли і назви Лемківщини» писали ми заклик до Всіх наших Передплатників, щоби прислали нам всі знані (затягнені) географічні назви, одначе у відповідь одержали ми лише гарний опис села Малої Ростокі, що переслав нам його Антін Заверач і короткі згадки про назви в селі Матієва, подані Семеном

Копильчаком.

У слідуєчому числі подамо готовий квестіонар та сподіємося, що цим разом поможете нам у цьому великому ділі.

Одначе відповіді на питання треба списувати безумовно все лише з уст народа; не перекручувати місцевих назв та зв'язаних з ними переказів на «літературний» лад і виговор. Найкраще звертатися до старих господарів, що найкраще знають свою оселю. Всі назви записувані зовсім докладно так, як їх місцеві люди виговорюють, заховуючи наш цінний лемківський виговор. При тим треба конечно при кожній назві зазначувати *наголос*. Всі назви мають бути написані так чітко й виразно, щоб ні щодо одної букви не було сумніву. Відповіді про кожну громаду списувати на окремій картці; коли громада дуже велика і розкинена, то кожна частина повинна мати свою картку.

Критика нашого життя

(Продовження).

12. Нагинай те галузку!

Господарі, ще як господарі. Старші були на війні, зіздили Америку, дехто Францію, молодші також щораз більше горнуться до книжки і газети, але наші газдині і дівчата (є чесні виїмки, слава їм!) то аж страх чоловіка збирає. Живе то з дня на день, гарує як літом, так зимою аж до землі пригинається. Книжка або газета в неї в руках велика рідкість. Правду сказавши небагато у них вільного часу. Хлопи, як більшші ліноухи, хоч дуже тяжко працюють, виеднали собі в горах більшші права. Літом і зимою хоча хлопи і баби працюють цілий день, то вечором хлоп має вже вільне, а баба мусить ще вечеру зладити, корови здоїти, пацяткам дати жерти, змолоти збіжжа на хліб і т. д. Або в неділю в свято. Хлоп і довше собі полежить і цілий день нічого не робить, а баба, то фурт мусить звиватися. Як бачимо, наше жіноцтво понижене і покривджене. Тому воно також під культурним оглядом стоїть нижче. За поправу своєї долі повинно взятися само жіноцтво. Повинно скинути частину своїх тяга-

рів на хлопів та вільний час присвячувати на читання корисної книжки і газети. Зрештою самі хлопи повинні про це подбати, щоб наше жіноцтво було розумніше, щоб вміло щонебудь зварити, держати чистоту і порядок в хаті, бо знають, що на господарці значить добра газдиня. Газдиня підпирає більше як половину господарства. Жінки на Лемківщині перетяжені працею. Доходить до того, що навіть в тяжі працюють тяжко, отже в часі, коли такій жінці належить особливо під кінець цілковитий відпочинок. Тому не дивота, що приходять на світ часто недорозвинені діти-каліки. Підчас тяжі і в останніх місяцях не вільно жінці тяжко працювати! Жінка-мати, коли вона має виховувати діти і як газдиня провадити дім, мусить бути мудра і висококультурна під кожним оглядом. Мусить знати історію рідного народу, щоб від колиски впоювала дитині любов до рідної Батьківщини і до всього рідного, свого, бо «як галузку нагинаєм — так вона виросте».

Далше буде.

Заклик-прохання до наших Братів Лемків в Америці

Ми, прибиті горем громадяни українських земель у Карпатах, звертаємося до наших Братів Лемків в Америці й Канаді з гарячим проханням у такій справі: Цього року наші поля, Богу дякувати, зародили гарно і кожний з нас радів, що по минулорічних зливах і повені не загляне голод і нестача в наші гірські хати. Тимчасом, на превелике наше нещастя, сталося інакше. Дня 19. липня 1935. р. град завбільшки п'ястука знищив нам до тла весь тяжко запрацьований дорібок. Такого граду не тямлять у нас найстарші люди. Недопіле ще зелене збіжжя прибите до землі, змішане з глиною, колоски обиті з зерен, з бандурок остали лишень полумані стовбурці. Садовина також обдерта з овочів. Шкоди доходять до 80—100 відсотків. Так ми зі своїми дітьми остались без засобів до життя, бо старі засоби вичерпані, а нові знищені. Стоїмо перед загрозою голоду протягом кількох літ. В тім пригнобленні потішає нас і кріпить одна на-

дія. Ми, у своїх думках линемо ген за море, до Вас, Брати, і непохитно віримо, що Ви у ту важку для нас хвилину прийдете нам із допомогою. Бо ми знаємо, що Ви тужите за Рідною Батьківщиною і Вам дорогі наші гори Карпати. Ми теж не забуваємо за Вас, бо нас не можуть розділити ніякі океани, ні простори. Во ім'я тої нероздільної єдності Еміграції зі Старим Краєм, кличемо до Вас, Браття: порятуйте нас в цім нашім нещастю, чим можете, а Господь Бог Вам за це винагородить усотеро, а може надійте і така хвиля, що ми самі матимемо змогу Вам віддячитись. Браття односельчани, засновуйте Комітети допомоги рідному братові, що потерпів від граду.

Датки прохаємо слати до Греко-католического Парохіального Уряду в Свято-Великій, п. Крамна і в Барвінку, п. в місці.

Хвальні Редакції всіх українських часописів за Океаном прохаємо передрукувати цей наш заклик.

Кожна хата читальнею — кожна мати вчителькою

Заходами T.S.L. (Towarzystwo Szkoły Ludowej в Новому Санчі та завдяки особистій жертвенності гр. Стадніцького з Навоевої, вибудовано в Лабовій новий костел. 20. жовтня ц. р. посвятив костел єпископ з Тарнова Лісовскі при участі польських ксьондзів. На цю урочистість прибув і староста Лах та багато інтелігенції польської. Кажуть, що був теж і один гр. кат. священник. Він мав зявитись навіть у ризах, але його «патріотизм» знехтували і не покликали (може за схизматику уважали його?) до цього торжественного акту. А він бідака стояв і ждав аж врешті не дждався.

Як бачимо з цього, то по Криниць, Жегестові, чергова Лабова, а далі є в пляні T.S.L. вибудувати ще костели (не в польських селах а на нашій рідній Лемківщині) в Руському Устю, Ждині, Крамній, Барвінку і т. д.

А що робиться з нашої сторони? Мовчанка, в тому наземі. А тут з одної сторони русотяське православія, а з другої римо-католицький костел здобуває тріумфи, забирають душі. Тому повстає на Лемківщині пекучою справа виховання молодого покоління та за держання дотихчасового стану посідання. З огляду на особливі трудні умовини — було би вказане й конечно розбудувати сіль захо-

ронок.

Тому бачимо, що ніхто нас не захистить на Лемківщині, не можна оглядатись і на чужу поміч. Не можна оглядатись на Риманів, бо там цілковито не журяться долею Лемківщини. Тільки свідомі селяни мусять самі подбати, щоб наше село лишилось при своїй церкві, своєму українському обрядові та при своїй мові. Несвідомим треба освідомити, сталити душі, загартувати серця, щоб чужинці не мали приступу. Треба поширити якнайбільше «Нашого Лемка».

Перенесення 1/3 частини обезпечення будинків на 1936 р. з ПЗУВ до „Дністра“ буде тільки тоді важне, якщо негайно, а найдалше до 25 грудня заплатите премію за полісу

ТОВАРИСТВА
ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер“
у Львові
у його місцевій агенції.

Кожна хата, хай буде читальнею, а кожна мати, хай стане вчителькою своїх дітей на свідомих громадян. Тоді й «врата адові не одоліють Лемківщини». Вона стане як твердий мур, а жадні сили його не розібють. Якнайбільше гарту й свідомости. Будьмо на сторожі.

Шершень.

Як відбулися вибори на Лемківщині, або чому перепав Володимир Соловій?

В сніській і ліській окрузі роздавали перед виборами по наших селах, летючки такого змісту — подаємо без змін:

Obowatelu Wyborco!
Na otrzymanej od Przewodniczącego kartce do głosowania postaw kreski w ten sposób:

Wzór kartki.

1. Inż. Józef Ostafin
2. Włodzimierz Sołowij
3. Józef Morawski
4. Dr. Jan Rajchel

Czyniąc w ten sposób, głosujesz na dwóch zasłużonych polaków, to jest na Ostafina Józefa i Morawskiego Józefa.

— Як дальше було, всі знаємо, тому злишні пояснення і замітки.

ВІЙСЬКО БУДЕ КУПУВАТИ МОЛОКО.

Головна військова команда польської армії видала розпорядок, що у війську відтепер даватимуть воякам молоко замість чаю і кави. Ці артикули дотепер спроваджували з заграниці. На каву і чай видавало військо дотепер 20 мільонів злотих річно. Ці гроші підуть тепер на закуп молока. Треба сподіватися, що такий розпорядок облекшить селянам збут на молоко і воно буде трохи вище цінитися.

СОКІЛЬСЬКИЙ КОМУНІКАТ

Хвальна Редакціє!

Просимо помістити на сторінках Вашого почитного журналу ось цей комунікат:

УКРАЇНЦІ!

Бажаємо собі, щоб другі народи числилися з нами, щоб нас поважали й цінили.

На це мусимо собі заслужити. Мусимо **навчитися лучити наші сили**, дбати про **точність, порядок і послух**. Ці прикмети треба розвинути вже у молодого покоління; розвивається їх руханкою і спортами. Чоловік, що хоче, щоб його поважали, мусить в небезпеці показати свою **рішучість**, в роботі свою **совісність**, в обов'язках свою **витривалість**, у розмові свою **сміливість**. Хто за молоду віддається спортам і руханці, той набуває ці всі прикмети. Чоловік здобуває собі у других поважання, коли має: **гарну поставу, гарний хід, гарні**

рухи, є сильний, звинний, здоровий. Красу і здоровля дають руханка й спорт.

Українці! Вступаймо в члени «Сокола!» Дбаймо про наше здоровля, нашу силу, красу, скріпим руханкою прибитий дух, викориньмо із себе боязкість, наберім охоти й відваги до праці. Чим більше будемо мати руховиків, тим більше всі будуть з нами числитися. Не відмовляймося від участі в руханці чи спортах, бо тратимо нагоду продовжити своє життя. Селянин чи робітник, урядник, чоловік, чи жінка повинні щоденно посвятити кілька хвилин руханковим вправам, а що найменше два рази в тиждень вправляти в сокільській рухівні. Це єдине жерело **скріплення тіла й духа!**

**Гар аз д!
Сокіл-Батько.**

—о—

Всячина

Пошести у львівському воєвідстві. На терені ліського і турчанського повітів стверджено в останніх часах більшу скількість занедужань на черевний тиф. Санітарна влада вислала там дезінфекційні відділи з доглядачками, біллям і іншим приладдям. Переведено також охоронне щіплення осіб, що стикалися з хорими. Багато хорих уміщено в шпиталях в Сяноці і

Турці.

Троячки. Біля Ченстохови, в селі Рибна 22-літня Ева Йойчикова повила двох хлопців і одну дівчинку. Мати і діти цілком здорові.

Смерть при молоченні збіжжа. У Звинячах к. Горохова, Володимир Дорольчук, обслуговував машину до молочення збіжжа, маючи шию овязану хусткою. Валок молотільні хопив кінчик хустки та з нею і Дорольчука, який згинув сейчас через удущення. При машинах

треба обережно поводитися та не дозволяти дітям вештатися коло машини — «нещастя не спить — лем по людях ходить» — а стереженого Бог береже!

Бережіть дітей. Іван Яцканич з Мушинки, копаючи бараболі, розложив на полі вогнище, коло якого бавилися діти. Господар зайнятий працею не бачив, як його 5-літня донечка зблизилася до вогню, від якого занялася її суконка. Заки батько надбіг з поміччю, дитина так попарилася, що в кілька годин по випадку померла. А вже не раз писали ми «уважайте на малі діти!»

Підкопуються під хату. В селі Сторожі В. сяніцького повіту, трьох озброєних бандитів підкопалося під хату господаря Михайла Зубрида. На щастя, господар збудився, наробив крику, а бандити остріляючися — повтікали.

Дальше проти жидів. В Німеччині видає влада зарядження, якими забороняють жидам доступ до публичних інституцій та нежидівських цвинтарів. Згідно з цими зарядженнями не вільно жидам у неділю виходити на місто, не можуть вони користати з якихнебудь самоврядних привілеїв, не вільно також новоприбулим жидам входити до міста. Хоч раз правда, бо досить вже такої жидівської саламахи.

Ет — коли до в нас — бодай — примусять жидів до ладу в містах, бо коло жидівських куч стоси сміття — смороду й другої жидівської зарази!

Іван Филипчак.

БУДІВНИЧИЙ ДЕРЖАВИ

Історична повість з XII. віку з передмовою о. Р. Луканя. Накладом філії Тов. «Просвіта» в Самборі. Ціна 1.65 зл. Це чергова історична повість про перемиського князя Володимирка, як будівничого нашої держави, що злучив усю Галичину в своїх руках.

Професор Іван Филипчак відкриває в цій повісті забуту в нашій письменстві українську лемківську землю, життя та звичаї наших Лемків, вказуючи, що Лемківщина також не оставала на окремому місці, лише брала живу участь в наших державницьких змаганнях.

...По мясницях дав король Гейза тайний приказ жупанам мобілізувати полки й, як тільки потепліє, вирушати за гори, на Сяніцькі Ворота.

Так і сталося. На початку березня угорські полки рушили вдорогу. В половині місяця перейшли границю всилі 10.000 коней і переступили Сяніцькі Ворота.

Застогнала сяніцька земля. Тривога

запанувала серед боярства й смердів. Населення частинно скрилося з своїм добутком у вертепах і яругах, а частинно шукало безпеки серед сильних сяніцьких мурів.

Почавши від Дуклі, всі десятники й сотські спішили зі своїми зводами вояків до Сянока. Везли з собою на конях, хто що захопити міг. Тисяцький з тивуном зайнялися обороною городу. Сяніцький полк побільшався з дня на день. Вої щоденно вправлялися в стрільні з метавок на головних бастіонах городу. Побудували великанські печі варити смолу. За мури городу скривалося українське боярство від Тилича, Коросна, Романова, Іванчеполя.

Тисяцький прийняв верховну команду й повідомив князя, що угорське військo-в великій силі переступило границі та йде на Сянік, просив негайної помочі, бодай з Перемішля, бо сподіється, що за тиждень Угри будуть під Сяноком.

Однак тисяцький помилився, бо угорські полки щойно десятого дня станули під мурами сяніцького замку, що облятий з усіх сторін водою, бли-

стів від промінів сонця, неначе насміхався з ворога. Замок забезпечено в поживу на кілька місяців. Стрімка скеля від Сяну й половецького потока берегла замку від ворога, а наповнений водою глибокий рів від городу, робив його нездобутою твердиною, якої другої в цілій Україні не було.

Перші стяги угорської кінноти показалися зі сторони Загіря. Під мурами сяніцького замку станули коло полудня. На болонях розложили свої шатра. В саме полудне підступили під мури перші малярські стежі й зачали тривожно трубіти. По хвильці виступив якийсь малярський воїн і тубальним голосом у словянсько-руській мові взивав обляжених Українців, щоб без бою піддалися угорському королеви. Він усіх помилує й пригорне до свого королівського серця! На той зазив залунав на мурах Сянока гомеричний усміх. Українські вої глумилися з дотепних Малярів.

— Ходіть до нас ближше, поговоримо собі, як товариші по оружі, як братя по мечях, просимо, підійдіть ближше.

(Дальше буде).

—о—

Господарська сторінка

Засновуймо господарські кружки

З історії Українського Народу довідуємося, що наші хати, наше помешкання, пожива, пісна страва — гноівки перед вікнами хати, стайня під одним дахом — це той самий образ нашого життя, що й продовж віків.

Насувається питання, чому саме на цьому господарському полі немає жадної зміни на краще? Чому ніхто не дбає про піднесення селянського життя, про ведення українського господаря на західних окраїнах до добробуту? Чому сам господар не хоче продумувати та поліпшувати свою долю? І так рік за роком минає, а наше село як бідувало, так і далі капарить. Деж тоді причина цього невідрадного явища?

Сміло скажемо, що по часті ми самі багато завинили. Ось така безплянна, без обчислення ведена, старечими способами господарка, без книжки в руці, без жадної організації, без нового знання і поступу — оце причина цього відвічного зла.

Знаємо також з передання, що наші діди мусіли так господарити, бо тоді не було ніде у наших селах шкіл, люди жили без письма, без писаного слова. Сільський народ, прикований до землі, як робучий інвентар, був неписьменний; ціла його освіта розпочиналася та заразом і кінчилася наукою катехизму в церкві. Нема навіть що згадувати про тодішні сільські школи, бо таких, або взагалі не було, або якщо були, то існували тут і там часово.

З устних переказів знаємо, що школи повставали лише там, де парох був охочий до просвіти, або дяк (дяко-учитель) з замилюванням відданий своєму званню, вчив у своїй хаті з букваря, або з писаних табличок азбуки та трохи писати й числити, а ціла шкільна наука кінчилася на читанню псалтиря та апостола.

Тому годі дивуватися, що не було майже жадного поступу на господарському полі. Однак сьогодні, як немає нашої хати в горах, де не знали-би добре читати та писати — не сміємо цього промовчувати та жити старинними способами. Зокрема під теперішню безвихідну пору мусимо викоринити з наших хат ці перестарілі способи господарювання та перейти на поступову дорогу.

Це дуже легко зробити. Треба засновувати в кожному селі господарські Кружки. В цих Кружках будемо вести освітню працю, що вкаже нам правильні способи використання господарського варстату у всіх його ділянках.

Природні обставини наших гір такі чудові, що при добрій волі, при здвоєній поступовій праці добудемо скоро бажані успіхи і великі користи.

Як будемо мати кращі доходи з наших піврільків, третин, вертань, з використання всіх неужитків, з новозаложених садів і пасік — тоді не буде біда, нужда і голод царити в наших хатах, лише достаток і добробут стане нашим щоденним хлібом, а часопис і книжка культурною потребою кожної хати.

— 0 —

Як і коли садити овочеві дерева?

Дуже важною обставиною при садженні овочевих дерев — буде відповідне приготування ґрунту. Овочеві дерева можна садити в осени та в часі весни, саме від кінця жовтня аж до перших — ранніх морозів, на весні — як лише земля розмерзнеться, до половини квітня (при пізній весні до кінця цього місяця). Однак найліпше в осени розводити сад, бо осінню порою знаходиться найбільше вогкості у воздуху, притім деревце загоєє свої рани на корінцях ще до зими, а часом може навіть вкорінитися. На легких, піскуватих ґрунтах найкраще засаджувати дерева в осени, але у мягкій, глинуватій ріллі садити в часі весни.

Молодим овочевим деревцям найбільше шкодять західні вітри, тому дерева по засадженню треба припаликувати, або радше привязати лозою або дротом надітим старими корками, у формі вісімки, до глибокої у землі закопаного палика.

Овочеве деревце треба докладно перед садженням оглянути, поломані або ушкоджені корінця притяти гострим садівничим-зокривленим ножом — аж до здорової клітини; притинати треба так, щоб лишати як найменшу рану. Добре також оглянути корону і таксамо витяти ушкоджені галузки.

Перед садженням овочевих деревця, робимо на полі, де будемо заводити сад, помір-плян, щоб відповідно віддалити одне деревце від другого. Відтак на означених місцях, найкраще глибоко вбитими паликами, що до них прив'яжемо засаджені щепки, копаємо доли. У ці доли ставимо деревце та поволи засипаємо мілкою землею, щоб земля заходила між корінці та по засипанню до половини втолюємо землю, так, щоб пеньок лишався на зовні над землею. До землі додаємо компосту — добре перегни-

того гною, бо свіжий обірник шкодить корінцям.

Ніколи не треба кілька місяців наперед копати земних долів під овочеві дерева, бо деревце засаджене пізніше до такого долу, вгнітає опадаюча земля та через це часто деревце дістає рака. Рівнож при такій роботі спідня земля-мертвиця, або як в горах зовуть «цілець» дістається на поверхню — тому гинуть різні земні дрібнеустрої — потрібні до життя овочевим деревцям; вкінці така земля стається довший час неужиточна для деревця. Великі та глибокі доли лише тоді копаємо, як земля тяжка, збита, бо в ній корінці не могли б розростатися і деревце загинуло би.

Новозаведений сад треба добре щороку під зиму навозити старим обірником та мілко припокладати. Тоді будемо мати добре родючий сад і зоране поле — в саді використаємо на весні під різну городовину.

Юліян Гарнович.

— 0 —

ЦІННІ ГОСПОДАРСЬКІ ПРИГАДКИ.

Чи знаєте, що колястра є на це, щоб нею шлунок новонародженого телятка вичистився із залишків покарму, що його теля побирало в нутрі корови? Перше молоко від отеленої корови належить теляткови, тому зле роблять такі господині, що це молоко дають своїм дітям, бо воно нездорове для дітей.

Курячі відходи та другої домашньої птиці треба збирати та переховувати сухо у возівні, або шопі, бо вони дуже корисні під городовину. Під грядкою, що на її сідають кури, треба прикріпити дошку та на неї збирати відходи. В цей спосіб буде чисто в курниках і буде багато природних гноїв під городовину.

Хто вживає бульбяне напіння на підстилку під худобу, повинен це напіння перед стеленням порубати на короткі кусники та добре перемішувати обірник та гноївні. Щоб обірник був вартісний, треба його бодай два рази на тиждень втолювати коровами і держати його в місцях, захоронених перед вітрами.

Вчитися господарки з книжок і засновувати господарські Кружки.

Поширюйте „Нашого Лемка„

ГОРАМИ І ДОЛАМИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

ДЕ НАУКА — ТАМ І СИЛА.

Коло Дидні є гарне, хоч невеличке село *Грушівка*. Його населення не знало — дивним дивом — довго — з якої сторони забратися до культурної праці. Незрячі пробували навіть щастя у завлеченому баптизмі, сходилися з сусідами та забували про цю важну дорогу морального і матеріального виховання, що вона від віків вказує українцям правдивий національний шлях. Тому в *Грушівці* різні господарі порядкували нашим українським добром. Остоею перед чужим зазіханням є для Українського Народу читальня «Просвіти».

Тішить нас вістка, що й *грушівська* молодь відшукала себе та береться до освітньої праці.

Честь Вам, *грушівські* молодці! Дай Боже, щоб на нашій Дорогій Лемківщині не було ні одного українського села, де не було би читальні «Просвіти», або другої освітньої установи. Знання й освіта веде до добробуту, убожество поневолює.

СЕЛО ГРАБІВКА, повіт БЕРЕЗІВ.

Наше село з *Грушівкою* — це найменше свідомі села українські, в *березівському* повіті. Немає в нас читальні, кооперативи. В селі повно крадежей. Один одному — бідний бідному — краде, що попаде. Поза цим часто на забавах є бійки, ножі, коли йдуть в рух — розбивають собі хлопці голови, ріжуться. А це все є впливом, що село потапає в темноті, національній несвідомості. А хто-ж нас має освідомити, як ніхто навіть і не подумав про нас. Правда, важко в нас заложити «Просвіту», але поволі, витривало все можна зробити. Тому кличемо свідомих з *Ялища*, з *Кінського*, займіться нашим селом, а побачите, що праця ваша не піде на дармо.

А коли *грабівські* люди порозумнішають, стануть читати свої газети, зрозуміють, що треба їм ставати до змагань за культурне обличчя села, перестануть кланятись чужим, ворожим богам — а будуть держатись твердо своєї української церкви, обряду нашого, позбудуться жидівських пявок, заложать собі кооперативу, «Просвіту».

Віriamo, що свідомі сусіди, як і *сяніцькі* інтелігенти, займуться нашим селом в найближчому часі. А ми всіх сил доложимо, щоби праця ваша дала овочі. Ждемо на вашу пораду, поміч; приходіть, освідоміть нас, наведіть правильну дорогу. Кличемо голосно, бо пропадаємо. Чуєте нас?

Грабівський.

СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

Прошу Хв. Редакцію «Нашого Лемка» помістити мій короткий допис з далекої країни.

Тут, де я живу, в Канаді, у *Верноні* (брит. Колумбія) — існує вже третій рік наше Українське Національне Товариство. Воно має свій власний дім, наша свідомо молодь, так дівчата як і хлопці, дають часто гарні театральні вистави і представлення. Забави і танці відбуваються дуже прилично; тому мило подивитися, що молоді знають віддати честь і пошану старшим батькам, за це чужинці нас Українців поважають.

Безперечно все читаємо часописи зі *Старого Краю* — зокрема «Український Бескид» і «Нашого Лемка», але сумно нам, як довідуємося, що ще в деяких наших селах не забувають пити горілку, при горілці часом ллється кров з буйних молодечих голів — навіть і невинних. Цим ганьбите наші гори, понижуете честь народу, а себе руйнуєте на втіху постороннім людем. Брати і батьки Лемки — до Вас кличу: виховуйте своїх синів для слави Божої, для добра родичів і краси Народу.

Ваш брат Степан К.

ДЕ-Ж КЛИЧ «СВІЙ ДО СВОГО?»

Володський віт заборонив погорільцям в селі *Лодині* вкривати нові хати соломною — лише дахівкою або бляхою. Знаємо, що сьогодні господарі пізнали вагу цементових дахівок, що є ще трікчіші як бляха та в десятеро дешевші, тому вкривають новопобудовані будинки такою дахівкою. До *лодинських* господарів загостили селяни з поблизьких сіл, що мають такі машини та хотіли їм допомогти у нещастю виробом дешевої дахівки. Треба було лише з *Сяну* привезти пісок і з *Сянока* цемент. Однак як приповідка каже — дав Бог купця а чорт приводить фактора — так і тут сталося. Збіглась жидівня до погорільців та давай їх намовляти, щоби у них брали дахівку.

Чому господарі не зарадяться от хочби *рачківських* господарів, що мають такі машини, лише все ще вірять жидам, які дають підлу роботу, бо дахівка без відповідного відсотку цементу скоро розлетиться *Лодиняни* — коли вилізете з жидівських карманів?!

Чи Ви вже купили
„Золотий Колос“ на 1936 р

ПРИЗНАЙТЕСЯ, КРАЩЕ БУДЕ.

В селі *Улючі* над *Сяном* існує гарний *Аматорський Хор*. Члени хору співають на запрошення також деколи на похоронах та за це виділ одержує добровільні датки. Цікаво знати, де подіваються датки, що їх *Ю. Дороцька* і *Ст. Полянська* дала *Виділові*. Може б голова читальні вияснив цю справу, бо чи скорше, чи пізніше оліва вийде на верх і тоді, що буде?

Сусід.

ВОРОБЛИК НЕ СПОЧИВАЄ.

Горстка кацапів у *Вороблику* не дозволила, щоби *Аматорський Гурток* при *Кружку «Сільського Господаря»* у *Вороблику* дав виставу в салі *Народнього Дому*. Але ідейні *Аматори* зладили собі сцену в громадським домі та в неділю 20. жовтня ц. р. виставили з волюючим успіхом «Новітніх Чортів». За прихід зі вступів набули всі книжки «Української Бібліотеки». *Гра Аматорів* була добра, сая заповнена. Так повинні всі українські села на *Лемківщині* працювати.

Як вся наша молодь на *Лемківщині* буде безупинно працювати, плекати українську культуру та розвивати народні цінності — тоді наша *Лемківщина* не буде «заритим таланом» — тільки все буде блистити, як найкращі самоцвіти. Такою хочемо бачити цілу *Лемківщину*.

Евчик.

РУСЬКА ЯБЛОНИЦЯ, пов. Березів

Наше село одно з найбідніших в *Березівщині*. До війни в селі було дві корчми й там наші нерозважні господарі гайнували гріш, зароблений, деякі навіть своє поле попропивали. Ми не мали щастя до ідейного священника-українця. Через село перекотилась ціла валка їх — але самих руских. Щойно по війні молоде покоління взялось до книжки та почало освідомляти інших. Село поволі почало розуміти, що через освіту до кращого дійде.

Кілька літ тому, завдяки деяким енергійним людям — оснували в нас читальню «Просвіти» та задумали збудувати *Народній Дім*, де містилась би читальня, кооператива, відбірня молотка «Маслосоюзу». Священик місцевий о. *Німилович*, честь йому! дав площу під будову, брати з *Америки* надіслали гроші на конечні видатки. Почалась будова — покладено вже підвалини, аж тут поліція з *Улюча* заборонила дальшу будову. Від цього часу минуло два роки, а все так стоїть, як стояло, дерево гние, а село пропаде в несвідомості. Деяким людям — цим власне жидам — залежало, щоби

здержала влада будову, бо зростаюча свідомість українського села — грозила їм виїздом зі села.

Однак, такий стан сплячки не сміє довше в нас, в Яблоніці, тривати, адже берім приклад з Порубіян. Їм також влада заборонила дальшу будову, — а вони ходили, домагались і сьогодні мають Народній Дім — твердиню. Самі селяни не зневірилися та не приспали так пекучої справи, як будова Народнього Дому.

Тому й ми відкиньмо байдужість, а всі дружно возьмімось до діла, виклопотаймо дозвіл на будову й до праці з весною! Хай кличем нашим стане: До літа мусимо збудувати Народній Дім! Памятаймо, що без нас ніхто нам нічого не зробить, відкиньмо колоди вперед ніг та в впертість рушаймо вперед за краще культурне життя в селі, за майбутнє Української Нації.

М. Яблоніцький.

—o—

ЧАС ПРОЗРІТИ ЯВІРЯНИ!

Солтис села Явіря, Василь Солонина, вибрався до Жмигорода, полагаючи орудки на зиму. Розуміється — як можна вертати домі, та не закоштувати «шпіритайки». Попивши, — бідачесько — вже не годен був о власних силах вернути домі. Попросив господаря з Мисцової і той забрав його на фіру. По дорозі зачалася диспуа. Солонина почав господаря перекопувати, але той не хотів слухати солтиса. Ображений солтис, бачучи, що слова не переконують, взявся іншого середника, радикального, палиці. Мисцовян не міг оборонитися, заїхав до Кутів на подвіря господаря, і там прийшов йому на поміч Пец, винявши підкульок, прогнавши войовничого солтиса. Солонина паний, болотом ледві ліз селом до Явіря.

Побитий сейчас пішов до лікаря. Тепер буде знати на другий раз, і вінс скаргу до суду за побиття. щоб пяного не брати на віз. От «за твоє жито, ще тя бито».

В Явірю є більше таких, що не гордять горівкою. Передусім можна це завважити в часі ярмарків в Жмигороді. Сонце над заходом, люди повертали з ярмарку домі, а яворяни ще ходять по місті. Це село найменше свідоме зі всіх сіл ясельського повіту. Книжки ані часописей ніхто не читає.

Час Вам Яворяни прозріти, Ви багате село, можете мати народний дім, кооперативу (не таку як небішка дошницька) але як у Святоковій Великій. В цей спосіб боронити своєї чести, і не допустити до

того, щоб з Вас другі сміялись.

Цікаво знати, що скаже на войовниче поступовання солтиса віт у Жмигороді, або староство в Яслі.

ДОМАГАЙТЕСЯ «НАШОГО ЛЕМКА».

Від 1. жовтня ц. р. кожна почта обовязана на домагання людей продавати всі часописи, отже й «Нашого Лемка». Тому всюди, де «неправильно» доручають «Нашого Лемка», або де він пропадав би, там просимо звернутись до найближчої пошти і жадати від неї «Нашого Лемка». Тоді той поштовий уряд напише до нас, щоб ми йому вислали наш часопис до дальшої відпродажі, що ми негайно зробимо. Тому жадайте всюди на пошти «Нашого Лемка»!

Листування.

Вп. В. Присташ: про военні часи збирайте всі спомини, бо це історичні матеріали; однак старайтеся позмозі коротко та річево писати на одній сторінці паперу. Гаразд.

Впр. о. І. Бугера: одержали, робимо заходи. Про вислід повідомимо. Привіт.

Вп. Михайло Проць: славно, вислаємо. Привіт.

Впр. о. В. Куневич: 2 зл. вислано чеком 501.760 — 17. X. ц. р. зачислено на передплату чит. «Просвіти» Вислочок. Привіт.

Вп. М. Шулик Комборня: 0.80 зл. через «Наш Прарок» одержали, часопис точно шлемо. Зокрема вислали 3 попередні неодержані числа. Приєднайте нам передплатників, будемо Вам вдячні.

Вп. В. Жидяк: рекламуюте на пошті — 1 зл. одержали; присилайте нам список нових передплатників. Привіт.

Посмійтеся кусцьок.

- Ваню, чом не зачешешся?
- Бо не маю гребінця.
- А чом си не купиш?
- Бо мусівбимся чесати.

Іду тепер до суду.

— Коли вернеш?

Не знам; може за дві години, може за два роки.

—o—

Чому ти казав обтяти своєму псові хвіст?

Бо він все радісно кивав хвостом, як приходила до нас моя теща.

ЗА ЗБУТ БАРАНИНИ.

По більших містах у цілій Польщі баранина дуже дорога, тимчасом у гірських околицях люди продають вівці прямо за безцін. Очевидно посередники заробляють на доставі тої живини солені гроші. Довідуємося, що в Лиську польські Округні Рільничі Товариства відбули недавно нараду в справі організації збуту баранини. Чи наші господарські організації роблять щось у тім напрямі, невідомо.

Урочиста річниця в Королівському Вороблику

Українське громадянство обох Воробликів відсвяткувало в дні 1. листопада ц. р. річницю смерті свого любленого і загально поважаного душпастиря, бл. п. с. д-ра Романа Винницького. Свято це вже самим збігом обставин бумо відсвяткуване з Великими Роковинами в життю нашого Народу. Адже сама природа сприяла святові, бо по довшій слоті настали напричуд гарні та теплі — правдиво травневі дні.

Громадяни цілої парохії зійшлись численно, щоб гідно відсвяткувати це свято, зійшлись численніше, як кожної неділі.

Воробличани гідно вказали в цей день, що дорожать памятку Покійника. Бо Покійний, як кожний чесний член великого Українського Народу, щиро дбав про піднесення національної свідомости серед селян, зокрема молоді. Показалось, що здорове зерно засіяне ніколи незабутим Покійником, вчасі його чотиролітної праці у Вороблику, зійшло і розвивається на славу Української Нації.

Жаль тільки, що наша дружелюбна інтелігенція на свято не могла явитись... лише вислала свої привіти.

Свято почалося збіркою перед домівкою «Сільського Господаря» около 8 год. рано. Опісля влаштували численно зібрані похід до церкви на Богослуження. Від год. 9 почалось Заупокійне Богослуження, котре відправили українські священники Впр. о. проф. Головач, о. Сальо, о. Горошко та о. Полянський. Співав український хор обох Воробликів під диригентурою п. Саламона.

По Богослуженню, о. проф. Головач виголосив до Громадян коротку проповідь, в котрій щиро подякував всім за так численну участь.

По Богослуженнях члени «Сільського Господаря» зійшлись громадсько в своїй домівці, де д-р Цеплий, о. Сальо і Ст. Вархоляк виголосили відповідні промови.

Опісля повстанням з місць і двоххвилинною мовчанкою вшановано память Покійного, о. д-ра Р. Винницького та відспіванням національного гимну закінчилось це врочисте Свято. Воно позіставило Українському Громадянству милий спомин і незломну віру у власні сили — при змаганнях за кращу майбутність Лемківщини і цілого Українського Народу.

Учасник.

ЦІННИК ОГолошень: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот.. Дрібні оголошення за слово 10 сот..

Почтову оплату заплачено гуртом.
Pocztową opłatę zapłacono guraltem

Лемко

РІК II.

Ч. 23 (47)

Львів, 1-го грудня 1935

Виходить двічі в місяць.

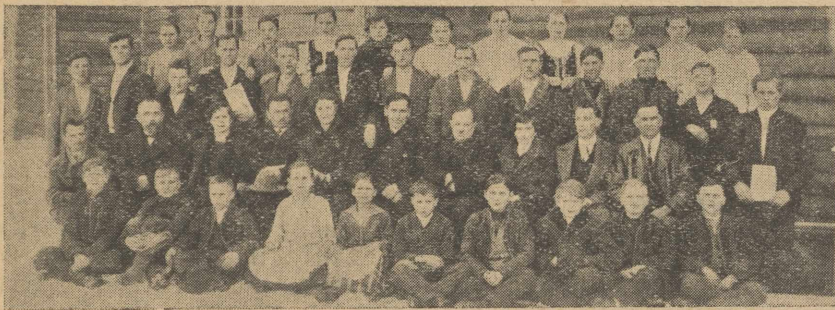
Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90

NASZ ŁEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1'80 зол., Чвертьрічно 1— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1½ ам. дол. або рівновартість.

Кооперативний Курс в селі Злочьке коло Мушини; по середині сидять: Віт. о. І. Качмар та інсп. А. Гаврилюк, другий з ліва проф. П. Трускавецький.

ПОЛЬСЬКА ВАРШАВСЬКА

газета «А. Б. Ц.» з дня 13. 11. ц. р. подає:

В понеділок 11-го ц. р. по раз перший за час повстання Польщі в гарнізонній православній церкві в Варшаві (на Празі) відправлено Богослуження в польській мові. Богослуження відправив православний священник С. Федоронько в супроводі трьох військових священників. Принагідну проповідь виголосив по польськи св. Романовські. В часі Богослуження співав хор, розуміється, теж по польськи.

СВІДОМІ ГРОМАДЯНИ ПРОТИ «ЛЕМКІВСЬКОГО БУКВАРЯ».

Громадяни села Морохів повіт Сянік звернулися до Міністерства Освіти з прилюдним запитом, чому їх дітей учать в школі якогось діалекту, котрого ані їх діти не розуміють, ані вони самі ним не говорять, а не вчать їх дітей української (руської) мови. Вони вже вносили просьби до інспектора в Сяноці й до Міністерства, щоб з їх школи усунено т. зв. «Лемківський Буквар», але без успіху.

Югаса Філь.

ПЕРШИЙ СНІГ.

Сніг колишеться, як філя,
Небом горне хмару літ,
Літ полетних, молодих —
Що прийшли, як пух —
Як світ —
Хмару — хмару літ.
Сніг розказує потихо,
Як він зродився з хрусталів
На глибокі-ніжні далі
Йшов, як лебідь
Із планет.
Сніг десь дзвонить,
На смереки довгі шалі
Вісить сніг
І розмітує тишами
Дзвонц з сталі
Білий сніг.
Сніг розгойдався так легко,
Якби шепіт через шпилі,
Через шпилі — через хмари,
Гори білі; притишками
Спить десь сніг.
Убирається земля
В білий сніг —
Але з крові очі має
Білий сніг—

* * *

Все новий він надлітає
На нічлі.

НОМІНАЦІЇ УКРАЇНЦІВ.

У виборах у місті Олифант, Па. — добули номінацію на шкільних директорів 3 українці: Іван Турко, Нестор Хиляк й Олекс. Прислопський. На Пеквил одержав номінацію на шкільного директора українець Петро Новицький.

Чи Ви придбали нам нового передплатника? Поширюйте «Нашого Лемка», від хати до хати його подавайте!

ПОМІЧ ЛЕМКІВЩИНИ.

Старанням недавно заснованого Центр. Комітету Допомоги Лемківщині відбулося 15. вересня в ньюйорським Народнім Домі перше віче, яким проводили: др. С. Демидчук, М. Мурашко, М. Дудра й В. Душник. Бесідники засували грізний матеріальний стан наших лемківських родин та небезпеку зі сторони винародовлення. Предсідник перевів збірку на допомогу «Просвіті» у Львові, яка дала 134 долярів, у тому Василь Пиуда дав 50, а М. Дичко 10 долярів; решта була дрібніша. Вечором у Нар. Домі відбувся бал, з якого дохід на повищу ціль був майже такий, як збірка.

КОМУНІСТИЧНИЙ ПРОЦЕС У РЯШЕВІ.

В днях 14.-16. листопада ц. р. відбувся в Ряшеві процес 10-тьох комуністів, яким акт обвинувачення закидував, що входили в порозуміння з різними особами в справі зусиль змінити шляхом нагального перевороту існуючий режим держави. Лава присяглих суддів заперечила головне питання, а затвердила у відношенні до 8-ох обвинувачених помічні питання (переховування і розповсюдження комуністичних летючок). Трибунал засудив підсудних на кару від 2 і пів до 4 і пів літ в'язниці. Двох підсудних увільнено.

Як живеться братам Українцям Лемкам за Океаном

З приїздом до Америки нашого брата Михайла Дудри, життя американських Лемків набрало розмаху й сили. Відбуваються віча, відчити, наради, пишеться в українській американській пресі багато про відносини і потреби Рідних Сторін. Одним з останніх важних добутків в Америці — це українська лемківська радіо-програма, що провадиться з великої американської стації, недалеко Бродвею в Нью-Йорку, найбільшого музичного центра в світі. Програма ця провадиться вже від трьох місяців. Вона повстала завдяки старанням п. Дудри і зостає під його безпосереднім доглядом; фінансує її українське музичне підприємство «Сурма» та свідомі громадяни Українці Лемки. На цій програмі надається лемківські пісні й музику, при чому п. Дудра виголошує відчити на українські лемківські теми до нашої еміграції з Лемківщини.

Українська еміграція в Америці (будь чи не в найбільшій часті складається з Українців Лемків. Дотепер не було ще ні одної організації, яка збиралася б в собі самий український лемківський елемент. Українці Лемки дали початок таким великим інституціям, як ось наш Український Народний Союз і взагалі положили перші підвалини під українське життя в Америці, мабуть тому, що вони перші з Українців сюди за Океан прибули. Але досі вони не згуртувалися

у виключно українську лемківську організацію просвітньо-культурного характеру, яка дбала би про поліпшення положення Рідних Сторін.

Щойно заходом свідомих Українців Лемків, зокрема Теодора Копки та його товаришів в Нью-Йорку, заснувалася Українська Організація, що має помагати Рідним Братам у Старому Краю, у піднесенню їхнього рівня національної свідомости. Предсідником цієї установи вибрано знаного всім, щирого українського громадянина, Василя Левчика з Елизабет, що вже сам своєю особою дає запоруку успішного розвою організації. Заступником предсідника зівстав Василь Карбовник з Нью-Йорку. Секретарем вибрано молодого, тут уродженого ідейного громадянина Андрія Сміта в Елизабет, а секретарем Теодора Копку з Нью-Йорку. Касієром зівстав громадянин Іван Борисевич, касієр «Провидіння» з Філядельфії та його заступником Олекса Роман з Нью-Йорку. До контрольної комісії ввійшли: Петро Ікалович з Дж. Ситі, Степан Пельц з Пасейку і громадянин М. Дудра.

Організація не зміряє до якоїсь лемківської відрубности — на шкоду українській справі. Навпаки — вона хоче, щоб Рідна Лемківщина під оглядом свідомости та освіти наздігнала та йшла рівним кроком з другими Українськими Землями до Кращого Зав-

тра.

«Народня Воля» зі Скрентону, Па, (31. жовтня 1935. р.) поміщує величаву знімку Ювілейного Свята Українського Робітничого Союзу в Скрентоні, що відбулось незвичайно вдало. Сотні членів У. Р. С. та їх дітей засіли за столами. Основателі, святочний комітет, члени першого гуртка, замісцеві гості з ріднею примістились при середніх столах та докруги них старші й молодь з Скрентону, Олифанту, Тейлору, Олд Фордж, Диксон Ситі, Труп, Джесон, Симпсон та других міст. Між ними були американці, приятелі Українського Народу і Українських Організацій та представники наших Закарпатських Братів. Між учасниками були привітні наші Брати-Лемки, між ними наш щирий передплатник Степан Калякука та його внук. Треба також додати, що першим головою цього Союзу був наш брат Іван Ардан, родом з Гладшівщини.

По обговоренню найважливіших організаційних точок, пп. Настя Присташ, Оля Ткачук та д. Василь Ферчак виконали музичні точки. «Дума про Нечая» та «Під вишнею — під черешнею» виконані Ферчаком, «Вівці мої вівці» і «Через сад, виноград» сольо Присташівної та дует їх обоїх «Чорна Хмара» з оперети «Запорожець за Дунаєм» захопили своїх та чужих гостей, таксамо англійська сольова пісня Олі Ткачуківної.

Хто матір шанує — того Бог ратує

Лем троїчку їх било в хижі. Дробеляч ся не рахує. Митро з газдинев і старенька мати. І два хвосты лиса і ружалиста. Діти кличуть ружалисту Боб'альком.

Митро пристах, бо Євчини синове не породилися, лем едно білявча, што си го Митро зяв за газдиню.

І едно кізля в царку. Тівко сьої живини на обійстю.

Євкі дігнало доталь сім хрестиків, а Митрови од кермашу скрутило на четвертий, зас газдині ник років не рахуват, бо кой оповіда голосили, знявся шум в Церкові — надже такого безума дає на поневірок?

Кой Євка ся гперла на такого пристаха, — не буду сама карваньчити і роб пак, што ти дяка. А заедно нанашки одгваряли — покій си дай, бо тя споневірят.

— Иле, де така поцтивина, што аж мў з очей правдом смотрит, матері — хоц жениній кривду вдіє? — І його тацьо небіщик зо

Швирдяківки такий стерний газдував. То не сес з Бринкачівки, што ходит як паюда напаюджена.

Дуган, палонку — бревітернич, што скорбит челядня — од першого разу отктився. Ганебско молоджаву пропіників псотит — на цілу гамбу. За то го за сватача або на вічурки заедно згваряют — як дакого ворожеля.

Такой било заедно — гейби сириньча. Никус го сійка не опівкала на свирбигузі. Взіпак нанашки го зажегнали в купівці.

Лем даколи Євка шарудила — Уж-ем не гідна, руки ни плягують. Не буду ти веце в гаїчок копилят заводжала. — Такой часом дудраня піяло хресьцянку, бо на своїм, не на комірстві, ключи і од лади за запаском стрямбали.

— Такой ес велебний мастер — а зварка дугу спустила, лахи пак до вилиї не одзваряти. Волівчаници вотиц склентав.

Шварний, бо стерний Бозянин пристах. Лем коло фалечняків шатував би си — рядом. А хижки не дозрит. До Митра Хомканиного по ксьойжки залічат, а зативков вітер черепкат, ніт рук лату придзямбати. — Віщок такий — чудак!

— Та наджеся, вадите, мамо — сідте си на запецку; бале реку не буду осифувати. Кой ня пре до писма, то и другому очі одомкну. За битаря ся не задаю.

— Дале покій, синойку, вера Боже — я лем так на шпас, бо сеса лем би си муцики до дзеркала пав'янила — прикісна моя годинойко. А опалаянки — кой билам не діздріла, не углик пригрілися, бо си пішла як перечко до студенки по водицу. А ярчани крупы з горце вивалували, чкода, бо безум прибіжат зо чколи — сербати йойкат.

— Єм гамбу розпустила, а сигиня квинькат.

Борзенько, як ярний вогонь, Євка боденьку одставила и хлопятиску красні приспівувала:

Колишся колиско,

Попри землю ниско.

Я в тобі колишу біле хлопятиско.

Колишся колиско, колишу тя

ручков,

Як тя виколишу, дам тя на

научку.

Будиш мі ся вчити дрібного

писаня.

Будиш споминало мого колисаня.

Юліян Бескид.

—о—

Святочну Вечеру закінчено відспіванням «Ще не вмерла Україна». Після того почалися танці, що затягнулися до 2-гої години ранку.

На слідуючий день (місцеві часописи принесли обширні згадки і знімки з святочної вечері, а в цілій українській колонії тільки було балачок — що про це свято.

В закінченню подаємо цінні замітки наших передплатників в Америці, що їх прислала наша Високодостойна Дородійка Е. К. (на власне бажання не подаємо цілого імені і прізвища. Ред.) зі Скрентону. Ось частина листа:

«Дорогі Кумо — якщо Ваша ласка напишіть від мене пару слів до Львова. Той старий емігрант Українець-Лемко, Дионіз Голод з Порт Джервіс пише мені, що Він Вашу газету «Наш Лемко» високо цінить та її полюбив як свою Рідну Матір і її буде передплачувати та читати до самої смерті. Він дуже свідомий громадянин. Перед кількома роками ходив оглянути земський рай — Каліфорнію. Ми дістали від Його листа з Льюс-Анджелюс — Каліфорнія, то-ж знаємо напевно, що Він там був — перший Українець Лемко. Так само бачили ми Його на Світовій Виставі в Чикаго. Він уродився в селі Луг, горлицького повіту, проживає у свобідній та прибраній країні Америці вже 48 рік. Особисто напише до Вас листа пізніше. Згадує також в листі, що його Дорога Дружина разом з Ним тужить і думає, де поділися гарні молоді літа — чи вернеться скоро утрачене щастя Рідного Краю, щоб вернути та старі свої кісточки покласти на Рідній Вільній Батьківщині? З Богом оставайтек.»

— Далше подаємо цінну вістку нашого Дорогого Брата Т. К. з Нью-Йорку, що ділиться з нами радісною вісткою, про праці Комітету, оголошені в українській пресі в Америці, зокрема в «Народній Волі». З того приводу закликаємо Всіх наших Дорогих Братів за Океаном до безупинної праці для добра Рідних Сторін. Це, що віками занедбано — мусимо відробити та гідно піднести наш Рідний Національний Стяг для загального добра і кращого добробуту нашої любові Лемківщини. Лемківщина стане найкращою та найбагатшою сторінкою всіх наших Рідних Земель.

З Христом до побіди!

ПРОДАЮТЬ АМУНІЦІЮ.

Абіссинія закупила в Чехословащині багато амуніції і ручної зброї. Абіссинський уряд вплатив чехам один мільйон доларів в готівці, решту загварантували чеські банки.

ПРОЦЕС ЗА ВБИВСТВО МІН. ПЕРАЦКОГО ЗАЧАВСЯ

В понеділок, 18-го листопада ц. р. о годині 10-тій ранком зачався перед окружним судом у Варшаві великий політичний процес за вбивство міністра Перацко. На лаві підсудних засіло 12 українців, між ними 2 жінки. Їх боронить 4 українські адвокати.

АКТ ОБВИНУВАЧЕННЯ.

Прокуратурія апеляційного Суду в Варшаві обвинувачує: А) 1) Степана Бандеру, літ 26, 2) Миколу Лебеда, літ 25, 3) Дарію Гнатківську, літ 23, 4) Ярослава Карпинця, літ 30, 5) Миколу Климишина, літ 26, 6) Богдана Підгайного, літ 31, 7) Івана Малоцу, літ 25, 8) Якова Чорнія, літ 28, 9) Євгена Качмарського, літ 25, 10) Романа Мигалю, літ 24, 11) Катерину Зарицьку, літ 21, і 12) Ярослава Рака, літ 27, в тому, що: всі вони між роками 1929—1934 належали до Організації Українських Націоналістів.

Хто обвинувачує, судить і боронить? Де що про підсудних.

Підсудних обвинувачують два прокуратори. Адвокати: д-р Лев Ганкевич зі Львова і д-р Олександр Павенцький зі Львова, м-р Степан Шлапак зі Станиславова і д-р Володимир Горбовий з Долини. Підсудні відповідають на питання тільки в українській мові (з виймком Климишина, котрий взагалі не відповідає). Предсідник заявляє, що українська мова допущена в судах тільки в полуднево-східних воевідствах. Трибунал ухвалив вівзати перекладчика, котрий перекладатиме ті заяви підсудних, що матимуть злочинний характер. На салі є коло 40 кореспондентів різних газет і коло 30 людей з публіки. Між публікою є мама Гнатківської, батько Карпинця і бабка Зарицької, визначний польський письменник Хороманський і б. віце-маршалок сойму Полякевич. Сучасних політичних діячів не видно. Чужі кореспонденти присвячують докладну увагу підсудним і ходови процесу.

ЗГОДА БУДУЄ — НЕЗГОДА РУЙНУЄ.

В Марущині, пов. Новий торг, заможний господар Людвик Ціско посварився зі своєю жінкою Марією за дурницю. Жінка торкотіла рано, що віз завалював подушку. Розгніваний муж кинув на жінку подушкою та опісля вхопив за сокиру. Жінка зірвалася скоро з ліжка і вхопила залізний баняк і так вдарила свого чоловіка по голові, що він упав на землю. Жінка наробила крику і сусіди збіглися на ратунок. Але нічого не поможло — Ціско помер. Жінку арештовано.

ПОСВЯЧЕННЯ ШКОЛИ В ПЕРЕМИШЛІ.

В Перемишлі на Засянні збудовано завдяки матеріальній допомозі Кир Йосафата новий шкільний будинок для 6-клясової школи імені св. Николая. В неділю, 3. ц. м. відбулося її торжественне посвячення, на котре прийшло численно перемиське громадянство і діти, які вчать в цій школі. В гарно прикрашенім будинку Пресв. Кир Йосафат виголосив промову, в якій підкреслив у першу чергу заслуги теперішнього Епископа у Злучених Державах Кир Константина при заснуванні й веденні цієї школи. Це миле торжество закінчилося багатолітствіями фундаторові та всім іншим добродіям школи.

—o—

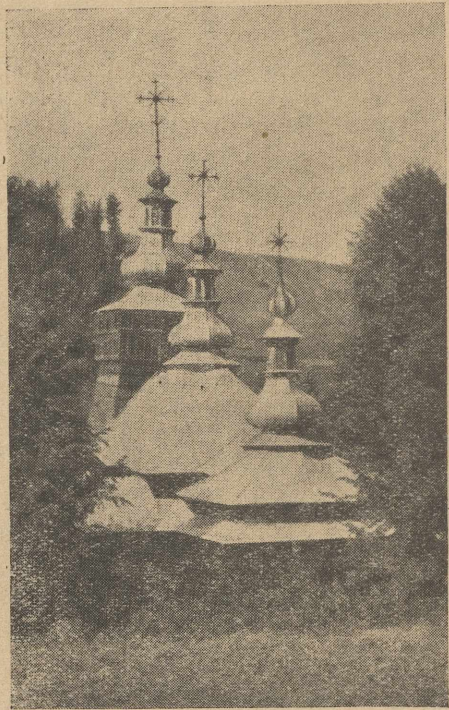
КАРИ НА ЗАЛІЗНИЦЯХ.

М-ство комунікації в Польщі оголосило табелю грошових кар, які стягатимуть від осіб за недодержування ладу на залізницях. І так **по одному злотому** кари платитиме кожний, хто: переходить, переїжджає і переганяє тварини через залізничий шлях тоді, коли переїзд замкнений і сигнали вказують на переїзд поїзду; за допущення тварин на шлях; за ходження по рейках; за вхід на перон без білету; за перебування без цілі на залізничім двірці або в буфеті; за введення до почекальні роверів, шляху, рамп і т. п.; за вихилування з вікон вагонів; за перебування на сходах і даху поїзду або будці кондуктора; за захоплення місця у вагоні, яке зарезервував собі раніше інший подорожний; коли мужчина понад 10 років всідає до дамського купе; за курення у вагоні для некурців і за пльоття на підлогу. **По два злотих кари** платиться: за вскакування і вискакування з поїзду, за відчинювання дверей вагону підчас їзди, за викидування більших предметів з вагонів, за розвішування реклям і написів на залізничім просторі без дозволу влади. **По пять злотих кари** платиться: за палення бенгальських вогнів у вагоні, за торгування і грання у вагонах на інструментах; за вхід до вагону без білету.

—o—

ПОЖЕЖА В ДОМІ УМОВО ХОРИХ.

В Монтреалі (Канада) знялася грізна пожежа в закладі, де перебувало пять тисяч умово хорих. Пожарна сторожа мусіла вязати хорих, бо вони не хотіли вийти зі шпиталю; пятьох хорих згоріло під мурами закладу.

Село Милик, коло Мушини.
Дуже гарна лемківська церквця з 1813. р.,
відзначається гарною симетрією будови.

ЖАЛІБНА КНИГА.

Поіменний список поляглих членів Української Галицької Армії (УГА) у визвольній війні.

Українські інваліди видали «Жалібну Книгу», щоб увіковічнити пам'ять наших національних Героїв, що зложили на жертвеннику Неньки-України своє молоде життя. Як карні члени Української Галицької Армії, як вірні Сини України ішли в бій із піснею на устах і глибокою вірою в серці в повну перемогу нашої слушної справи. Серед найгірших злиднів в голоді і холоді будучи, навіть в найбільш критичному положенні не опустили своїх рядів, не просили свого противника помилування, а навпаки, гордо піднявши в гору Український Національний Прапор, воліли радше голови свої покласти на полі Слави як Лицарі, чим соромом покритись і вертати в рідні сторони, як побіжені.

Як тяжкою була наша визвольна боротьба, так і великими мусіли бути жертви. Десятки тисяч молодого цвіту Українського Народу положило головами.

У цьому списку знаходимо також наших братів з Лемківщини, що загинули в цій визвольній боротьбі.

Андручин Гнат, Береги дол., пов. Ліско, помер 17. 8. 1919. Бересть Лит. (Бугшопи).

Бабяк Василь, стар. десятник, ур. Вільхівці, пов. Сянік, пом. 29. 12. 1919. епідем. шпиталь в

Глібові коло Нової Ушиці, подав команд. шпиталю І. Брил і студ. мед. Дубравка.

Васьо Микола, Ліско, пом. 21. 8. 1919. Краків (Домбе).

Калинич Федір, стр. 3 бриг., ур. 1899. Ветлин, пов. Ліско, пом. 26. 12. 1919. на тиф у Винниці, св. о. Лебедович.

Коваль Дмитро, стр. сапер., ур. 1897, Поляни, пов. Ліско, пом. 21. 12. 1919, на тиф у Винниці, св. о. І. Лебедович.

Левинський Станислав, Ропиця польська, пов. Горлиці, пом. 28. 9. 1919. Краків (Домбе).

Лукаевич Олександр, однор. стр. Н. К. Г. А. (Начальна Команда Галицької Армії), ур. 1901. — Сянік, пом. 27. 1. 1920. на тиф у Винниці.

Макар Андрій, Токарня, пов. Сянік, пом. 15. 9. 1919. Краків (Домбе).

Мураль Іван, стр. 8 бриг., ур. 1890. Бандрів народ., п. Ліско, помер 14. 11. 1919. на тиф у Винниці.

Миців Михайло, стр. 7 бриг., ур. 1900. Тимкова, пов. Ліско, помер 5. 9. 1919. на тиф у Винниці, св. о. І. Лебедович.

Незадовго вийде третій та четвертий списки поляглих, тому хто не знає, де дівся його брат, або свояк, може писати до Т-ва Українських Інвалідів, Львів, Потоцького ч. 48.

ЩО ПИШУТЬ УКРАЇНСЬКІ ЧАСОПИСИ

про історичну повість професора І. Филипчика. «Правда» помістила таку рецензію:

«**Іван Филипчик. Будівничий Держави.** Історична повість з 12. віку. Передмову написав о. Роман Лукань, ЧСВВ. Самбір 1935. Накладом Філії Т-ва «Просвіта» в Самборі. 18Х13. Стр. 164.

Сиву давнину розгортає перед нашими очима автор цієї повісті. Це діла давно минулих днів над берегами нашого срібнолентого Сяну, на нашій дорогій нам Лемківщині, це перекази глибокої старини, убрані в форму історичної повісті. Серце росте, коли згадаємо про ту нашу славу, минувши-ну за княжої доби, але воно забеться в нас ще живіше, коли згадаємо, що ті наші геройські західні окраїни, не тільки були колись разом в одній великій нашій державі, але помагали ту державу будувати. Не дамо цієї землі — скаже собі читач, коли прочитає ту історичну повість Івана Филипчика.

Поширюйте „Нашого Лемка“

НАДІСЛАНА ЗАЯВА.

Вп. Пане Редакторе!

Не відмовте ласкаво помістити цього листа у Вашому часописі.

В минулому я працював через декілька років, як активний член так званих «Українських робітничо-фермерських масових організацій». Частина українського робітництва заведена брехливою пропагандою верхів, не мала найменшої уяви про нещирість і зрадництво провладу.

Але продовж 8 років я переконався про їх підступні хитрощі та нещирість, коли мав нагоду ближче придивитись їх діяльності.

Я покинув їх організації, бо побачив, що гірших обманців за них мабуть немає у світі. І я вважаю своїм моральним обов'язком подати до відома заяву, щоби перестерегти тих, що не знають, що діється за кулісами.

Я лишив «УРФМО» тому, що запевнився, що ці організації не є українськими, але існують лише для баламучення українців і українок за большевицькі гроші.

Ці організації не є робітничими. Їхня праця нищить робітництво і його інтереси, розбиваючи єдиний робітничий фронт, та видаючи їх ворогам Українському Народу. В провіді цих організацій тяжко знайти робітника, бо він складається з фахових-платних агентів, що не люблять тяжкої праці. Нема гіршого ворога українського робітництва, як ренегати (зрадники) і кати московські наймити.

Ці організації не є масовими, і ніколи самі робітники і фермери (хлібороби) ними не кермували, провід «УРФМО» завжди був в руках невеликої зграї нової «комуністичної аристократії».

Моїм переконанням є, що кожен українець і кожна українка, що не втратили ще совісті і гідності, не повинні залишатись далі під проводом цих кривавих гробарів долі нашого народу.

З глибокою пошаною,

В. І. Челюк.

Торонто—Канада.

Всі українські народні часописи прошу передрукувати цю заяву.

Українці Лемки!

Зложіть свій гріш у своїй установі і викупіть найдалше до **25 грудня ц. р. полісу** за забезпечення 1/3 частини вартости будинків на 1936 рік у агенти

**ТОВАРИСТВА
ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
„Дністер“**

Лемківська дійсність

Діяльність о. Масцюха.

В тісній звязку з лемківським регіоналізмом стоїть справа створення Апостольської Адміністрації для Лемків. Цей уряд Ап. Адміністратора не був впливом потреби піднесення католицтва (чи його ратування) на Лемківщині — бо як могли ці самі люди, які до недавня явно підпирали православ'я стати «ревнителами католицизму». Тут ходило про зовсім іншу справу: відірвати і під релігійним оглядом Лемківщину від українського пня! Це підтверджує хочби історія з духовним семінаром для питомців лемківської «дієцезії». Спершу ходили чутки, що має повстати духовний семінар в Сяноці чи Римакові, що питомцям буде вільно женитися і т. п. А тут нагло, мов грим з ясного неба, приходить вістка, що питомці з Лемківщини будуть студіювати в **краківському університеті**. Оптимісти дурили себе ще, що може буде ще окремих інтернат для наших питомців, що будуть викладати деякі наші професори, а може це все неправда... Не хотілося прямо вірити, щоб о. др. Масцюх згодився висилати кандидатів на греко-католицьких священників на латинську теологію, коли під боком є два греко-католицькі семінари (в Перемишлі і в Станиславові) і Богословська Академія у Львові, де рівені науки напевно не уступають краківському університетові! Як може в Кракові питомець — кандидат на греко-католицького душпастиря пізнати свій обряд, відчутти духа греко-католицької церкви?.. Якби не було великої різниці між латинським і греко-католицьким обрядом, то Папська столиця не творила би окремої Богословської академії для греко-католицьких питомців у Римі?.. Вони-ж дуже добре могли студіювати в латинській! Та видно, що Ап. Адміністратор думає інакше! Йому це все одно. Та що на це скаже загал вірних, ці Лемки, такі обережні, підозрілі на найменші сліди латинства, прямо перечулені на цим пункті? Як приймуть вони цих священників, вихованих в чужому дусі (питомці приміщені в ченстоховському семінарі в Кракові), в чужому обряді, необізнаних з потребами вірних?.. Чи не є це вода на млин православним? Таж вони напевно використають це для агітації, а зрештою її навіть не буде треба: Лемки самі виступлять проти цього, бо це «пільське». Чи застановлявся над цим всім Ап. Адміністратор, який прийшов на Лем-

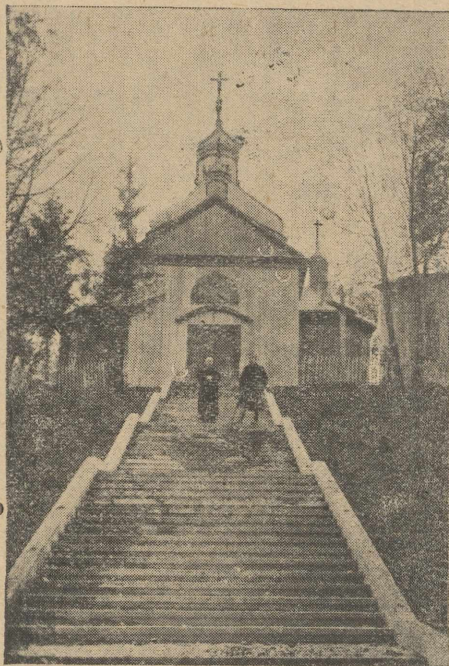
ківщину на те, щоб здержати перехід на православ'я, а тих, що перейшли повернути? А може о. др. Масцюх ще даліше вірить, «що по виборах батюшків наженуть, а паству будуть наворачувати буками». Що-ж, є різні способи релігійної праці. Щоб тільки не прийшло прикре розчарування як у Кам'яній...

Коли даліше о. Масцюх буде уважати, що непотрібно місії на Лемківщину, — то будемо свідками, що релігійні відносини на Лемківщині не тільки не поправляються, католицька церква не зміцніє, а буде хилитися до упадку. Це зрештою бачимо тепер, де мов по дощі гриби ростуть різні секти, головні суботники.

Вина за цей стан впаде на о. Масцюха і на тих, що його видвинули.

I—ко.

(За «Новим Часом» ч. 252).

Дерев'яна церква в Боську коло Римакова, збудована в 1881 р. До церкви ведуть гарні цементові сходи.

Критика нашого життя

(Продовження).

13. Національна свідомість.

Живемо в часах, де кожний народ, себто мільони людей, що говорять тою самою мовою, мешкають від віків збитою масою на тій самій землі (Батьківщині), мають спільну минувшину (історію), спільну стару культуру, є тої самої породи (раси) і вдачі (успосіблення) — отже творять націю. Що це значить? Ці мільони людей (народ) усвідомляють своє число і силу, окремішність від інших народів, землю, на якій живуть, признають за свою власну і готові боронити, колиб хтось відважився її їм відібрати, організуються й зеднують в одно, назначують найвищу владу і в цей спосіб між іншими народами живуть та стараються здійснити і виконати це, що їм від Божого Провідіння призначене. Українці, німці, поляки, англійці є націями (українці мають свідомість своїх завдань, велику історію, багату в моменти боротьби за здійснення Української Нації) зате не є ще нацією наші цигани (не мають ще свідомости своїх завдань), або дикі народи в Африці, Азії, тощо. Таке національне освідомлення, себто свідомість, що ми українці, потомки давних русичів і козаків, що ми частина українського народу, галузь української нації — повинні й ми мати і виробляти собі. Повин-

ні ми вирабляти в собі світогляд, себто трафний погляд на речі, які довкруги нас діються, зокрема яшний національний світогляд. Це є знати, що діється тепер з нашою нацією й що повинно статися, до чого ми повинні прямувати. Тому мусимо горнутися до рідних українських книжок, часописів, календарів, старатися по змозі, хоч тяжкі часи, невеличкими квотами точно платити за газети, бо не маємо нізвідкіля підпори і всі ми здані лиш на власні сили. Таких, що ще неє національно свідомі, треба нам старатися їх освідомити і напровадити їх на добру дорогу. Всі ми теж повинні добре знати історію України-Руси. Пізнаваймося скоро на різних баламутниках і не даймося їм звести на манівці.

(Даліше буде)

ВЛОМ У НОВОМУ САНЧІ.

Ніччю з 14. на 15. м. м. вломилися невисліджені дотепер злочинці до каси Кредитової Робітничої Спільки й забрали з каси 14.000 злотих. Вломники «працювали» в рукавичках і тому трудно буде їх найти.

НОВИЙ ЧАСОПИС.

Від 15. листопада зачав виходити новий часопис «Українські Вісті». Є це третій щоденний часопис поруч «Нового Часу» і «Діла».

ЗЕМЛЯ СВІДКОМ МИНУЛОГО

— географічні назви як історичне джерело

Збірка географічних назв дасть ученим спомогу відшукати багато затрачених тепер осель, які зустрічаємо в літописах, давних грамотах, судових актах. Вона допоможе рішити питання, чи вузький клин, що ним всуваємося аж поза Попрад — це захований в горах останок старого українського осельництва, на Заході, як також дає причинки до пізнання багатьох прикмет нашого краю в давнину. Такі закінчення — як — ин, -ів вказують на імя поселничого пр. Романів, Сенів і т. п. Знову ж деякі назви вказують просто на спосіб оселення. Від другої половини XIV століття великі землевласники, щоб приманити в Галичину нових поселенців, надавали їм різні «вільности», звільнювали нові оселі на 10 або й на 20 літ від всіх данин і роботизни. Так повстали оселі, що звалися Волями, Вільками, Волицями, Слободами, Слобідками. Їх було куди більше як тепер. Знову другі назви осель вказують на багновини та мокравини, що колись займали величезні простори; в першу чергу всякі Руди, Рудки, Рудавки, Зарудці (слово *руда* в українській мові означає також грязюку, невисихаюче болото); відтак Багна, Заболотці, Мочари, Болотня, Мокра, Гнила, Кальпе, Кальпиця і другі. Переховалося також багато у нас незаних і неуживаних імен, приміром: Арлам (— Арламівська Воля), Маласт (Маластів). Це лише деякі назви сіл, тому коли зберемо всі назви частин кожної оселі, піль, пасовиськ, гір і т. п. будемо мати багато матеріалів до нашої минувшини.

Тож подаємо квестіонар та проха-

ємо точно на його подати нам всі відповіді.

1. Урядова назва, оселі - повіт.
2. Чи це місто, містечко, село, присілок? Як присілок, подати до якого села (громади) належить.
3. Як нарід називає оселю? Як зовуть поодинокого мешканця оселі і всіх разом? Чи оселя не мала давніше іншої назви та яку? Чи між мешканцями є родинні назвиська, що від них могла би походити назва оселі? Чи околиці села не називають оселі або її населення якого шутливою, або глумливою назвою?
4. Може існують про оселю які приказки?
5. Як називаються поодинокі часті оселі?
6. Які є окремі назви вулиць, доріг, площей та роздоріж?
7. Які присілки належать до цієї оселі (громади)?
8. Чи є коршми, заїздні дома, які мають свої окремі питомі назви?
9. Які назви мають поодинокі частини сіножатей, пасовиськ, полонин, болот (багон)?
10. Які назви мають ліси, гаї, корчі, зруби, поляни серед ліса?
11. Як зветься ріка, що пливе через територію оселі? Які потоки і до якої ріки плывуть? Чи є джерела або криниці з окремими назвами і якими?
12. Як називаються глибини та вири, броди, острови в ріці?
13. Які є стави, або озерця?
14. Які пороги та водопади в ріці?
15. Чи є в околиці могили і кургани

і які мають назвища?

16. Як називається пасмо гір або горбів, що переходить через область оселі (громади)?

В слідуєчій числі буде ще десять нових питань, тому просимо вже підготувати відповіді на подані питання та разом на одній сторінці паперу писати дбайливо. За успішну працю чекає кожного дописувача гарна нагорода.

КРАЄВІ ТА ЗАКОРДОННІ ЦІНИ.

Для порівняння подаємо деякі ціни краєвих товарів, щоб порівняти їх з такими самими артикулами за кордоном.

За 100 кг. пшеничної муки: Польща 27.58 зл., Англія 34.99, Австрія 63.69 зл., Німеччина 61.27 зл.

За 100 кг. бульби: Англія 14.15, Австрія 12.04, Німеччина 9.18, воли (жива вага) 1 кг.: Польща 0.65, Австрія 1.25, Німеччина 1.79.

Свіжі яйця (за 2 копи): Польща 8.69, Англія 20.59, Австрія 15.05, Німеччина 25.62. З того бачимо, що в Польщі найдешевші споживчі товари, але зате промислові вироби багато дорожчі. Скіра на підшви: Польща 4.50, Англія 4.33, Німеччина 5.72, Америка 4.22.

Цемент: Польща 5.39, Англія 5.15, Чехія 5.05.

Нафта: Польща 43.30 (за 100 л.), Англія 33.37, Австрія 25.08, Чехословаччина 30.33.

Всіх свідомих кличемо до здвоєної праці. Самі здобуваймо собі кращі умовини, не оглядаймося на нікого, пробуджуймо сонних. Підносім всі ділянки нашого національного життя. До сильних світ належить.

Іван Филипчак.

БУДІВНИЧИЙ ДЕРЖАВИ

...В тій хвилі кинулася угорська кіннота вплав через половецький потік і станула під стрімкою й високою скелею замку. Злізши з коней, почала спинатися горі скалою до замку. В тій хвилі посипалися на них зломи каміння, що позвальновало з ніг деяких воїв, а деяких сильно потовкло... Кілька воїв ухилилися набік і підступили під мур коло церкви св. Івана¹).

Тут оборонці городу облягли їх киплячою смолою й гарячою водою, так, що не могли удержатися на стрімкій скелі, покотилися над беріг половецького потока.

Другі два зводи малярської кінноти перебрили половецький по-

тік при самім його гирлі й здвох сторін облягли княжий замок. Однак вони навіть не пробували спинатися при прямовісній скелі. На замковій галерії стояло лише кілька наших воївнів, що метали згори каміння й пускали стріли до косооких Мадярів.

Тій военній операції придивлявся з сянського болоня молодий угорський король Гейза. При його боці находилися його перші державні достойники, архієпископ Кукниш і кілька вельможів. Військами кермував бан Урош. Він побачив, що Сянік не так легко здобути, тимбільше розбиті на високій скелі його замок. Переїхав з полудневої сторони половецький потік і побачив, що тут далеко менша гора, а зі сторони села Дубрівки майже невелика горбовина боронить городу. Однак тут перешкаджала здобути го-

роду відосіблена гора «Сторожня»,² сильно укріплена й загороджена частоколом, за котрим скривалися також оборонці.

Угорські военачальники під проводом бана Уроша обіхали щераз город кругом і закипили гнівом. Шукали найслабшого місця, однак такого найти не могли. Вернулися назад і станули перед наметом короля Гейзи, де відбули нараду, на котрій рішили цілою силою своєї армії розпочати бій увечорі на всіх фронтах, а головний удар завдати ворогові від полудневої брами. Таким лише способом зможуть добути сянську твердиню.

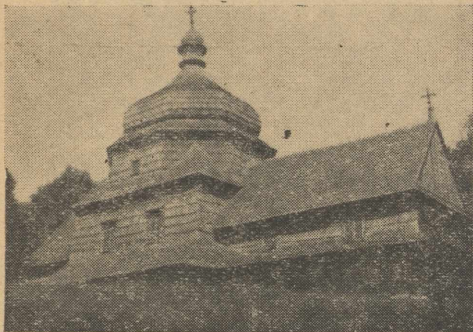
1. Нині Площа св. Яна.

2. Нині гора Міцкевича, або «Антикарка».

Так кінчається 11. розділ цієї історичної повісти п. з. «Будівничий Держави».

ВЖЕ ВСІМ ЗАБАГАТО

У селі Чертежі є стара церква, стоїть під охороною краєвого консерватора. Колись хотіли Чертежани цю церкву розібрати і поставити нову, але їм цього не дозволили, бо церква має свою цінність як старовинна пам'ятка. Перед кількома днями приїхав у се-

ЗНЕВАГА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИХ СВЯТ.

Судово-адміністраційні чинники на Лемківщині зневажають гр. кат. свята. І так: на свято Архістратига Михайла (21. XI. 1935.) визначив, на год. 10. рано, городський Суд в Дуклі розправу, на яку покликав гр. католика Івана Пилипа зі Зиндранової, а знова уряд гмінний в Тилявій (Дуклянщина), де війтом є православний Звіринський Яків, завізвав на сей самий день (т. є на 21. 11. ц. р. на год. 10. рано) греко-католиків зі Зиндранової Степана Деркача, на якесь там «пшеслухане».

Такий поступок судово-адміністраційних чинників уважаємо зневагою наших свят і (сею в католицькій державі не повинно бути.

ло». Приїхав до Риманова той вимріяний «руснак-краян». Зараз по приїзді почалося на Лемківщині нове урядкування, та заразом і новий клопіт.

Скоро появився пастирський лист до священників і до вірних. І в тому то листі, як всім відомо — сталося чудо. Тільки не таке чудо, як було в Кані Галилейській, коли то Спаситель змінив воду у вино. Те чудо було таке, що люди з церкви повтікали, почувши про таке чудо. Але негадайте — що хтось інший втік з церкви, як не ті самі, рускі люди — що так давно чекали на свого владику!

Те чудо діялося в Завадці р. і в інших місцевостях.

Ще в тім часі, як мав приїхати до Риманова ап. адміністратор, то учитель зі Завадки р., Фучила не міг дочекатися та розіслав своїх однодумців по селі, щоб записували людей за о. Масцюхом, бо мовляв — як будуть підписи — то борше приїде — українцям на злість.

Не довго треба було чекати, як політика Фучили змінилася, бо вже цього року на Покров Пр. Богородиці — як у нас був празник — і на той празник мав приїхати о. Масцюх. Почувши тее «рускі люди», що має надіхати ап. адміністратор зі сусіднього села Терстяни, задумали загородити йому дорогу. Як задумали, так і зробили; в ночі з неділі на понеділок викотили на дорогу грубого кльоца, замість хлі-

до о. Масцюх і йому церква не подобалася. Тому почав на проповіді гримати на Чертежан, що не покрили церкву бляхою та не перебудували її. Це знову озлобило селян, а коли при кінці Служби Божої правлячий священник почав співати «многолітствіє» о. Масцюхові, ніхто не хотів співати так, що це «многолітствіє» відспівав тільки священник. Отже селянам було забагато того, що о. Масцюх втручується до справ, що на них не розуміється.

Самі не знають, що роблять

Недавно, бо ще нема два роки від того часу, як була вістка, що на Лемківщину призначено ап. адміністратора о. др. Василя Масцюха. Московські недобитки підняли крик, хочемо — руского біскупа, бо ми народ руский, непотребуємо тут українців. В першій мірі такі мрії мов на цілі «Лемковский Союз» — та інші. І дійсно — «сповнилося, що в пророках бу-

Зломаний Хрест.

Ще малим хлопцем Андрій не раз бачив її... оту притоптану, бурянами та хабазям порослу — могилу під лісом.

Бігав по ній. Дріботів своїми моторними ніжками, завертаючи Красулу та Лисуню.

Це колись...

Тепер: Андрій вже кремезний парубок. Розрісся як дуб, карпатською природою викоханий, нуждою та злиднями гартований.

Тисячі разів бачив він самітну опущену могилу, але ні один — од нісенякий раз не защеміло його серце, не зродилося питання:

— Кого скриває в собі, оця всіми забута могила? — За що віддав жигтя той, що спочиває в обіймах сірої землі? Спочиває одинцем, да леко від людських кладбищ і тільки невеликий березовий хрест видніє на його могилі.

Йому байдуже!..

Але раз; осінні вітри гуділи наче дзвони на панахиду, дерева гнули свої верхи, били поклони — це вони віддавали честь борцві.

Вітер злобним ставав; гуляв як навіжений. Він термосив своїми лапами цілий ліс. Стогнав, з корінням намагався вирвати віковічні дерева, але вони не подавалися, лиш сухе

віття з них облітало. Що раз лютійший ставав!

Шелестіло сухе бадилля бурянів на могилі. Та нараз... вітер рванув з розмахом, заперся і... хруп! — наче підгата стебелина упав березовий хрест.

Зареготався гордовито вихор, аж шум покотився полями. — Це він чванився; всім хотів розголосити: — Ось дивіться, — двацять літ стояв хрест отам на могилі, двацять літ підгизала його гниль і ніщо не могла йому зробити та я раз махнув і повалив його.

...Тоді Андрій з поля вертав. Гоп-гоп, стрибав через вузонькі загінци та вимахував мотикою. Ось він вже на могилі. Станув. Ноги захиталися під ним тілом затрясла якась дивна дрож, немов електрична струя пробігла по йому. Зігнувся і підняв хрест. Непорушно вплив в нього свій зір. На хресті була невеличка дощинка-табличка і на ній ножем вирізьблений, вже геть почорнілий напис:

„Василь Голубенко — Український Січовий Стрелець — Упав у боротьбі за волю Рідної Землі — дня 13.V. 1915“.

Читав, та слова западали йому глибоко в душу. Сам не міг з дива вийти, як це воно могло бути, що він до тепер ніколи не зацікавився, не переглянув полинялого напису,

не перечитав його. Зате тепер прошибав кожну букву. — Стояв як камінна статуа. Чув, що щось приковує його до могили та одночасно якась сила вникає в його тіло, пливе з розбурханою кровю до серця, до голови. В голові викрешує іскри бадьорости та завзяття, будить якісь привиди...

Він бачить: широкі лави людей в сірих одностроях. Усі вони рвуться в перед а їм на зустріч, з грюкотом, свистом, летять вогняні мушки. Поле червоніє від крові. Падуть одні, але другі без стриму дальше ідуть й ідуть!.. Усюди чути дзенькіт зброї. Андрій теж напружує мязи і чах, чах! — сипле удари.

Відрух рукою вмить перервав усі привиди. Глянув і стрепенувся, — в руках була мотика. Щезнули привиди, жива дійсність станула перед його очима. Але Андрій дальше стояв.

Збирав розсіяні думки, що снувалися в ясний світогляд.

Ще добру хвилину стояв, відтак, зірвався і скочив, раз і другий а дальше вже біг без тямки. Його груди хвилювали як ковальський міх, — це розпирала їх, одна могутня й незломна постанова:

— Я ставу на місце того, що упав, ще й інших потягну за собою!

Петро Попередний

бом і сіллю витати, то заколотили кльоца на дорогу.

Така то ціла політика господинів, що самі не знають, що роблять!

Посторонній.

Сяніцька хроніка

Виїзд і працання визначних громадян. Дня 3 листопада 1935. р. представники культурно-освітніх установ у Сяноці у числі 11 осіб попращали радника о. с. і письменника Лемківщини дра Франца Коковського, члена всіх сяніцьких установ враз із його Високодостоїнною Дружиною, що виїжджають на сталий осідок у родинні сторони, то є до Бережан. При працанню вручено д-р Коковському з рамени музейного товариства «Лемківщина» відповідну артистично виконаву грамоту, іменуючи його почесним членом Музею, якого був основником та добродієм. Завдяки йому, музей «Лемківщина» має вже характер правдивого музею, з великою кількістю цінних старовинних експонатів, а головню ікон. З виїздом панства Коковських тратить сяніцьке громадянство правдивих та зразкових громадян. Рівнож ціла Лемківщина, котру д-р Коковський пізнав та щиро полюбив, даючи вияв цього у многих статтях, оповіданнях для старших і для дітей, беручи основу до них виключно з минулого й сучасного Лемківщини — тратить звязкового зі Своім Материком. Дякуючи за дотеперішню працю, просили представники установ не забувати й надаліше про Лемківщину, яка їм завдячує стільки добра.

Листопадове Богослуження у Сяноці. Як минулих років, так і цього року відправлено з приводу листопадових роковин торжественне Богослуження у дні 1-го листопада при співучасті 7 свшчеників на чолі з о. дек. І. Цегеликом, о. кан. Константиновичем та о. П. Андрейчиком. По Богослуженню відправлено панахиду за поляглих на болю слави Українських Борців. По середині церкви виділа гарно прибранна могила. Співав сяніцький хор під орудою д-ра Блавацького, відспівуючи рівнож низку стрілецьких пісень. Церква з року на рік більше заповнюється, а цього року була майже виповнена.

«Невольник» у Морохові. Місцевий кружок «Рідної Школи» відіграв дня 3 листопада 1935. театральну виставу п. н.: «Невольник». Театральна саля виповнена була гістьми. Гра аматорів була вдоволяюча. Дохід з вистави обернено на потреби кружка.

Заборона оснування кружка «Рідної Школи» в Команьчі. Сяніцький староста заборонив оснування кружка Р. Ш. в Команьчі — подаючи, що провід кружка Р. Ш. в Коман і може роз-

Дитячий Садок в Залутині. Сидить провідниця Ольга Чабанівна, о декан Цегелик, Др. С. Ванчицький і п. Онуфер.

вивати небажану агітацію серед лемків.

Загальні Збори Кружка «Рідної Школи» в Сяноці на правах Повітового Кружка. Дня 2 листопада 1935. відбулися звичайні Загальні Збори Кружка Р. Ш. у Сяноці на правах Повітового Кружка. Зі звіту було видно, які перепони мав кружок у розвою своєї діяльності. З проєтованих 12 дитячих садків у минулому році не відбувся ні один. У 1935. р. за ініціативою кружка та за його матеріальною підмогою уладжено 3 дитячі садки, а саме в Гуті та Володжі — Березівського повіту і в Загутині — сяніцького повіту. Діяльних членів має кружок 137. у цьому велику кількість свшчеників членів кружках Р. Ш. в числі 28, та товариств — у числі 36. Кружків Р. Ш. у повіті є 5, з котрих деякі ведуть живу діяльність. Діяльність кружка у звітному році проявлялася головню у поширюванню та творенню мандрівних бібліотек. Кружок має 1-бібліотеку сталу в Сяноці, 1-театральну, 1-підручну наукову та другі. Всіх отже бібліотек є 23. У мандрівних бібліотеках є 1346 книжок. Пересічно у бібліотеках є по 68 книжок, головню для дітей та для доросту, рівнож є і книжки для старших та господарські. Всіх книжок у всіх бібліотеках є 1738, а вартість їх вносить 2.430 зл. 80 сот. Всі книжки є гарно оправлені. Попит на книжки великий. У звітнім році прибуло книжок 978 за 1420 зл. 25 сот. Визичають книжки кружки, читальні «Просвіти», та поодинокі свідомі члени кружків у повіті. Заходом кружка уладжено 10 відчитів на рідношкільні, господарські й інші теми. Заходи у звітному році над оснуванням нових кружків не увінчалися успіхом, це з причини заборони. Рівнож були заборони на відчити. Касовий стан кружка у зв. році вносить у прибутках і видатках по 3649 зл. 37 сот. (Великою позицією у прибутках 1934. р. була

жертва для кружків від американців Українців). На внесення контрольної комісії уділено уступаючій Старшині абсолюторію. Вибрано нову Старшину кружка в майже незміненому складі з дотеперішнім головою д-р. Степаном Ванчицьким. Загальні збори поручили новій Старшині кружки провадити у новім році практичні господарські курси для молоді.

РЕВІЗІЯ У ВОРОБЛИКУ КОРОЛІВСЬКИМ.

Дня 16. ц. м. о год. 10 у ночі — перевела поліція в складі 3. постер. ревізію у мешканні Степана Верхоляка. Ревізія тривала 3 години. Шукали за книжками і листами з Америки. Забрали 2 числа Батьківщини з літа ц. р. і 1 пр. Фронту Нац. Єдності.

ЗАБАВА У КР. «СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР» У ВОРОБЛИКУ КОР.

Кр. Сіль. Госп. у Вороблику Кор. уладив забаву дня 17. ц. м. Як звичайно не обійшлося без перепон зі сторони кацапів, а саме зі сторони солтиса і учителя Барни. Забава мала відбутися в громадській Домі. Однак солтис не позволив на уладження забави в гром. домі. На виразне поручення волосного війта, щоб зіволів — рівнож відмовив салі. Вчинено жалобу до Староства і Пов. Виділу. Мимо того забава відбулася у приватнім домі та принесла дуже гарний дохід.

ПОБАЖАННЯ.

Нашому достойному передплатникові Грицеві Сервиському зі Скрентону щиро бажаємо скорого повороту до здоровля для добра Його Рідні й слави нашого Народу.

Редакція і Адміністрація
«Нашого Лемка».

Г о с п о д а р с ь к а с т о р і н к а

КІНЦЕВІ ОСІННІ РОБОТИ.

В оборі. Направити жолоби, драбини, не буде худоба вимикувати пашу під ноги. Двері і вікна добре позаосмотрювати перед морозами. Виплітати солом'яні застави до дверей, з довгої житньої соломи. Такі солом'яні мати добре прикріпити до дверей при допомозі довгих прутів, або листівок. Направити долівку в стайні; з під долівки викинути рештки гною та вичерпати гноївку зі збірника. Під дилі натолочити сухої підстилки; не буде віяло морозом попід спідки та одночасно будемо мати багато вартісного обірника на весну. Корм подавати домашнім тваринам рівними пайками; зважати, щоб тварина не переїдалась, або не заголоджувалась. Найкраще, як один з челяди кормить худобу, тоді він пізнає точно, що належить кожній тварині зокрема.

Господарське знаряддя. Всі залізни частини плуга, борін, валка до втолочування ріллі, рапача і плужка до бульб, культиватора, коліснят до плуга треба вичистити від іглини, насмарувати оливою до заліза або грубо побілити вапном. Вапнити на дворі, щоб вапно скоро засихало. Добре також, тепер поправити всі знищені частини знарядів; буде на весні готове, наче найдене, вкінці тепер скорше можна «розкрутити» злогого, а на весні будуть свіжі видатки. Знаряддя держати в шопі, або стодолі — під ключом, бо різна «птиця» возиться нашими селами.

В хаті. Щераз перевірити скільки рільних продуктів, зважити, чи вистарчить зерна на хліб і кашу; відповідну скількисть перемолоти для тварин. Оглянути, чи немає дір в криші, вправити у вікна дококола рам шматяні папки, або склеїти шпари папером. Клей робити самому з каштанів: висушити каштани, відтак мілко змолоти, мучка переварена в гарячій воді, дає дуже добрий клей. Приодіти себе і шкільну дітвору, пошити її кожухи в крилячих шкірок. Як виправити, читайте «Золотий Колос» на 1936 Р., ст. 132. Відновити передплату на часописи, заходити вечорами до Читальні, бути карним членом рільничих товариств; платити вкладки та дбати про належне поширення свідомости в селі.

ПОШИРЮЙТЕ

«НАШОГО ЛЕМКА»!

ГОСПОДАРСЬКІ ВКАЗІВКИ.

При переході домашніх тварин з осінньої, ще зеленої паші на суху зимову — господарі дуже часто з острахом бачать, що по гарному літі, по ситому кормленні в осени — корови нагло худнуть та перестаються доїти. Яка тут причина?

Отже — в часі пильних осінніх робіт, як сніг вже за плечима, вся хатня челядь порпається при бульбі, другі кінчать молотити збіжжя — поки ще тепло, знову-ж інші по дерево їздять до ліса.

А тварина тиняється цілими днями, дуже часто на дощі по стерницьках — хоч вічно пишемо, що стерні треба коначно підкидати під зиму — та коли верне до стайні, господня кидає її до жолоба, або подає в окремім начинню різні бурачані, капустяні листки, щоб допроситися у корови ложку молока. І це саме невідповідне кормлення коров такими гичками — листям спричинює худнення домашньої тварини.

Від капустяного листя воняє та псується молоко, від бурачаного корови дістають розвільнення. Щоб цьому зарадити, треба разом з цим кормом подавати коровам, поступенно змалюючи

Засновуйте господарські кружки і товариства!

зелену пашу — на солону, сіно, конюшину, полову зі січкою. В цей спосіб легко, без шкоди і наглих випадків переводиться домашні тварини на суху пашу. А здорово перезимувати вже не така тяжка штука, як є в міру паші та сама домашня тварина здорова і відповідно загартована на зимівлю. З цього бачимо, що всюди треба умірковано, з добрим і здоровим розсудком поступати, тоді мине нас багато втрат і небажаних несподіванок.

Одна ще дуже важна річ. Іменно кожний господар менш більш знає, скільки має соломи, сіна, конюшини та скільки бураків і бульби може відложити для худібки. По точнім обчисленню — що дуже легко зробити на основі минулих років — треба перевірити ще тепер, чи сіно не псується, чи до оборога не затікає дощ та зважити, чи стане паші на зиму. Якщо ні — тоді продати гіршу тварину, бо ніколи не виплатиться купчою пашею дозимувати лиху або гіршу ялівку, теля, або корову. Звичайно тепер також і ціна краща як в половині зими. Ліпше менше зимувати, але за це сито і взірцево.

БУДЕМО ЗБУВАТИ ЯЙЦА НА ВАГУ.

Польський уряд уже віддавна задумував скуповувати яйця на вагу. Ми про це писали ще давніше і накликували наших господинь, щоб краще доглядали своїх курей, щоб так діставали яйця вищої ваги.

«Центросоюз» оповістив, що з початком 1936-ого року буде наша кооперація приймати яйця тільки на вагу. Від цього часу вже не будуть платити за яйця від штуки, але від ваги, себто, скільки їх піде на 1 кг. На цім потерплять ті господині, що доставлятимуть до кооператив дрібні яйця; наприклад на 1 кг. повинно йти яких 12 до 16 штук великих, гарних яєць, а дрібних піде 20 й більше. Тоді в переліченню на гроші, припаде за одно яйце більше, або значно менше грошів.

Крім цього «Центросоюз» буде робити умови з членами кооператив на доставу яєць. Кожний, хто підпише таку умову, буде мати забезпечений збут, але мусить їх доставляти в точно визначений час.

ОТРУЯ ЛІКОМ.

В Індіях і взагалі на Сході населення уживає отруйної їди змій як лікарства на різні недуги. Наприклад їд гадюки-окулярника помагає на різні недуги, а проти холери заживають пігулки, що в них міститься їд страшно їдовитої змії кобра. При захорюванні печінок заживають хорі їд кобр зі свіжим соком цукрової трощі. На декотрі недуги шкіри уживають свіжої крові кобри. — Таке народне лікування різних хоріб при помочі їди змій зацікавило вчених в Нью-Йорку, Берліні і Лондоні. Почали вони досліджувати уживані способи і скоро переконалися, що справді гадюча їд помагає на різні недуги. Навіть епілепсію (падачку) можнавилічити їдою змій-питона. Також вплив крові можна загамувати при помочі препаратів (лікарств) з їди. — Численні дослідди, що їх переводять вчені над їдою різних змій, кажуть сподіватися, що небавом і смертоносну змію будуть штучно плекати в городах для добра людства.

ВЕСЕЛА СПІВАНКА.

Нагадалось старій бабі молодого бугі,
Нагикала за намітку дзеленої руги.
Руго моя, руго моя, руго дзелененька,
Я гадала, што я стара, а я молоденька.

ГОРАМИ І ДОЛАМИ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Пereгримка, пов. Ясло.

В селі **Пereгримка** зі сусіднім селом **Клопiтницею** — цього року сектарі повели поважний наступ на тутешніх парохіян. В літі відбувся конгрес сектарів з цілої Польщі тут в селі, де підчас «хрещення» приймали нових членів. Це однак видко не вистарчає газеті «Новій Зорі», що оголосила в літі цього року в ч. 60., що: «правдою є, що від часу обняття управи Лемківщини Іх Е. о. Д-ром Вас. Маслюхом на цілій лемківській області не було ні одного случаю відпадення від гр.-кат. Церкви та переходу на православія або яку секту...»

Щоб цю вістку спростувати, один тутешній інтелігент вислав листа до «Нової Зорі», де подав села, в яких дальше є переходи на секти, однак ця газета до сьогодні цього не помістила. А шкода, щоб дальше ширилося баламутство та на цьому терпів поважний католицький часопис «Нова Зоря».

Зокрема місцевий парох постарався про десятьднівну місію. Місію давали ОО. Редемптористи. Дня 12. листопада відбулося закінчення місії, на яке приїхав Адміністратор ап. і ясельський староста.

Щоб місію піднести в очах сектарів, прибуло на закінчення сімох українських священників з кількома тисячами парохіян та з церковним хором.

Від самого вчасного рана цілі сусідні села йшли до Пereгримки. На школі повівав державний прапор. Рівнож на читальні Качковського був польський прапор (ця читальня веде «широку» діяльність, бо продає горівку!).

Кількадесят кроків дальше тріюмфальна брама. На брамі виднів папський прапор в середині (видко парох казав повісити), а коло неї учитель завісив польський, а з другого боку папського, хтось повісив жидівський з дочіпкою червоною (комуністичною). Деякі казали, що цей жидівський з дочіпкою комуністичною, це мабуть малярський, бо староста, що приїхав з Ясла, походить мабуть з малярської родини, знов інші догадувались, що це може московський. Не віримо, щоб це був московський прапор, бо москалів в Пereгримці нема ніодного, хіба є далеко за селом поховані на військовім цвинтарі. Можливо також, що оскільки це московський прапор, то певно на пам'ятку тих москалів, що в 1915 році (тому 20 літ) втікли з Пereгримки. Ап. Адміністратора не витали при брамі, бо він зробив «на-

зіпак» і приїхав скорше, як заповів, тому витали його на ганку приходства. Перший витав громадський солтис як «лемківського владику». Прикро було слухати такого повитання, однак не дивуємось багато солтисові, бо він держався засади «скачи враже, як пан каже». По солтисі хлопець привітав віршиком, а відтак процесія пішла до церкви, де на порозі витав місцевий парох. На початку Служби Божої Ап. Адміністратор був чомусь злий, а подобрів цілковито на добре аж при добрім обіді коло цанів.

Підчас Служби Божої виголосив проповідь, в якій остерігав людей перед тутешніми сектарами і переходом до них. Отже признає, що є переходи на сектарство (а в «Новій Зорі» як?!).

В селі є аж дві секти, і так агітують, що навіть жінки обох церковників є вже сектарками.

В часі Служби Божої співав гарно український хор з Боднарки, знаний вже в ясельським і горлицьким повіті. По Службі Божій був величавий похід з хрестом, опісля остання проповідь місіонера та закопання місійного хреста. Зі сектарів ніхто не навернувся.

Горлицький.

КЕРМЕШІ.

Дня 14. листопада ц. р., в четвер було багато кермесів по нашій Лемківщині. В Березівщині був у поль. Яблонці. В Ясельщині в Крампній, де був рівночасно соборчик, тому було багато священників.

Багато було кермесів в Сандеччині, а найбільше мабуть в Горличчині. Один з найкращих в Горличчині був у Великій Мацині. Ця парохія завдяки ревному о. деканові стоїть релігійно дуже високо, тому і не дивно, що на парохію і її священника робили наступ сектарі і криницький «Лемко», однак надармо.

ГОРЛИЦІ.

Довідуємось, що серед деяких священників горлицького повіту повстав намір заложити український склеп в Горлицях. Якщо всі священники наші в нім купували разом зі світською інтелігенцією та до цього заохотили би наших селян, то склеп напевно вдержиться. Побажати, щоб цей плян священники якнайскорше здійснили — та заложити у кожному місті свою кондеканальну крамницю.

ЛЕМКІВСЬКІ ГАРАЗДИ.

У нас, на Лемківщині, під сучасну пору живеться дуже «весело». Ви-

старчить лише почуватись свідомим українцем, а вже спливають на чоловіка різні «блага».

Не вірите, що Лемківщина то українське Ельдорадо? І Тома колись не вірив, аж змірив. Загляньте лиш до першого ліпшого, лемківського, свідомішого села, а тоді, разом зі мною, крикнете: правда! Ходіть хочби до Барвінка, короснянського повіту. Живуть там собі наші лемки дуже спокійно; працюють немов той віл в ярмі, щоб вижити з малого кусника гірського, неурожайного поля. А при тім читають й українські книжки й газети, бо вони цікаві й свідомі люди. Мали навіть тов. «Луг», який острими шпильками колов в саме серце деяких одиниць зі сусідів, но й «Лугу» не стало. Задумали основати «Відродження» і збирали підписи, аж тут нагло «бунт пржеців монополюві паньствовему»; спровадили собі українські взори й вишивки, але в тім дехто добачив цигансько-румунськом політикем! — Одним словом, що лиш зачали, то сейчас «приятелі-сусідоньки» (таки з того самого села) погладили їх рукою (чи пак колом) по голові, щоб — мовляв — не «бунтувались».

Навіть тепер, вже по соймових виборах, не забули про барвінчан «чесні» сусіди і то мабуть не забули тому, що Барвінчани, ідучи за голосом своєї душі, голосували на українського посла. Щоб вибити їм „z głowy Ukrainę“ і настрашити їх якимсь лабатим чортом, почали сусідоньки 16. 11. ц. р. переводити ревізії в хатах свідоміших одиниць: Андрія, Теодора і Василя Вархолів. Шукали — як самі казали — за „przedmiotami. rochochodzące z przestępstwa“ і ва „nielegalną literaturą“. Тай знайшли.. кілька чисел «Батьківщини», а радше кільканадцять примірників просвітних рефератів, виданих легально «Батьківщиною». Страх, як дуже утішились „ta nielegalną literaturą“!! Забрали, сховали тай понесли, а на відхіднім записали собі до своїх актів назви інших, „nielegalnych“ українських газет, які передплачують вище згадані особи, а саме занотували собі та ще й олівцем підчеркнули «Український Бескид» і «Нашого Лемка», бож це — знаєте — не що будь, але самі маркантні „przedmioty, rochochodzące z przestępstwa“. Попали їм в руки підчас того „urzędowania“ й українські вишивки, але їх з обуренням і з кпинами відкинули, бо в „cygańsko-rumuńskich wzorach“ не доглянули ніякої „zbrodni“ — Вкінці загрозили карою за „podkopywanie monopolu państwowego“ через підпис декларацій «Відродження» тай — немов той змийний вітер — пішли у свояси.

Семан Голяк

З історії Лемківщини.

Стариння народня лучба

Наука історії та сама історія означила точно старинні дороги, що вели через Карпати, або через Сян і його притоки, як також подала нам такі місцевості, що вони сягають в глибоку старину. На цій підставі довідуємося, що ці місцевості були вже з давен-давня заселені та тудою вела старинна народня комунікація. Одна дорога вела з околиць Нового і Старого Санча здовж ріки Дунайця і Попраду на полудне в закарпатські землі.

Друга — простою лінією з околиць над Вислою, коло Завихвоста і Люблина до Вудапешту; ця дорога вела через Тилич, Лелюхів (здається монастир Лелесів) над Попрадом до Бардієва, Пряшева і далше в угорські землі.

Інша дорота зв. „королівським путем“ вела здовж Сяну, через Сянік, берегами ріки Сяну, або від Перемишля, здовж ріки Вігор, що в селі Перекопане вливається до Сяну; аж до джерел самого Сяну та його першої притоки з лівої сторони, Солинки — на другу сторону Карпат над ріку Широку і Унг.

Ще окрема дорога перебігала дуклянським просмиком з короснянських сторін (місто Коросно звалось тоді Красно) — через Іванчеполє, Роги, Рівне, попри Івлю, Цергову, Дуклю, понад село Гирову до Мшаної, Барвінка на другий бік Карпат.

Отже, як у старинні були такі дороги і переходи через Карпати, насувається питання, — якщо кожний рік не є без слідів в життю людини так кожний вік в життю цілого народу — яке знам'я лишилося з цих часів і в цілості задержалися до сучасної пори? Вистане звернути увагу на хребет Карпат і на околиці безпосередно приналежні до цього хребта і вже побачимо дуже цінне явище.

Між джерелами Сяну і Унга лежить Ужок; між Солинкою і Широкою Руська Поляна; на захід від гір Татрів, недалеко джерел Раби — Зелезниця, на дорозі до Яблінки через Карпати; річкою Широкою сходимо до Старуні, Ропою від Висої на північ і то по правій стороні цієї ріки до села Пантна, що знаходиться на підгір'ю поміж горами Дзямарою та Магурою; далше над рікою Ропою села Усте Руське, Ропиця Руська — свідчать, що так далеко сягає український народ. Слідом польських істориків (Длугош—Кроммер) — що подають 1268 р. називаючи Пятки к. Ропиць місцем воєн між Польщею та Україною — виходить, що там Галицька Держава зходилася з неукраїнськими зем-

ЛЕМКІВСЬКА СПІВАНКА

В Гамериці.

Гамериці при фабриці
Мусим я там з басом стац,
Мусим я ся доло шлепом
гайсувац.

Мусим я ся доло шлепом
На пів семой гайсувац.
Згайсуємся аж на ганок,
Боже мой, як там приде
Отфаєра, одбере мі живот мі:
З одной страни стоїт дохтор,
Угля з мене вибират.
З другой страни клєбан стої,
На смерт мене споведат.
А ви братья-камератя —
Я Вам красні дякую.
Уже з Вами Гамериці
Вецка не вандрую.

лями, або щонайменше з землями, що до іншого народу і держави належали.

Не меншу також вагу треба привязувати до „урочищ“ в горах Карпатах, що вказують на приход таттарів і других кочівничих народів через Карпати, пр. села Татари, Козариська на захід від Татрів, недалеко Дунайця і Раби, Татарів над Прутом, ріка Татарка, що вливається до Бистриці, як також Пантна, Пунта (від „путь“—дорога) над Ропою, Путня над Черемошем, Путна на горах і ділі вод між Бистрицею і Молдавією; далше гора Галич над джерелами Сяну, між притоками рік Бистриці, Черемоша гори Галач, що вони приводять нам місто Галач над Дунаєм.

Зі самих вершків гір Бескида — пише історія з XV. століття — впливають ріки Сян, Дністер, Стрий і Тиса, зглядно протилежні цим рікам притоки Тиси. На вершкуні Бескиду зтояв камінний граничний стовп з українським написом, поставлений ще українським князем Львом, та цей стовп ще до XV століття означав границю між Україною і протилежним Закарпаттям. І тут находимо урочища Городок і Монастир. Це вказує, що на пути з Угор стояли монастирі, що в них українські князі в часі своїх походів шукали відпочинку. Бачимо короля Андрея, що на чолі свого війська прямує через гори і задержується в монастирі Лелесові — (Лелюхів). Також находимо князя Данила на дорозі з Угор до Галицької України, в манастирі Пр. Богородиці в Синевідську на нічлігу. Далше, над Сяном — Городок і Монастирець біля города Ліска; на лівій стороні, недалеко гирла Сяну до Висли, Городище, Монастирець — присілок Крехова, над рікою Верещицею Городок.

Отже в горах жизи такі самі люди, що й на других українських

землях. Це доказ, що від найдавніших часів український нарід був між собою в тісній звязі без огляду чи в горах, чи коло Перемишля, — чи на долах.

Зі знання історії Рідних Сторін повинні ми черпати любов до землі, нап'ятованої чинами і терпіннями наших батьків, з багатої в історичні передання землі повинно в нас укріпитися замулування до української мови, що нею наші предки говорили з князями та утвердити нас при нашім греко-католицьким обряді, бо наш обряд лучить нас з Найвищим Єством, з Богом творцем вселенної. Чорні хмари і темні духи хай нас не лякають, знову-ж терпіння — це шляхотна купіль, що в її характерна людина набирає сили і гарту.

Чому

називаємося українці?

Коли візьмемо перед себе кілька етнографічних¹⁾ мап Європи, одну українську, одну німецьку, польську, російську, англійську і т. п., побачимо, що великий простір — від бистрого Дунайцю на заході по гори Кавказ і каспійське море на сході, від дрімучих пінських лісів на півнчи, по Чорне море на полудні, зазначений на тих всіх мапах одною краскою, бо замешкує його один великий нарід.

Шукаємо напису як той нарід називається. На українських мапах написано Українці, на нових німецьких, англійських і інших також Українці, тільки на деяких стрічаємо Русини, а на російських Малороси, Карпатороси.

З неменшим зацікавленням відчитуємо, що чужинці пишуть про нас в своїх географіях²⁾. Всі вони признають, що наш нарід гарно збудований, рослий, дуже здібний та повний життєвих сил, всі захоплюються нашою народньою культурою, нашою милозвучною мовою та хвалять собі нашу щирю вдачу.

Тут напевно насувається одно питання. Чому саме в других і російських мапах така плутанина з нашою назвою? Невжеж нема там якоїсь найвищої наукової установи, котра повчила б своїх громадян, як ми називаємося?

Така польська установа називається »Польська Академія Наук« і має свій

¹⁾ Етнографічна мапа є така, на якій різними красками назначені не держави, а тільки народи. Пр. простір заселений українцями краскою синьою, поляками червоною і т. д.

²⁾ Наука про землю та її жителів.

осідок в Кракові. Вона вже давно забрала голос в тій справі і признала, що ми є осібним, одноцільним народом та що називаємося Українці.

Подібне слово висказала ще, перед війною російська Академія Наук в Петрограді.

Однак наука своє та політика своє. Росія боялася, і боїться, щоб Українці не впімнулися за своїм та не відлучилися від неї. Тому тисячі свідомих наших людей заслали російські уряди на Сибір та різні Соловки, або карали смертю, а ще перед війною, до нас до Галичини посилали гроші різним запроданцям, щоб баламутити не-свідомих людей та вмовляти, що ми є те саме, що і москалі.

Праця їх була остільки облежена, що у нас на українських землях була, а декуди ще й тепер є сильно розповсюджена назва Русин. Продажні юди баламутили людей, кажучи, що Русин, та Росіянин є одне і те саме.

Назва українець і русин є однаково давня, її стрічаємо вже в початках нашої історії. Назва Русь і русин була назвою більш книжковою науковою, а нарід, головню в піснях, назвав свою батьківщину Україною, а себе Українцями.

Коли під ударом диких орд татарських, упала наша держава і наші землі нашлися в кордонах чужих держав, наші вищі покинули поневолі свій нарід, (багато по утраті всіх привілеїв зрівнялося з простолюддям) тоді весь тягар віднови нашої держави звалився головню на наше простолюддя. З тяжкої задачі вивязалося воно знаменито. З простолюддя виростає наше славне козацтво, що відновило нашу державу, бо і в часі упадку нашої держави жила дальше між народом Україна-Українець.

Слава України розійшлася скоро по світі, а подвиги наших людей як пр. гетьмана Хмельницького оспівували всі найбільші поети світа.

Московський нарід, що повстав з мішанини деяких словянських племен з монгольськими угрофінами та який, ще й тепер багато світових учених не хоче признавати Слов'янами, бо в них живе більше монгольської крові, як словянської, взявся на хитроці. Він в 18 віці перестав себе звати Москалями, а назвав руськими, щоб баламутити і потягнути других за собою.

Та хитроці не повелися. Наш нарід став твердо при своїй народній назві Українці, а то тимбільше, щоб у світі нас не плутали з Москалями-Росіянами.

Назва Україна стала вже давно символом наших змагань, за неї кара-

Домагаймося усунення шкідливих книжок з наших шкіл. Протестуймо проти запровадження регіональних, недоцільних шкільних підручників. Геть троханівщина з наших шкіл.

ються по вязницях та вогких Соловках тисячі наших юнаків, за неї пролились, не ріки, а море нашої крові, ми при ній стоїмо і все будемо стояти.

Назва Русин є також нашою назвою. Ми її нікому не відступаємо, ані нею не погорджуємо, а тільки її вже не вживаємо. Натомість така назва як Малороси, є назвою не нашою, а назвою що її видумали хитрі Москвини, щоб нас понизити.

Ми не є ані жадні Роси ані зовсім малі, а противню наш нарід і ростом і культурою є старший і більший від Москалів-Росіян.

Листування.

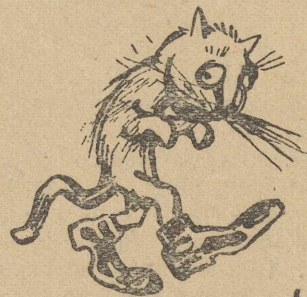
Вп. І. Шафран: послаємо безперервно від 1. числа; 3 зл. одержали 19. І. 1934. р. — Ми були все в добрій вірі, що часопис стало приходити; 12. листопада ц. р. вислано на Вашу адресу від 5—21. числа — «поручено». Просимо дарувати нам, бо це не з нашої вини. Привіт.

Вп. Андрій Сквіртянський: вислано «поручено», може так дійде. Вам також послали ми всі числа, але Бог знав, де вони подівались. Від тепер жадайте на пошти. Гарзд.

Вп. Дмитро Мерена: «Будівничий Держави» видала Філія «Просвіти» в Самборі, тому там вишліть належність, а Філія напевно Вам бажану повість вишле. Привіт.

Впр. о. М. Пашана, що душастирлював у Баніці, прохаємо подати Свою адресу.

Вп. Петро Квочка: часопис шлемо, а хтось його вертає з допискою «не приймає». Що маємо тоді робити? Здоровимо.

уживаю тільки
пасту
Ембана.

СИРІТКА.

Українська лемківська пісня з Чорного.

Кой я собі шшла гори, долинами,
Нашла ем сої голузь з малинами.
Сіла я сайд малинонькі їсти,
Пишуть до ня моя мама листи.
Сіла я сайд листонькі читати,
Почали мі слизи очка залізати.
Тільком роскошу зажила,
Кой ня моя мати на ручках носила.
Як я сої помислю о свої роскоши,
Падаюг мі слизи, як травкі з під косои.

ПОСМІЙТЕСЯ КУСЦЬОК.

Ойже, теску Гнатку, чи знаєш сесу пригадку:

Чи риба чи рак —
Кандиба дурак.
Чи рак чи риба —
Дурак кандиба.

Го, го, я знаю ліпшу:

Чи рак чи риба —
Трохановский кандиба.
Трохановский не риба, не рак —
Але найбільший бортак.

СВЯЧЕНІ ГРОШІ

Червоноармієць приїхав на відпустку до села і показує людям нові совітські срібні гроші. Сядяни обступили його а баби заглядають здалека і хрестяться.

— Чого хреститесь? — питає червоноармієць. — Та-ж це гроші совітські.

— Та воно правда, що гроші совітські, але з церковного срібла.

Паперни
і
тільки
Каміна
найкращі

ЦІННИК ОГолошень: За текстом, серед звич. оголошень: Ціла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна восьма стор. — 40 зол. Сторінка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторінці — 60 сот. Дрібні оголошення за слово 10 сот.

Почтову оплату заплачено гуртом.
Pocztową opłatę zapłacono guszałtem

Наше Лемко

РІК II.

Ч. 24 (48)

Львів, 15-го грудня 1935

Виходить двічі в місяць

Адреса: Львів, Руська 18. Тель. 257-90
NASZ ŁEMKO, LWOW, RUSKA 18.

ЦІНА ЧИСЛА 15 ГР.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:

Річно 3 зол., Піврічно 1*80 зол., Чвертьрічно 1— зол.
ЗАКОРДОНОМ: Річно 1 1/2 ам. дол. або рівновартість.

ЧИ МОЖЕ БУТИ ДОБРЕ?

Союз Народів оголосив, що в 1934 р. вмерло з голоду та недоживлення два і пів мільйона людей, а мільйон з чубком скінчило самогубством з нужди. На два мільярди людей на світі тільки 500 тисяч має потрібні до життя засоби. Це все вияв повоєнної недоцільної політики, хоч учені кажуть, що при відповіднім розміщенню людей і розумнім розподілі землі та земських дібр, могло би ще 7 і пів мільярда людей спокійно жити.

—о—

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОСОЛ У НЬЮОРКУ.

В Ньюорку, найбільшому місті на світі, вийшов послом до краєвого союму українець адвокат Степан Ярема. Його противники: англо-американці, жид Бяльскі (соціаліст) і комуніст провалилися. Так отже в соймі найбільшого в світі міста засів перший посол українця.

—о—

ЩО КАЖУТЬ ЧИСЛА?

В 1928 році треба було продати 100 кг. жита, щоби купити звичайний господарський плуг, нині треба продати 276 кг. За 10 кг. цукру треба було тоді заплатити 36 кг. жита, а сьогодні, як той цукор дещо подешевів, треба аж 111 кг. жита на 10 кг. цукру. За 10 кг. соли тоді 8 кг. жита, нині 28 кг., за 10 літрів камфіни (нахти) 13 кг. жита — днесь 42 кг. За 100 кг. штучних погноїв тоді 141 кг. жита — тепер «лем» 580 кг. жита. Ці числа найкраще вказують сільську кривду і визиск.

—о—

НЕДОЗВОЛЕНА ОПЕРАЦІЯ.

В Новому Санчі арештували лікаря д-ра З., що перевів на жінці огородника з Криниці, Владислава Яроша незгодовану операцію, від якої вона незабаром померла.

Члени Хору Товариства «Український Народний Дім» в Красній коло Лютчі в Стрижівщині, з Впр. о. М. Гайдуком по середині.

ЯК ЖИДІВСЬКІ КРАМАРИ ДОРОБЛЯЮТЬСЯ МАЙНА?

У Варшаві засудили на 5 місяців в'язниці одного жидівського крамаря за таке обманство: він висипав з коробок сірники, укладав дві навхрест та зверху наповнював коробочки щільно сірниками. Через ті два перехресні сірники можна було вмістити до коробочки 15 до 20 сірників менше. Їх він давав до підроблених коробочок і так багатів.

—о—

КІСТЯКИ В ПОЛЦІЙНИХ В'ЯЗНИЦЯХ.

При будівельних працях у Варшаві, в тім місці, де до 1915. року знаходилися біра російської політичної «охрани», найдено в пивницях кістяки жінок і муштин. Вони були закопані в пивницях усього на глибину одного ліктя. Це потверджує ті поголоски, які кружляли між людьми за російської окупації про злочинні практики охрани, яка мордує невинних в'язнів і потаємно їх закопує.

Жінки найбільше терплять через п'янство чоловіків.

ДОПОВНЯЮЧІ ВИБОРИ ДО ЛЬВІВСЬКОЇ ХЛІБОРОБСЬКОЇ ПАЛАТИ.

В дні 17. листопада ц. р. відбулися доповнячі вибори до ради льв. хлібороб. Палати з III-ої округи (повіт Перемишль, Доброміль, Лісько, Сянік), де опорожнився мандат радника Іванісіка (старорусин), що недавно помер.

На його місце вибрано радником львівської хліборобської Палати Володимира Соловія, землевласника зі Середнього Села, пов. Лісько. В такий спосіб збільшиться число радників-українців у цій Палаті.

—о—

ДАЛЬШІ САМОСУДИ ПОЛЬСЬКИХ СЕЛЯН

Минулого тижня в однім селі коло Санча селяни викрили в одній жінки крадені річи. Виволікли її на поле і зачали випитуватись, звідки вона ті річи взяла. Та коли жінка не хотіла признатись, тяжко її побили і так серед поля майже в безнадійному стані покинули.

—о—

Невідрадли обставини нашого села

Ми були наочними свідками, як наш господар у горох виганяв зі своєї о-бори останню корову в часі цьогорічного передівку, продавав її безцін на торговиці, щоб купити відтак дрібку зерна і прокормити свою рідню до нового-сподіваного хліба.

Одначе, який міг бути наш цьогорічний новий хлібець, як весна недописала, а в літі град вимолотив збіжжа на стеблі? Чи може бути мова про покращання нашого життя? Незабуваймо також, що минулорічній повинь підорвала наш стан господарського посідання щонайменше на десять довгих літ.

Впрочім — чи наші гірські ріллі, піврілки, третини та вертання приносили нам відповідні збори і минулими роками? Та же правду в нас кажуть, що брат ледви брата родить — овес сіється, щоб призбирати трохи соломи і перезимувати один або два хвосты домашньої тварини. Колиб наш господар у горах не продумував, не кидав собою по всіх усюдах за всіма можливими заробітками, тяжко приходило би йому коротати свій вік серед таких непригожих обставин.

Наше село задовжене по вуха, екзекуціям немає міри ані ліку. Населення доведене до крайньої нужди, не бачить нізвідки жадної помочі. Навпаки село замотується щораз більше в це безвихідне лячне колесо, що з його немає жадного повороту. Кліщі людської недолі щораз сильніше затіснюються — ніде не видно виходу.

Село терпить подвійно, бо ніхто про його не дбає. Нашого селянина трак-

тується як громадянина другої класи; ніхто на жаль — не хоче зрозуміти, що як господар буде управляти свої клаптики ріллі та буде годувати домашні тварини лише на свою потребу, тоді станеться загальне зло, що ніхто його не направить.

Наші сільські діти з роду не ідять цукру, хоч його збувають за безцін англійським безрогам; варянки і сухого вівсяного ошипка наша дитина не має подостатком; не бачить молока місяцями. Бо мати несе останню цяпку того краденого зперед дітей молока до міста, щоб податок і асекурацію відігнати. До школи біжить наша дитина босо та в татовій загорті, щоб не платити кари і чемнить у передсінку шкільного будинку на свою чергу, бо ще старші діти вчать; або чекає в хаті, аж верне старший брат і передається в його одіння й щойно тоді збиває собі пальці по каміннях, щоб не спізнитись до школи. Половина цих дітей хора на сухоти, медокровна, недорозвинена, крім біди і голоду не знає інших «вигод».

А наші забіджені, вимізеровані матері-жінки? Скільки журби переносять їх материнське серце, як не можуть помогти своїм найдорожчим, найменшим? Хто перечислить ці недоспані ночі над колискою хорої дитини? Хто почислить ці кровю запечені мозолі на їхніх спрацьованих руках? Хто в силі подолати стількій недолі?

Питаємо: хто?

Це крик розпуки, одчаю нашого гірського села. Заразом пересторога,

що село гине без хліба і заробітків!

Наше село не жде на жадні чуда, лише домагається того, що йому належить. В першу чергу дати йому можливість свobodного розвитку: повернути йому рідних виховників учителів, дозволити йому бути господарем на його батьківському загоні. Далше звільнити, зглядно обмежити самоволло ріжних лихварів і посередників — без огляду на чию користь вони не працювали би. Забезпечити також село перед недоцільними — силоміць — паниханими методами піднесення його економічного рівня дотеперішньої господарки.

Навпаки, ніколи не було хісна зі силуваної молитви — так також і заводження гігієнічних поліпшень в хаті чи обійстю господарів грошеви ми карами, заборонаю того — що одночасно дозволене в других сторонах, нерозважно уложеними плянами придержати гірське населення в небажаному досі положенню — нікому не придбає ніякої користі.

Щойно тоді наше село піднесе себе та свій варстат праці, як побачить, що всі його мають нарівні за людей і може свobodно виявляти свою охоту до життя.

Інших способів немає; все інше, це пусте переливання з порожнього в діраве.

Деякою розрадою в тім тяжкім положенню нашого села є нове явище, іменно теперішні міродайнні чинники зрозуміли подекуди вже — неправильний досі підхід до потреб нашого села і попередний блуд стараються направити.

Юліян Тарнович.

—О—

СТОРОЖКА

Шитки знате того Грица шварного з підростічок і нону його жеребицу; што то він мат штирьох синів і недавно — бо лем лони вернув з Гаме-рики. Лем си пінч на бакир зажене, такий лялюшний, як пава. Ся величат сивом, што му бігат як фиркальце, тяжко підків здріти — реку в пелівнику ей дозерат.

Кой раз ся суетник зопив. Лем го міски пайташе до копаниць — гей до купівки вергли и дерком зашмариди. Си на справунки приїхав до міста з газдинев.

— Пивні Югаска на нього спостила, ияйби го на такий ганебский трафунок привело.

...Што и бабу одгадав під ніч між мурисками и насмішка до ся поставив і причандалики поронив.

Лем скоцюрблена сива сама доро-гу зознала горі путем, кріз лазінки пак юшариска на верх до рабадового

вигона — аж до хиж. Як сірничка горі селом галяпувала, што аж Басанин Антох і Петро Слутого повидічали з бо-їска, такий лимік вилягався на путі — кади котрий.

— Гаполе гев — смоле смо! Вей ци то Гриц Гамаричан так снігом паранат. Якби митинги в кооперативі робив... Што ся од його справування наша Верховина валит. — Ци го суди ска-рала! Фраса гонористого пропийника фалечного прифукало! Насмішка тако-го стерного, што за справника ся на-гваряв підлого. Лем му ся гамба на ку-квяку збакярили зо студжави, а вай-сиска иннийом поприсідало.

— Подь на загальні збори — сила силенна народу перед кооперативом — дес дівав товар і медец-горівку з дуга-ном хавкав? — даки ся звідували.

— Дистамент ти вичітают за підписи в лядовім деннику — ти велебний справнику. — Ато зме вибрали потіху громаді!..

— И за окапки з лазінок зо склепа-рьовом мамірьюм висповідашся... зас други крикали.

— Загучали гори, задудніли ріки, пропав наш справник на віки — кеп-кувала си молоджава...

Посадили го за тисові столи, дали му, гин дали — горичої смоли.

—О—

...Ник бив не познав од товди, што то нон лінський Гриц; такий справе-дливий однехався. Досправди ани пів словечком не натякнув газдини, што в місті дівала. Нона фурманка, а пак бриверия до розуму го людского на-вернула. Зявся щиро до стягання боргів; льозом нич кріз пальці не піде — ся-диваль видно здалу бесіду. А шиткой без нону сторожку, што на кінци диш-ле. Бо кет било ся берце з дунаю не зорвало при копаницох, біла си сива коленок не очмахала, и бив би ник не знав, же си Гриц кусцьок заміру пал-лонки шмолькнув. Перед самом коопе-ративом в замети копаниці загрязли і на-рид мусів здріти, хто гин колядкуе. Всьой без тоту сторожку!

Нанашко з кооперативи.

—О—

ВАРШАВСЬКИЙ ПРОЦЕС

Від понеділка 18. 11. до понеділка 25. 11. включно тривало перед варшавським карним окружним судом насамперед відчитування акту обжалування, а відтак переслухування підсудних. Але не було це в дійсності переслухування, тільки відчитування того, що підсудні зізнали давніше під час слідства. Звичайне переслухання не відбулося тому, що 11 підсудних відмовилося зізнавати польською мовою, а суд не хотів прийняти зізнань українською мовою. Тільки один підсудний, а саме студент Мигаль зізнавався по польськи, причім старався всю вину взяти на себе, признаючись до різних закидів акту обвинувачення.

Акт обвинувачення багато займається не тільки вчинками підсудних, але також тайною Організацією Українських Націоналістів (ОУН) та Українською Військовою Організацією (УВО), на котрих чолі стоїть полк. Коновалець. Між іншими прокуратор стверджує, що литовський уряд помагав тим організаціям грошми (квартально мав давати по 1500 до 2000 доларів у 1930. р.). Крім того ОУН. діставала гроші від української еміграції в Америці. Більша часть закордонних грошей ішла на оплачування Нач. Колегії та Проводу тих організацій. Коновалець як командант діставав місячно 150 доларів. Зате чимало людей були дуже скромно платні як укрим. Ів. Шиманський у Болгарії, що діставав по 5 доларів місячно і в травні 1933. року покінчив життя самогубством. Акт обвинувачення не обмежився тільки до справи пок. Перацко, але охоплює багато інших справ, як замах на совітський консулят, приготування замаху на Ант. Крушельницького, вибух бомби в Редакції «Ради» й рівночасно друкарні «Гр. Голосу», справа вбивства укр. студента Яр. Бачинського, пок. директора укр. гімназії Бабія та інші.

В слідстві деякі підсудні призналися до участі в організації, інші ні. Деякі обтяжили своїми зізнаннями своїх товаришів і саму організацію. Звичайно такі обтяжуючі зізнання в слідстві підсудні в подібних процесах відкликували в часі розправи. Та сим разом підсудні не хотіли зізнавати по польськи й тому їх зізнання на слідстві вважає суд зізнаннями на розправі. Це для підсудних некорисне та утруднює адвокатам оборону. Суд знову станув на становищі, що закон дає деякі права українській мові в суді, але тільки в південно-східних воевідствах, а не в Варшаві. Підсудні знову трималися тактики, щоб зізнавати всього одно тільки по українськи.

Зпід тої одноцільної тактики вилонився тільки підсудний Мигаль, котрий зізнавався по польськи, а то тому,

що 1) «тим не принесе нечести українцям, бо Варшава не лежить на українських землях», 2) бо хоче вяснити низку справ, не щоб боронитися, бо боронитися не хоче і не буде. Мигаль признається до закидуваних йому вчинків та в дуже довгим своїм зізнанню оповідає про свою діяльність від хвили вступлення до ОУН, себто від початку 1931. року. Ті зізнання Мигали страшенно обтяжили його. Мигаль дуже гостро осудив верхівку ОУН. Між іншими він сказав: «Я не вмів говорити, як сказав Підгайний: «Це зробив Мигаль», або «Це говорив Мигаль», а пізніше пан Підгайний не мав відваги того підписати. Але коли ми в організації вміли вимагати від малих людей, від ремісників та ін. дитиняти, коли ми вміли говорити їм: «Ідіть і стріляйте, а пізніше втроїться стрихніною, чи якою іншою отруєю, або стріляйтеся!» — то пізніше, коли нам самим прийшлося перейти ці спроби, люди з академічним вишколом уміли «сипати» (себто зраджувати інших при слідстві), але так щоб під своїми зізнаннями не підписатися. Тепер маю повні докази на те і тому я вважаю за вказане сказати все те на розправі, бо коли так діється в організації, то така організація не може існувати. Зазначую, що стріляючи до Бачинського, я вірив, що він конфідент і коли я дав приказ убити дир. Бабія, то я не знав, що це бувший український офіцер. Я винуватий в його убивстві, бо я приказав його забити. (Убив студ. Цар, що відтак сам застрілювався). Я був організаційним техніком. Морально винуваті ті, що так заряджують організацією». До адвоката д-ра Горбового Мигаль сказав: «Якщо ви, пане оборонець, хочете мене боронити, то я за оборону дякую. Перед тим ніхто не зголошувався до мене з пропозицією оборони. Я не хочу оборони. Але буду відповідати на питання, якщо мої відповіді можуть відтяжати підсудних». В однім місці спитав його адвокат др. Ганкевич: «Чим ви поясните, що ви тут з такою приємністю підкреслюєте перед судом свою вину, бо я не розумію, як можна себе так підсувати під шибеницю?» На це Мигаль сказав, що хоче тим способом направити смерть Бачинського і дир. Бабія.

Шестого дня процесу в понеділок закінчили те сворідне переслухування підсудних, а дня 26. 12. почалося переслухання свідків. Насамперед переслухували свідків, що бачили, як убито в Варшаві пок. міністра Перацко та як шукано за вбийником. Усіх свідків є стокилькадесят осіб.

ЗЕМЛЯ СВІДКОМ МИНУЛОГО

(Докінчення).

В коротких начерках «З історії Лемківщини» читаємо про повстання наших сіл в Карпатах і про важніші — історичної ваги події. Одначе, щоб призбирати ще більше цінних матеріалів, подалі ми в попередньому числі запити, що їх тепер продовжуємо:

17. Які назви мають поодинокі гори, горби і верхи?

18. Чи на області села є скали, каменоломи, копальні глини, піску, вугля, нафти, заліза і т. п. чи мають окремі назвища?

19. Як називаються поодинокі долини, яруги, провалля?

20. Як називаються дороги, стежки, переходи (просмики), що ведуть на другий бік гірського пасма?

21. Чи на області села є печери, підземні хідники й які мають окремі назви?

22. Чи на області оселі не знаходять, або давніше не находили яких старинних річей (монет, оружжя, знаряддя)? Чи не робив хто там розкопів або пошукувань за такими річами? Чи немає там звалищ і замків, останків городищ, останків валів і укріплень і які мають окремі назвища?

23. Чи в селі є церква мурована чи деревляна, під покровом якого святого (коли празник?), коли збудована? Чи є хрести, каплички, старі цвинтарища, або згадки про них?

24. Які промислові заведення знаходяться в селі (млини, тартаки)?

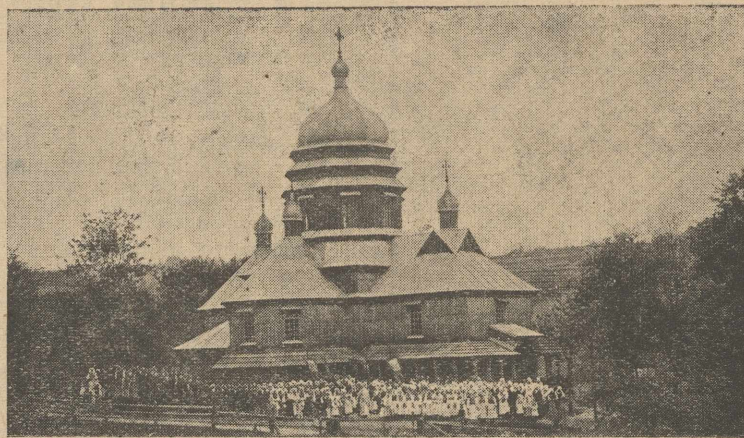
25. Як населення пояснює назву оселі; чому вона так зовється? Який є переказ про засновання оселі, подати його. Подати також перекази і пояснення, які є про котрунебудь з інших назв?

26. Чи є місцеві хроніки, акти, грамоти, записки з давних часів, старі інвентарі парохіяльних, церковних, громадських, двірських маєтностей. З таких старих інвентарів виписати такі назви піль, сіножатей, пасовиськ, лісів і т. д., що там згадані, зазначаючи окремо, які назви з цих задержалися ще до сьогодні в пам'яті або уживанню місцевого населення.

В закінченні наводимо, що в чергових числах будемо коротко подавати гарно опрацьовані відповіді; тим більше, що кожний наш дописувач напише нам крім цього про все, що тепер діється в наших горах. Наш часопис має бути точним зеркалом цілого життя в горах і в Америці, де живуть наші Брати Українці.

Вирівнюйте Свою залеглість за часопис хочаб і найменшими квотами, бо найменші вплати у великім числі дають велику суму. Пам'ятайте, що часопису без грошей не можна довго видавати.

Адміністрація.

Дерев'яна Церква в селі Кам'янка коло Риманова, збудована в 1925 р.; з празником в травні в дні Перен. Моц. св. О. Миколай — (на теплого Николу).

Дитина, як і життя, не дасть себе ошукати

Польський часопис «Волинь» із заголовком «Діло» подає цікаві уступи зі зїзду вчителів у Рівному на Волині 1. XI. ц. р. «Дитина, як і життя, не дасть себе ошукати. Півсвідомо вона відчуває в учителеві приятеля чи ворога, зичливу істоту чи неприхильну. Оскільки вчитель-поляк не здобудеться на зичливе відношення до всього того, що українське, оскільки не зможе навіязати людського і близького контакту (зв'язку) з цим українським життям — стаємо перед чимсь дуже злим, трагічним і для вчителя і для дитини і для держави. Це саме можна сказати про вчителя українця і польську дитину».

Святі слова — каже «Діло», але чому з них не роблять ніякого ви-

сновку? Чому на Волині (і на нашій Лемківщині — прим. Ред.) українська дитина має виключно польську школу та поляка вчителя? Чейже навіть найкращий учитель-поляк не може замінити українській дитині рідного їй учителя. А чужа для дитини мова в школі тільки шкодить їй психічному (душевному) нормальному розвитку. Далі про який контакт між польськими вчителями та українським національним життям може бути мова на Волині (або на Лемківщині — прим. Ред.), де заборонена всяка чисто національна українська праця... Тому в очах українського населення Волині поляк-учитель нічим не відрізняється від поляка-поліціанта.

Продовження вписів до Господарсько-Садівничої Школи в Милованню

Ще можна вносити подання про прийняття до Господарсько-Садівничої Школи в Милованню, бо на основі розпорядку Міністерства Освіти, наука в господарських школах починається щойно 20. січня 1936. р. і тривати буде до 20. грудня 1935. року.

Досі зголосилося до Школи 40 учнів. Є це на нинішні тяжкі часи поважне число. Але, коли зважити, що це наша одинока господарсько-садівнича школа та що наше населення переважно хліборобське — то число зголошених всетаки замале.

Навчання в школі є теоретичне і практичне; обіймає всі ділянки сільського господарства та підготовляє учеників не лише до праці на власному господарстві, але також до праці в хліборобських і ко-

оперативних організаціях.

При школі є обора молодшої тварини, зразкові курники, шкільки овочевих дерев, продукція насіння, пасіка — все це примінене до практичного навчання на курсах.

Школа має ще й ремісничі верстати — столярський, ковальський, в яких охочі ученики мають нагоду навчитися робити прилади, потрібні в господарстві.

В закінченню подаємо цінний звіт з укінчення цієї високовартісної школи в Милованню нашими учениками лемками в 1934-35 шк. році:

Степан Курило з Висової, **Петро Опришко** з Дол. Вислока та **Семен Пейко** з Руського Устя — покінчили навчання в Господарсько-Садівничій Школі в Милованню — **всі три з дуже добрим**

поступом. Окремо Хв. Дирекція Школи висловлюється про Семена Пейка, що він надзвичайно працьовитий і меткий молодець.

Дуже тішимся цією похвалою та ще більше буде нас радувати вістка, що наші брати, недавні учні Господарсько-Садівничої Школи, згідно з порученням виховників будуть приміювати набуте знання для добра рідних сторін, щоб піднести під кожним оглядом, зокрема під економічно-господарським — дотеперішнє занедбане лемківське господарство та не будуть ждати «посади» — бо-ж праця для рідного народу це найкраща посада і найвищий наказ. Також своєю поведінкою та культурним способом повинні вони заохочувати других до шляхотного наслідування добрих примірів і подбати, щоб якнайбільше нашої української молоді з Лемківщини вписалось до цієї школи.

Годі собі також уявити, яка чудова стала би наша Лемківщина, якщо кожне село післало би бодай одного здібного молодця на науку до Милованню.

Брати за Океаном, відозвіться! Поможіть!

«ВІДДАЙТЕ УКРАЇНУ!»

У Міляно (Італія) італійці уладили галабурду перед будинком більшовицького консуляту. Кількотисячна товпа італійців оточила більшовицький консулят і вигукнула проти більшовиків за те, що катують український нарід. Товпа кричала: «Хай живе незалежна Україна!», а відтак «Віддайте Україну!» Ця галабурда є знаменна тим, що на заході Європи знають про стан на Україні. Вона напевно викличе непорозуміння між більшовиками та Італією.

—0—

ГОРОЮ НАШІ БРАТИ УКРАЇНЦІ В ЮГОСЛАВІЇ.

Члени читальні «Просвіти» в Руськім Керестурі (Бачка, Югославія) давали в селі Бачці Петровцю концерт народних пісень і виставили драму «Ой не ходи, Грицю». Хор із 34 осіб під проводом Всч. о. Тимка відспівав низку народних українських пісень та виставу «Гриця» секція виставляла вже п'ять разів у трьох місцевостях з великим успіхом. Славно, Брати!

—0—

ЩЕ ОДИН ЦВИНТАР

На основі закону про ховання небіжчиків громади мають уладити окремі цвинтарі для людей, що належать до різних релігійних сект, безвірків і ріжних «ворожків»; таких не можна ховати на звичайних т. зв. ісповідних цвинтарях.

Заклик Просвіти

Пригадуємо, що місяць грудень — це місяць «Просвіти», що 8-го грудня — це один із найясніших днів у нашій історії, бо день народин «Просвіти».

А від цієї благословенної хвилини минає саме 67 років важкої, ідейної, велитенської праці над національним освідмленням, над економічним двигненням, над організуванням, над освітою, над вихованням українського народу! Ми всі глибоко пройняті тою правдою, що з «Просвітою» звязане наше минуле, наше недавнє минуле, з «Просвітою» вяжемо й наше майбутнє.

Великі діла за Нею, а ще більші, тяжчі й відповідальніші перед Нею.

Кожна закутина нашої країни жде праці «Просвіти». До неї накликає кожна хвилина. Попри давні, щораз то нові, потреби ждуть заспокоєння.

Праці й праці! Праці щоденної, систематичної, організованої, доцільної! — ждуть мільйони.

А дати їй наказує «Просвіти» не тільки серце, але й розум.

Освіта й виховання, це-ж підстава всякої праці, запорука всяких успіхів, це-ж камінь угла тривкої національної будови.

Отсе розуміємо вже добре всі. І українське громадянство допомагає «Просвіті» і морально й матеріально сповнити це велике завдання, за що відповідаємо всі громадою і кожний зосібна перед історією, перед нацією, перед власним сумлінням.

У сповненні цього національного обовязку ніщо не спинить нас!

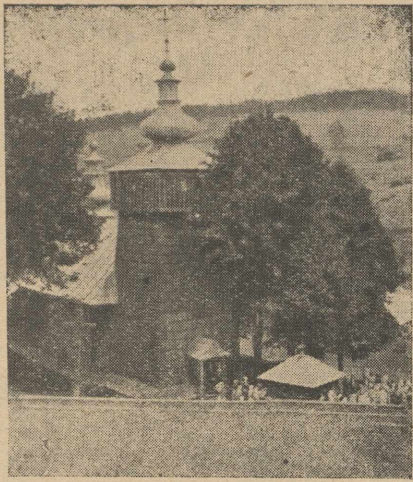
І все українське Громадянство це ділом докаже. Для житття й розвитку нації дається працю й потрібний гріш.

З КАТОЛИЦЬКОГО СВІТУ.

Преосвящений Константин Богачевський, єпископ Америки, переїздив триднівну місію, в церкві св. Юрія в Нью-Йорку. При цій нагоді їх Ексц. Константин був присутній на закінченні шкільного року школи СС. Василіянок при цій церкві.

При кінці червня відбувся в Празі (Чехи) величавий зїзд католиків у усїєї чеської держави. Зїхалося до пів мільйона католиків.

В Римі, де був цирк Нерона й делася кров християнська, відбулося величаве церковне торжество. Було багато священників, монахів і вірних. В величавій процесії Архієпископ ніс Найсвятіші Тайни. Де колись катовано визнаців Христа, сьогодні тріюмфує Христова віра.

Церква у Великій Ростоці коло Кришці, збудована в 1818 р. Світлив Др. Б. Гнатевич.

ЗАБОРОНА НА ОСНУВАННЯ КРУЖКА «РІДНОЇ ШКОЛИ» В ЯВІРНИКУ, ПОВІТ СЯНІК.

Староство в Сяноці заборонило оснувати Кружок «Рідної Школи» в Явірнику коло Команчі тому, бо місцевий парох о. Іванчук «міг би мати впливи» на діяльність нового Кружка, а він засуджений окремим судом в Сяноці на 8 місяців тюрми «за протидержавну діяльність».

У хвилині, як староство видало це рішення, присуд на о. Іванчука був ще неправосильний, а сьогодні вже і знесла його краківська апеляція. Ми цікаві, як львівське воевідство полагодиць внесений рекурс у цій справі.

ЩО ДІЯЛОСЬ У СТАРІМ ЗБАРАЖІ.

Дня 21. листопада ц. р. в часі Богослуження вдерлися до церкви в Старім Збаражі (на північ від Тернополя) юрба римо-католиків під проводом місцевих «стшельців». Вони вдерлися до церкви з наміром узяти її під костел. В церкві співали вони польські пісні та недопускали до дальшого греко-католицького Богослуження. Напасники перебули в церкві цілий день, звідки викинула їх щойно поліція.

ПРОТИ ЕКЗЕКУЦІЇ.

Українські господарі зі села Лукова на Закарпаттю ставили збройний опір чеським податковим екзекуторам.

Узброєні колами і вилами селяни прогнали зі села чеських урядовців. Щойно на другий день у товаристві відділу жандармерії перевели в селі екзекуцію.

Важко нашим людям і на Закарпаттю.

ВІЯСНЕННЯ.

На бажання Виділу Читальні «Просвіти» в Улючі поміщуємо слідуєче оправдання:

Виділ Читальні «Просвіта» в Улючі має шану оправдатися перед Хвальними Читачами «Нашого Лемка» в справі нападу на нього через «чорні овечки» в попереднім числі, начеб Виділ побирав гроші за співи хору в похоронах, а ніде їх не записував, отсим повідомляє, що жадних грошей від Ю. Дороцької не одержав, а від Е. Полянської одержав 5 зол., які є записані в касовій читальняній книзі, а цим кириникам, які замість взятися до путнішої праці, ставлять нам колоти під ноги радимо навчитися «азбуки», а не очернювати невинних людей в часописах, бо Виділ має велике завдання перед собою, як саме будову власної домівки, якої нажаль досі село Улюч не поставило, бо давніше люди дбали лише за коршми, яких перед війною нараховано сім, а теперішній Виділ складається із самих молодиків, бо від 21 до 30 літ, — має над чим путним подумати та попрацювати.

В Улючі, дня 15. листопада 1935.

Ва Виділ: Олекса Середницький, голова. Павло Харидчак, секретар.

ПОСЛІДОВНО УСУВАЮТЬ ЖИДІВ.

Німці добре пізналися на жидах. На німецьких ресторанах і готелях є написи: «Жидам вступ заборонений». В суспільній обезпечальні Мінхену в Баварії є такий напис: «Хто піде до жида лікаря за порадою, то того замкнуть, як державного зрадника. Жінки німки не потребують жидівських лікарів».

І так на кожнім полі німці усувають жидів.

НАПАД ВОВКІВ.

На село Суровичні Поляни (Сяніччина) напало стадо вовків і загрисло кілька овець. Господарі з великим трудом при допомозі залізних вил і цїпів відогнали вовків до ліса. Зокрема над гирівською горою та в мшанецькій «Вільниці» господарі та пастухи часто бачили в осени вовків.

Доло здобудеш —
Нарід збагатиш —
Інтерес зробиш —
Старість забезпечиш —
Талан придбаєш —
Європу зідеш —
Радість житття маєш —
складаючи свої ошадгості в Кооперативному Банку «ДНІСТЕР», у Львові, вул. Руська ч. 20.

До відома Українській Парляментарній Репрезентації

В часі цього річного передновку, Березівщина переживала великий голод. Люди на весну ані не позасівали, ані не посадили бульби. Частинно влада старалась допомогти. Прислано збіжжа на відробок при нараві доріг. Однак тут діялись надужиття. І так в ноздрецькій волості в селах Глудно, Селиська, Володж трапилося, що селяни з Глудна зложили — по 3 зл. а конто бульби в сумі 300 зл. Однак як бульба прийшла, то забрав собі її вїйт збанкрутований дідич, а глудняни які склали кривавий грїш, не одержали ані бульби, ані грошей; в Селиських натомість солтис за працю при нараві дороги виплачував збіжжам, але не 5 клгр. як йому веліли, тільки відмірював горцем, в якому було тільки 4 клгр. На запит, чому не важить, казав, що він і так дає більшу міру, бо більше «вивальчил» для бідних в старостві. До цього додати треба, що в збіжжі було багато піску. А збіжжа призначене для голодних володжан — стояло в солтиса в сїнях і кури його їли, а селянам не мав часу роздавати.

Прохаємо Українську Парляментарну Репрезентацію, щоб цю справу представила вищим властям, щоб перевели слідство та покарали винних, що жирували та жирують на селянській нужді.
Покривджені.

Кацапські „подвиги“ в Лубні

Пишуть нам, що в часі весїлля в Лубні вбили кацапські завадіяки двох братів Васенків, свідомих українців, а третій Васенко важко потурбований лежить і не знати чи видужає. Недавно в «Нашому Лемку» була допись про Лубну та зростаючу національну свідомість у селі. Але таке зростання національної свідомости не дуже то й подобалось недобиткам «руських». От і вони доказали колами й ножами, що вміють. Полялась неповинна кров наших братів. Але це не зломить просвітян. Жертви ці не будуть перешкодою до дальшої праці. А цим, що ще воліклись у хвості Копистянських хай отворяться очі раз уже. Вороги села бажать собі цього роздору. Ми свідомі не будемо однак його побільшувати. Тільки треба раз зліквідувати юдину роботу цих панків, що в селі живуть і коштом його кров нашу ссуть та роздор сїють.

Однак ми є певні, що недовго ці пани будуть ловити рибу, бо каламутна вода прочиститься, а тоді прозрять темні та оцінять цю чортівську роботу. Геть з кацапською заразою. Треба випалити її розпеченим залізом! За одноцілий національний фронт у Лубні!

Про подробиці подій в Лубні прохаємо читачів написати до «Н. Л.».

Жалібна вістка

Дня 20. XI. ц. р. згинув у молодому віці трагічною смертю господар **Васько Гамбаль селянин з Лося**, новосандецького повіту. Бл. п. Васько Гамбаль осиротив молоду жену і осьмеро маленьких діточок. — Він належав до найсвідоміших громадян свого села. Був членом основником місцевої кооперативи і читальні «Просвіта»; належав до тих, що в часі конскрипції не піддалися теророві та вписались яко українці. Він усюди виступав в обороні українського слова та оборював кацапщину і троханівщину. Своїми прикметами зєднав собі любов і пошану громадян зі свого і сусідних сіл. Доказом тої любови бу величавий похорон, у яким взяли участь всі громадяне села Лося і богато з сусідних сіл. Земля, котру він так дуже любив, нехай буде йому пером.

ЛІПШЕ ПІЗНО, ЯК НІКОЛИ.

Кодло Нового Санча зачали будувати велику греблю на ріці Дунайці. Ця гребля має бути висока на трицять метрів; вона здержить води Дунайця, а спад води дасть велику енергію до витворення електрики. Спинені води утворюють велике озеро, довге на 20 кілометрів.

Безперечно, що така будова принесе великі користи карпатським сторонам. Однак аж гіркий досвід навести мусів у часі повені в 1934. р. на будову цієї греблі. Чи прийде черга і на другі карпатські ріки, як Вислік, Сян, що також роблять великі шкоди нашим селам — годі знати.

ЖАДАЙТЕ ВСЮДИ ТІЛЬКИ ПРАВДИВИХ УКРАЇНСЬКИХ ШЕВСЬКИХ КІЛКІВ

тільки з цим,
знаком

одинокій українській
фабриці

ДЕНДРА

у Львові

Добре уважайте, бо жидівський картель підбивається під наше оплакування!!

Присилайте вже свої статті, короткі цікаві оповідання і світліни до великого святочного числа «Нашого Лемка». Одночасно приєднуйте нових передплатників і читачів.

ШЛЯХОТНИЙ ПОСТУПОК ЧЛЕНІВ.

В селі Лодині, повіт Сянік відбулася членська забава з танцями при читальні «Просвіта». За це покарали, на донесення поліції з Мриголода, містоголову Михайла Масняка гривною 10 злотих або 3-денним арештом. Відклик до суду в Сяноці нічо не поміг, тому незадовго прийшов до села екскуртор стягнути гривну від містоголови. Однак містоголова волів піти відсидіти кару — хоч члени добровільно зложили назначену гривну. Тож згідно з наказом зголосився містоголова до Мриголода до волосного арешту. Але, з огляду, що названого вибрано до Комітету збирання безробітних, солтис громади Лодина замінив цю кару на різання півтора сяги дерева в місцевій школі. Тоді члени читальні добровільно зійшлися та скоро виручили в цій карі містоголову. За це містоголова зголосив і вписав членів до Матірнього Товариства «Просвіта» у Львові. Честь такому Виділові! (В. П.).

Чи Ви вже купили собі за 15 гр. українське дзеркальце з кольоровими портретами наших визначних людей? Гуртом продають: «Центросоюз», Львів, Зіморевича ч. 20, всі Повітові Союзи, та фабрика «Гар», Львів, Потоцького ч. 58 а. Всі Українські Кооперативи повинні спровадити свій товар!

ІМЕНУВАЛИ.

Греко-католицьким парохом *Кричиці*, відомої лікувальної місцевости в новосандецькому повіті, іменував ап. адміністратор для Лемківщини о. Массюх дотеперішнього пароха з Мервич біля Жовкви, о. Евгена Хилияка, відомого москвофіла.

ЯК ВИГЛЯДАЄ ПЛЯНОВА ГОСПОДАРКА.

Польські газети доносять, що від 14. листопада ц. р. горять у фабриці сірників на Чижківку цілі стирти пачок сірників — цілком добрих. В той спосіб мають знищити припаси сірників на суму 400 тисяч злотих.

Чи не краще було би роздати тих сірників між бідаків, або продати їх по зниженій ціні? Нема що, гарний примір з Канади, що до моря кидає пшеницю.

ПОБИЛИСЬ СТУДЕНТИ.

З нагоди річниці смерті одного польського студента, заколеного у вуличній бійці з жидами у Львові, вибухли по всіх більших польських містах студентські галабурди проти жидів. Найперше вибухли вони у Варшаві, пізніше у Львові. Всюди болоче потурбовано жидівських студентів.

Поширюйте „Нашого Лемка“

Критика нашого життя

14. Виховання дітей.

«Яку собі дитину виховаєш — таку й маєш».

Давно колись сказав один великий німецький вчений: «Дайте мені в руки виховання, а переминю цілий світ». Таку то велику силу має виховання дітей і молоді. А ми так мало уваги звертаємо на це так важке виховання наших діточок. Тож ростуть собі наші діти, як ті дерева в лісі. А потім чуємо нарікання родичів: «А, мій син такий, а моя донька така» — там син підніс руку на батька, тут знову доня не хоче слухати мами і т. д. Без того всього могло би обійтися, наколи б ми виховували свої діти як належить і давали їм самі добрий приклад. Кілько то нажаль в наших хатах діти наслухаються про неморальні речі такі від своїх власних родичів, або які тяжкі проклони обиваються об їхні вуха. Тим брудом дитина змалку насякає і такою виховується, тому мало родичам з неї потіхи. Дитину треба менше сварити, зате більше переконувати, ділати на амбіцію, встид, почуття гідності, тощо. Дитині треба також змалку давати чітати добрі виховуючі книжочки і газетки як пр. «Дзвіночок».

15. Заінтересування ремеслом і торгівлею.

Людей прибуває в нас з кожним роком, а ґрунту не прибільшується, зачинають господарі ділити ґрунт між

дітей. Через це не йде до багатства, тільки до гіршої біді. У тих хатах, де вже дійшло до поділу ґрунту, кипить сварка аж гуде й щораз більша нужда втискається під стріху. Ґрунт можна ділити лише до деякої границі, далі вже, треба собі сказати: гов, стій! Тому вже зараз мусимо подумати, що робити далше, але так, щоб ішло до щораз ліпшого. Тут погляньмо довкруги себе та побачимо, що між нашим народом лише самі рільники. Та не з самої ріллі-землі людина живе. Треба купити вбрання, взуття, приладдя із заліза, тощо. Нажаль це все мусимо набути від несвогого лиш чужого, по найбільшій часті від жида-посередника. Тут саме іде стежка в горох, тут собака закопана. Мусимо братися до ремесла і до торгівлі. Зразу тільки на селі повинні ми взяти торгівлю і ремесло, а відтак втискатися й до міста. Поволи, поступенно, але послідовно. Наші хлопці нехай вчаться бляхарства, римарства (кривулі на хомоти можна найти в наших лісах), пекарства, будівництва, мулярства і т. д., а також садівництва і пасічництва. А дівчата — кравецтва, куховарення (в кожній хаті має бути добра куховарська книжка!). Опанувуймо ремесло і торгівлю, щоб між нами були теж свої купці, ремісники і фабриканти, а не лиш самі рільники-хлібороби!

(Дальше буде).

—0—

Врешті, поглядаючи чергою віків на поверхню наших земель, кидається в очі знаменна проява, що територіяльні границі тримаються дуже кріпко свого місця. Межі сіл, громад цілими століттями остають незмінені; громади міняють свою адміністраційну або й державну приналежність, але їхня територія-простір, за дуже рідкими виїмками, остає все та сама (очевидно, що справу виділення колишних присілків у самостійні окремі громади лишаємо тут на боці). Але й більші області, як повіти, округи, краї, заховують свої території цупкіше, як видається на перший погляд.

При різних політичних перемінах їхні границі міняють тільки свій характер: з адміністративних стають державними, з державних адміністра-

ІСТОРІЯ

УКРАЇНСЬКОГО ВІЙСЬКА

видання Івана Тиктора — появляється 3-аркушевыми зшитками, по 48 сторін друку, має багато ілюстрацій у тексті. Передплата І.У.В. в краю, Чехії, Австрії та Франції: місячно 1 зшиток із пересилкою 1.20 зл., чвертьрічно 3 зшитки 3.50 зл., піврічно 6 зшитків 6.— зл., річно 12 зш. (цілість) 12.— зл. За кордоном річно 18.— зл. Все платне згори!

«Історію Українського Війська» замовляти під адресою: «Новий Час» Львів, Косцюшка 1а.

тивними, але більшими відтинками остають на давних місцях.

Скільки політичних перемін перетривала державна границя, що йде головним хребтом Карпат від Попряду аж по джерела Черемоша, а не змінила ані свого місця ані навіть характеру. Це також тому, що здовж цього пограниччя від віків живе цей самий український нарід, тісно прив'язаний до своєї землі та прадідівських Карпат.

—0—

ГОРИТЬ ГОСПОДАРСЬКЕ МАЙНО.

З невідомих причин згоріла хата свідомого громадянина Михайла Филипа в селі Семушовій, повіт Сянік. Ходить поголоска, що це підпал, бо тоді саме, в дні 22. листопада ц. р. був ярмарок в Мриголаді.

СПІВАНКА.

зі села Богущі коло Пташкової.

Умерла ми жена
Уж ем остав вдовец,
Дам я ю поховат
Під сухий ядловец;
Дам на ню викопат
Яму по колена;
Найд з Богом спочива
Моя любя жена.

З ІСТОРІЇ ЛЕМКІВЩИНИ

Що лучить разом всі українські землі?

Коло Балигорода бачимо село Волковию, така сама оселя Волковия находиться коло Тарнова; Городок коло Грибова над притокою до ріки Білої та Городок над Дунайцем; Ропиця Руська, Королева Руська на полудне від Грибова, Руське Село к. Ряшева, Русинівська Воля на північ від Кольбушевої; Чернець над Дунайцем на полудневий захід від Старого Санча, Черчик на полудне від Яворова, Черче коло Рогатина, Черниці за Жидачевом; Ростока й Ростокі — читаємо — від Санча аж по Кути (Гуцульщина); Плава над Сяном, Плава коло Грибова, Плавче (Стрийщина— Плав'є), Плавча на Стрипі; Козарно коло Ніска, Козари коло Збаража; село Половці на Поділі, присілок Половці коло Сянока; осади Пруси коло Самбора, Львова, Кракова, Прусинів коло Сокаля; Розлуче коло Турки, Розлучки коло Долини, Розділе коло Горлиць — це саме означають; місто Тереховля, Терехешиці коло Затора, Терехеш на Закарпаттю; Завадка Романівська, Завадка коло Ропенки, Завадка коло Турки; Тинів недалеко

Дрогобича, Тинець над Вислою; Перерів коло Снятина, Перекопана коло Перемишля, Перекіп к. Мельца, Присекі коло Ясла, Прусик к. Сянока; — це географічно-історичний образ подібних до себе назвою місцевостей. Одначе, як ближче приглянемося цим назвищам, тоді наглядно бачимо, що ще в давнині був такий один чинник, що спричинював цю схожість і подobenство або тотожність наведених місцевостей.

Цим чинником не міг бути ніхто інший, лише великий український народ. І цей народ займав свої землі, згідно з польським істориком (Длугош), який каже, що ще в 15. столітті на захід від Пантної, в оселі Присліп, князь (безперечно, український) Лев поставив граничний стовп з українським написом; та додає, що в тих сторонах надвислянських стояли стовпи, бо там два словянські народи (хита що український і польський) стрічалися.

Також назвища: Данильче коло Рогатина, Ярослав над Сяном, Василів коло Руської Рави, Романова Воля, Романове Село і Романів, наконець Львів приводять нам у пам'ять наших князів Данила, Ярослава, Василька, Романа і Льва, що були основниками цих міст і осель.

ЗЛОДІІ В СУДІ.

В суді, в Новому Санчі, викрили великі зловживання. При провірюванні касових книг виявилось, що судовий касієр Ян Слюзар вкрав 87.703 зл. Даліше в часі слідства вийшло на верх, що той самий панок на спілку з другими судовими урядовцями крали гроші, зложені в депозит — переховання в сумі 100 тисяч злотих. З того приводу відбувся судовий процес, що по триденній розправі скінчився засудом бувшого судового касієра Яна Слюзара на 8 літ, б. начальника Альфреда Годоля на 4 і б. управителя рахункового віділу Адама Гебенштрайта на 2 і пів року в'язниці з припиненням і утратою громадянських прав на 10 літ Крім того засуджено на 10 місяців в'язниці дорожжаря Яна Коса за переховування 9 тис. злотих, які спроневірив Слюзар.

ДЕ ПОДІВАЄТЬСЯ ЗГОДА.

В селі Шляхотська Добра, п. Сянік, поїхав господар Михайло Демкович з Дмитром Дзюрдзевичем до громадського ліса громадити сухе лісове листя на підстілку. Так громадили, що аж колики пішли в рух і тепер сердега Дмитро бореться зі смертю в сянницькому шпиталі. От — до чога веде нерозвага.

СТРАШНА ПОЖЕЖА.

В селі Чернилява, п. Яворів, згоріло до тла 61 господарств (172 будинків). Шкода сягає до 100 тисяч зл. Погорільці лишилися без харчу й одежі. Потрібна негайна поміч. Поможіть братам, чим хто може в нещастю. Допомогу слати до Народного Дому в Черниляві.

ДОГОВОРИЛИСЬ...

Підчас світової війни, як то правдиві моєкали завитали аж у нашу Лемківщину і грабили все, що попало під руки, питає раз одна жінка стрічного московського старшину:

- Коли то юж раз підете од нас і дате нам сьватий спокій?
- Как война коньчїтса...
- Ба, а коли війна скінчїтсья?
- Кагда будет мїр.
- Но, то як буде мїр, то шпїткї люде вимрут і нас не стане, і хто втотчас буде жити на землі?
- Да, да, да... сказав москаль, та пішов дальше. (В.)

ВІДПОВІДІ.

Степан Б. Громадському поліцаєві за приношування часопису нічого не належиться.

Дмитро Ск. Робити нові запальнички, або складові частини до нових запальничок не вільно, бо устава з 30. січня 1931. р. § 3. поз. 51. забороняє і назначає кару за це — натомість направляти запальнички вільно кожному. Таке оречення видав Найвищий Суд в справі Осипа Блонки, що під Гнезном займався справою запальничок і поліція донесла про це до суду.

Мушшїна. Подайте нам точні докази, що газети пропадають у солтиса, а тоді впїмнемо його, і скажемо, чим це грозить.

Степан В. Відповіді на квестїонар цїннї, використаємо, як буде мати бїльше вільного мїсця. »Договорились« помїщуємо, — одначе дивуємось, чому нічо не пишете про сучасне життє?

Юрїї К. У Львовї повстала українська кооперативна ткальна фабрика »Комета«, що скуповує всяку пряжу. За нитки з льону, конопель і вовни платить удвоє дорожче, ніж за сире прядиво, клочча чи вовну, тому наші господарі ніколи не повинні збувати запївдармо прядива-повїсма. Адреса: »Комета«, Львів 24. (Знесїння), вул. Словацького 1.

Вп. Олексїй Тирпак, Петро Фецина та Семен Фуджак: Носїлаємо Вам часопис точ но від 16 числа. Домагайтеся на пошті в Їмгїгородї. Привїт.

Вп. Степан Баус з Пантної: 2 зл. переданї з допомоги »Народньої Справи« Вашого брата Василя зачислено на »Нашого Лемка« по кїнець мїсця березня (марта) 1936 року.

Свідомий: Допис не піде, бо не підписаний повним іменем і назвищем. Хто має відвагу писати, але не хоче підписати себе, нічо йому не порадино. Врешті, горбатого і могла не направить.

Вп. Петро Гопей з Л.: Українські букварї дїстанете в Книгарнї »Просвіти«, Львів Руська 1. в цїїї за 1 прим. 1.80 зл. Короткий та цїкавий спомин з війни пришлїть, побачимо, чи буде надаватися до помїщення. Гаразд.

Не пишїть ніхто на обидвох сторїнках паперу.

Вп. Катерина Брунарьська, Зубрик: 3. 2. 34. одержали ми 1.80 зл., відтак рек. 1.80, зл., знову 9. 4. 1935. р. 1.50 зл. Часопис точно носїлаємо, чому не доходить від квітня — не знаємо. Якщо Ви не одержували, видко, що якїсь несамовїтї рїчи дїютьсє з часописом. На Ваше бажання здержуємо від 23-47 числа. Цїкаве, хто в Зубрику доручає поштовї посїлки?

Вп. Мокрина Палига: Подайте нам нову адресу. Привїт.

Вп. Петро Рїопка: 6 календарїв »З. К.« носїлаємо, письмо і значок на 25 гр. пере-

дали до »Днїстра«, »Комара« повїдомили, щїро дякуємо за підмогу на пресовїй фонд. Гаразд.

Впр. о. М. О.: Відповідь давно пішла.

Хв. Читальня »Просвіти« в Уругваю: За побажання щїро дякуємо, »Новий Час« і »Нашого Лемка« шлемо. З братнїм привїтом.

Вп. В. Присташ: В справї хрестїв пишїть коротко до »Нашого Прапора«, решту вихїсїнуємо. Знимки за темнї. »Вертеп« шлемо, до »Центросоюза« напишїть окремо. Привїт.

З ЛЕМКІВСЬКИХ ПІСЕНЬ.

Долїшнїї Вислїк.

Там на верх горонки
Золота цирковця,
А х тїїї цирковци
Округлїї пристїв;
А затїм пристолом
Сам милїїї Господ
Книгоньки чїгат
І постоньки гледат
Шїст рїздвяного,
А сїм вилїкого.
А хтож мї їх опостїт
По справидливости,
Тому буди царство отворени,
А некло замкнени.
Клїмї затрачени
Смолем запушени.

ЩЕ ОДНЕ ЦІННЕ ПРИЗНАННЯ.

Передрук з »Рїдної Школи«.

Іван Филипчак: БУДІВНИЧИЙ ДЕРЖАВИ. Історична повїсть з 12. вїку.

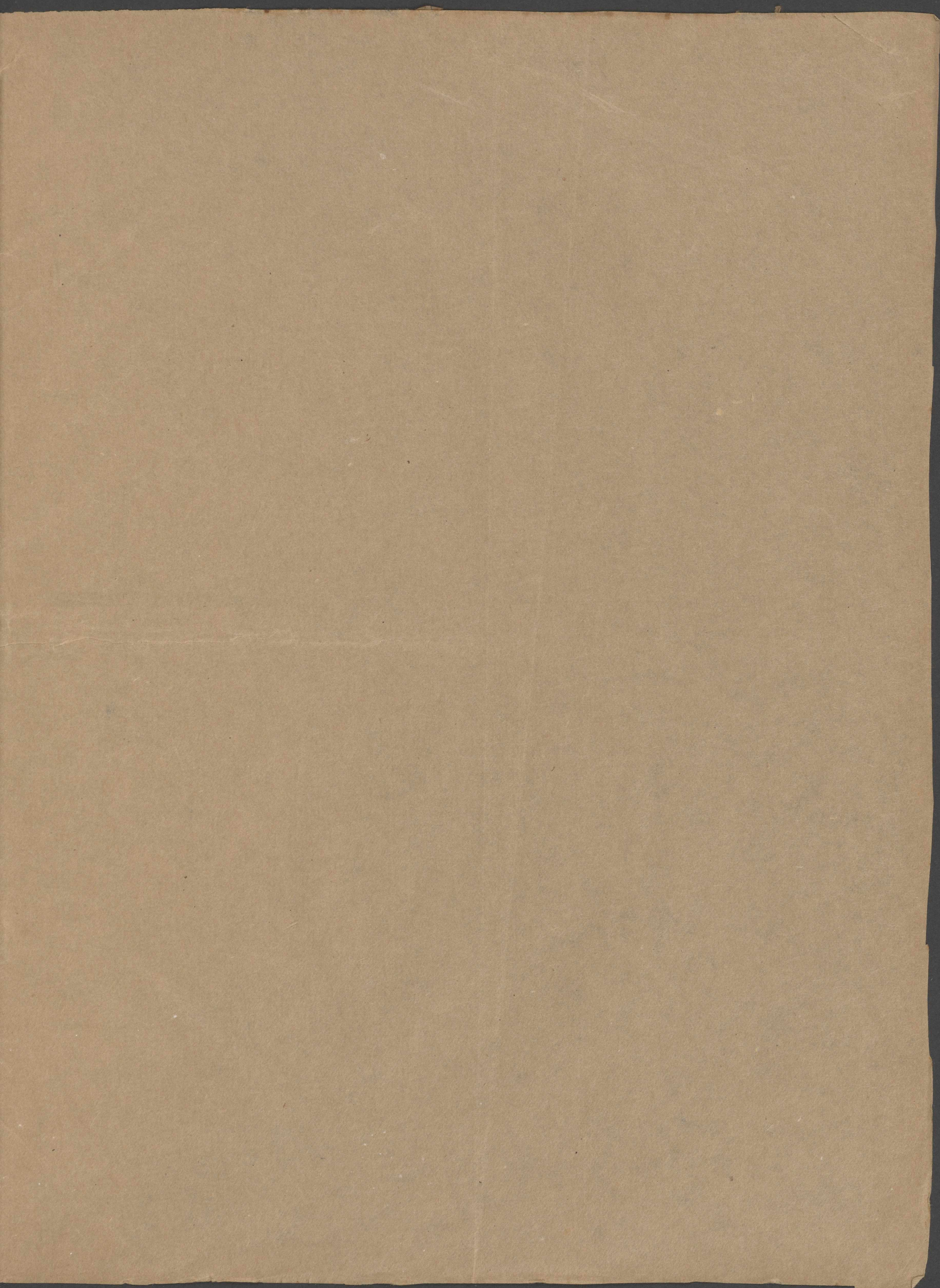
Цє перїод князя Володимира, батька Ярослава Осмомисла і збирання та закрїплювання ним українських земель в одну могутню державу. Автор переглядно представив тодїшнї географїчні, господарські й культурнї відносини, княжі міжусобицї, та постороннї хижацькї посягання рїзних ворожих сил на багатї українські землї. На основї історичних лїтописей переглядно представив здавалось би непоборимї трудноцї, а по частї прямо катастрофальнї моменти, якї розумними, рїшучими, а по частї й хитрими потягненнями князя Володимирка, всежтаки удалося усунути і зберегти та скрїпити українську державу. Як у кожнїї повїстї, так і тут находимо й любовнї епїзоди, якї оживляють повїсть. — Найцїннїшою сторїчкою цїєї історичної повїстї — цє її загально-українська, соборнїцька тенденцїя, а зокрема узгляднення Лемківщини як першої цїтнїци українських земель перед заїханням захланних сусїдїв. Нова повїсть цїїна тим, що її наставлення наскрїзь бадьоре, позитивне, державно-творче. Вона має велике суспїльно-виховне значїння для нашого громадянства і зокрема для молодї. Тому можу гарячо поручити її всїм бїбліотекам, нашим Кружкам, рїдношкїльним виховним установам та Доростовї Р. Ш. — Набути можна в Книгарнї »Рїдної Школи« у Львовї, вул. Сикстуська, ч. 20. Іван Герасимович.

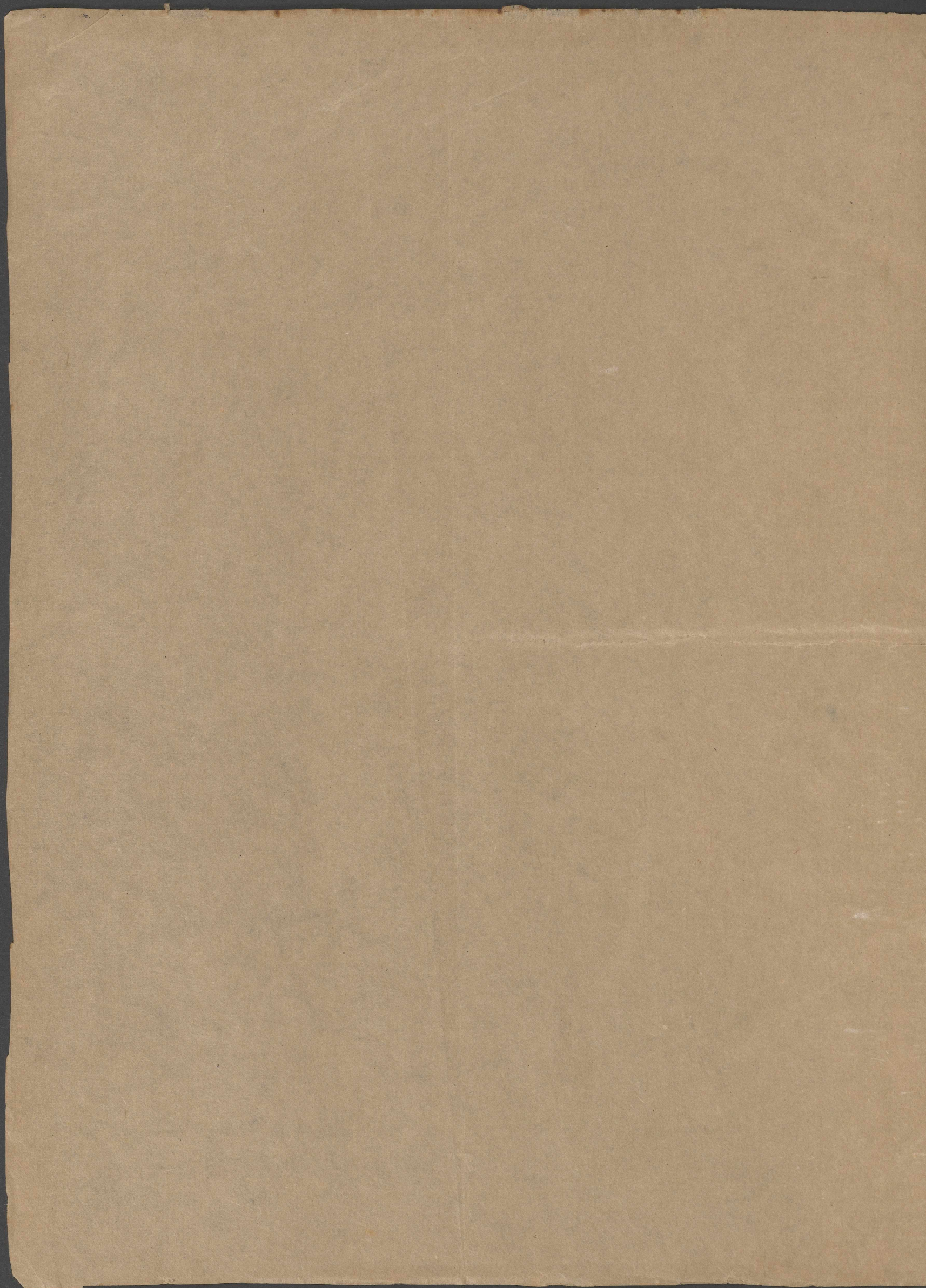
ЦїННИК ОГОЛОШЕНЬ: За текстом, серед звич. оголошень: Цїла стор. 300 зол.; пів стор. — 150 зол.; чверть стор. — 75 зол.; одна осьма стор. — 40 зол.. Сторїнка має 3 шпальти — за 1 мм. на 1-ну шпальту — 30 сот.. Оголошення в тексті — 45 сот. на 1 сторїнцї — 60 сот.. Дрїбнї оголошення за слово 10 сот..

Видавць і відп. ред. ІВАН ТИКОР.

Друж. Медшкїїї—Тиктор, Львів, Бадьарська 2. — Тел. 34-76. РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ.

Faint, illegible markings on the left edge, likely bleed-through from the reverse side of the page.

